

Kyrkomötet
Motion 2024:1
av Lars-Ivar Ericson

Öka tillgängligheten i kyrkans lokaler

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att anslå medel för att förbättra tillgängligheten i kyrkans lokaler.

Motivering

För femton år sedan antog Sverige FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och vi förband oss att följa densamma. Målsättningen måste då vara att skapa ett inkluderande offentligt rum som gör det möjligt för alla att få tillgång till och delta på lika villkor. Alla som önskar skall känna sig välkomna och trygga.

Tyvärr så har inte detta löfte uppfyllts helt och fullt och det offentliga rummet är inte en rättvis plats för alla. Det finns fortfarande hinder som gör att människor med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar hindras att delta. Detta gäller även för en del av kyrkans lokaler och aktiviteter. Det kan handla om hörselslingor som saknas eller inte fungerar bra, avsaknad av rullstolsramper och toaletter. Dessutom sker sällan tolkning för döva och synskadade.

Församlingarnas försämrade ekonomi gör även att åtgärder för att avhjälpa dessa brister nedprioriteras.

Ett sätt att inspirera till projekt som syftar till bättre tillgänglighet vore att kyrkostyrelsen i kommande budgetförslag föreslår ett anslag om 5 miljoner som kan fördelas mellan de församlingar som ansöker om bidrag.

Tyringe den 9 maj 2024

Lars-Ivar Ericson (C)

Kyrkomötet
Motion 2024:2
av Petter Nilsson m.fl.

Begravningsverksamhet i händelse av kris och krig

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att genomföra en genomlysning av den nationella nivåns ekonomiska förutsättningar för att vid händelse av kris och krig möta upp och ge stöd till begravningsverksamheten utifrån dess resurs- och kompetensbehov.

Motivering

I försvarsdepartementets departementsserie, titulerad Kraftsamling – Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret, lyfts vikten av en välfungerande begravningsverksamhet i händelse av krig. Särskild emfas läggs på Svenska kyrkans bidrag genom bidrag av fältpastorer likväl som präster och diakoners roll i krisgrupper. Likväl som behov att möta människors existentiella oro och försvarsvilja. Samtidigt lyfter försvarsdepartementet de behov som man identifierat i begravningsverksamheten. Dels kopplat till behovet av att integrera begravningsverksamheten i samhällets totalförvarsplanering, dels för att säkerställa tillräckliga resurser – och inte minst kompetens (DS 2023:34 ”Kraftsamling”, sid. 298 f) att hantera krav kopplat till de problem som följer av en eventuell krigssituation.

Reglering i kyrkoordningen

I kyrkoordningen klargörs det att kyrkostyrelsen ska leda och samordna Svenska kyrkans beredskap (kyrkoordningen fjärde avdelningen 12 kap. 2 §), samt vidta de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheten på den nationella nivån under kris och höjd beredskap. Stift (kyrkoordningen tredje avdelningen 6 kap. 5 §) och Pastorat/församlingar (kyrkoordningen andra avdelningen 2 kap. 11 §) ska vidta de beredskapsförberedelser som behövs för verksamheten under kris och höjd beredskap.

Umeå den 21 maj 2024

Petter Nilsson (SD)

Fredrik Ottesen (SD)

Robert Fredriksson (SD)

Jan-Åke Isaksson (SD)

Daniel Engström (SD)

Anna Sundberg (SD)

Kyrkomötet
Motion 2024:3
av Gary Aelius m.fl.

Kyrkans deltagande vid sekulära evenemang

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkan i större utsträckning deltar i samhällets sekulära evenemang.

Motivering

Svenska kyrkan behöver bli synligare, så att människor får en personlig relation till kyrkan och den kristna tron. Ett bra sätt är att öka kyrkans synlighet i stora evenemang i samhället. Vore det inte fantastiskt med midsommarfiranden med gudstjänstinslag i naturen, vid kyrkans kulturarvsmiljöer? Varför inte delta vid stora idrottsevenemang för ungdomar? Andra möjligheter är motorevenemang, med många åskådare på plats. Jämförelse kan göras med USA där präst eller pastor relativt ofta är med och välsignar sport eller motorevenemang.

Samfundet Svenska kyrkan kan även synas mer på marknader, torghandlare och andra handelsplatser.

Detta är viktigt är för att de offentliga evenemangen har en etablerad relation till folket, vilket är av särskild betydelse för folkkyrkan. En annan aspekt är att påminna om kopplingen mellan kyrkan och kulturarvet.

Sundbyberg den 27 maj 2024

Gary Aelius (SD)

Peter Laufer (SD)

Jan-Åke Isaksson (SD)

Daniel Engström (SD)

Anna Sundberg (SD)

Kyrkomötet
Motion 2024:4
av Gary Aelius m.fl.

Offentlig inbjudan till att lära känna den kristna tron

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att, via internet eller annan media, årligen bjuda in människor i Sverige till att lära känna den kristna tron.

Motivering

Svenska kyrkan har under lång tid upplevt en nettominskning av medlemstalet. Detta är inte enbart Svenska kyrkans fel. Hela västvärlden har upplevt en förändring i människors relation till religion och andlighet. En sekularisering har ägt rum. I allt större utsträckning har människor byggt upp sina liv kring monetära, materiella, ändliga och förgängliga värden. Detta behöver i sig inte vara negativt då vår ekonomiska utveckling exempelvis har minskat fattigdom och sjukdomar i världen.

Men vid sidan om det ändliga materiella finns också evinnerliga värden som många sekulariserade människor går miste om, eller inte ens känner till att de kan existera. Trots sekulariseringen är fortfarande endast en minoritet av befolkningen uttalade ateister. Majoriteten är på pappret medlemmar i något samfund och uppger sig antingen vara troende eller agnostiker i någon form. Många bär på en nedtryckt inre längtan efter andliga svar på livets frågor, men kan ibland inte sätta ord på det man bär på. ”Jag tror på något men vet inte vad” är ett vanligt svar på den typen av frågor. Därför är det viktigt att Svenska kyrkan går ut offentligt och erbjuder in människor att frivilligt lära känna den kristna tron. Svenska kyrkan är en naturlig ingång till Gud för den sekulariserade människan som inom sig bär på en andlig längtan att få svar på existentiella frågor.

Sundbyberg den 27 maj 2024

Gary Aelius (SD)

Peter Laufer (SD)

Jonas Larsson (SD)

Mikael Sandén (SD)

Anna-Karin Åström (SD)

Birgitta Thörn (SD)

Daniel Engström (SD)

Anna Sundberg (SD)

Kyrkomötet
Motion 2024:5
av Birgitta Axelsson Edström m.fl.

Nationell strategi för samarbete inom folkbildning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att utforma en nationell strategi med syftet att stärka samverkan mellan Svenska kyrkan och Sensus.

Motivering

Svenska kyrkan insåg för länge sedan att hon är en självklar del av det folkbildande civilsamhället. På initiativ taget av bland andra Svenska kyrkans diakonistyrelse och andra kyrkliga sammanslutningar beslöt därför ett antal kyrkliga ungdomsorganisationer att bilda ett eget studieförbund 1930. Dåtidens biskopar stödde idén då den sågs som ett verksamt medel att närma Svenska kyrkan till folkrörelserna och inspireras av deras arbetssätt. Härmed bildades alltså Sveriges Kyrkliga Bildningsförbund. Efter ett par olika fusioner lever studieförbundet numera kvar under namnet Sensus. Sensus verksamhet, vilken vilar på en kristen grund, ger möjlighet till utveckling och lärande i mänskliga möten och genom kultur. Alla aktiviteter uppmuntrar till aktivt engagemang i samhället genom medlemsorganisationer och samarbetsparter. Detta rimmar naturligtvis mycket väl med Svenska kyrkans värderingar.

Svenska kyrkan är Sensus överlägset största medlemsorganisation. Varje vardag och under många helgdagar genomförs viktig folkbildningsverksamhet i samverkan mellan Sensus och Svenska kyrkan, en verksamhet som relaterar till ideella, anställda och förtroendevalda och till så gott som alla åldrar. Samverkan mellan kyrka och studieförbund leder bland annat till att kyrkan blir mer synlig i det offentliga rummet, till fler möten mellan människor som kan förändra vårt samhälle i mer demokratisk riktning och till mer kulturverksamhet som ger möjlighet till kreativ utveckling. Folkbildningens betydelse för ett hållbart och demokratiskt samhälle varken kan eller bör underskattas.

Likväl är det på många håll svårt att få samarbetet att fungera. Kyrkan verkar inte alltid medveten om sin ställning som stor, ansvarig och inflytelserik medlemsorganisation och tar inte på längt när tillvara de möjligheter som ges. I själva verket bildar ju Svenska kyrkan och Sensus en gemensam enhet. Studieförbundet hanteras tyvärr ofta som en oviktig och främmande samverkanspartner som fritt kan väljas bort. Detta är ett problem på såväl lokalnivå som stiftsnivå, men även på nationell nivå finns det anledning att medvetandegöra faktum, inte minst detta år då temat för kyrkomötet är just Kyrkan i det offentliga rummet och den svenska folkbildningen just nu måste hantera en mycket kännbar resursneddragning från statens sida.

Folkbildningen är en omistlig del av ett fungerande civilsamhälle som är lika viktig nu som den var 1930. Närvaron av bildande infrastruktur i samhället och tillgången till mötesplatser där olika människor, traditioner och kulturer i bred bemärkelse kan mötas är nödvändiga förutsättningar för demokratins fortsatta överlevnad. I detta arbete kan och bör Svenska kyrkan som stor och viktig samhällsaktör självklart bistå. Att samverka med folkbildningen ger stora plusvärden, ökar kontaktytorna med det omgivande samhället och ger en effektiv resursanvändning. En klar, uttalad och tydlig viljeinriktning från nationell nivå att stärka och värdera folkbildningen är därför önskvärd och skickar effektiva signaler såväl inom kyrkan som i det offentliga rummet.

Kalmar den 10 juni 2024

Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)

Karin Janfalk (ÖKA)

Tomas Rosenlundh (ÖKA)

Charlotte B Haggren (ÖKA)

Kristina Hyse (ÖKA)

Nils Jernqvist (ÖKA)

Lisa Gerenmark (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2024:6
av Per Hanö m.fl.

Kriget mot Ukraina

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

- ordna öppna samtalsforum om kyrkans arbete i att hjälpa människor som har påverkats av Ukrainakriget och hur Svenska kyrkans del av civilsamhällets kan utvecklas,
- tillse att Svenska kyrkan årligen ger stöd till Ukraina och uppmärksammar det ryska anfallskriget mot Ukraina den 24 februari 2022 och 24 augusti – Ukrainas nationaldag.

Motivering

Rysslands krig mot Ukraina har märkbart påverkat oss alla. Många människor känner en ökande oro och otrygghet och här bör kyrkan finnas till stöd och tröst. I den tid vi lever i har mycket av debatten handlat om hur olika länder (stater) kan hjälpa Ukraina genom bistånd. Det som mindre har diskuterats är hur civilsamhället med samfund kan vara behjälpliga. Svenska kyrkan som del av civilsamhället kan öka sitt bidrag till detta. Därför är det aktuellt att se över hur det ska gå till. Vi föreslår därför att kyrkostyrelsen exempelvis arrangerar en paneldebatt som sänds offentligt på TV och/eller internet-video-media. Vi föreslår också att Svenska kyrkan årligen uppmärksammar 24 februari, dvs. starten på Rysslands anfallskrig, som "Kyrkans dag till stöd för ukrainska folket" samt även Ukrainas nationaldag den 24 augusti. Detta kan med fördel genomföras tillsammans med de ukrainska kulturorganisationer som verkar för de ukrainska flyktingar som sökt skydd i Sverige.

Valdemarsvik den 11 juni 2024

Per Hanö (SD)

Gary Aelius (SD)

Daniel Engström (SD)

Jan-Åke Isaksson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2024:7
av Marcus Romedahl

Svenska kyrkan och Stadsmissionen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att återkomma till kyrkomötet med förslag på hur Svenska kyrkan och stadsmissionernas relation kan uppmärksammas med anledning av att det 2026 var 200 år sedan den första stadsmissionen bildades.

Motivering

Den första stadsmissionen ("city mission") bildades i Glasgow 1826 och blev snabbt en växande ekumenisk rörelse. I Sverige grundades den första stadsmissionen i Stockholm 1853; i ett fattigt och ojämlikt land, där industriella revolutionen precis startat. I Uppsala inleddes verksamheten redan på 1860-talet. Skåne stadsmission inledde sin verksamhet i Malmö 1916. Göteborgs kyrkliga stadsmission kom till 1952. I Sverige finns idag tio stadsmissioner, som förenas i Sveriges stadsmissioner. Sveriges stadsmissioner deklarerar tydligt i sin värdegrund sin roll i "den världsvida kyrkans diakonala uppdrag". Den kristna grundsynen går inte att ta miste på hur stadsmissionerna omsätter tron i praktisk handling. Historiken är brokigare än vad som ryms i paraplyorganisationen Sveriges stadsmissioner, då man kan säga att den moderna diakonin och ekumeniken inte hade varit densamma utan stadsmissionsrörelsen. Det vore helt omöjligt att beskriva allt goda arbete stadsmissionerna och Sveriges stadsmissioner gör, men talar om kyrkan i det offentliga rummet, så blir stadsmissionerna det första många tänker på.

Svenska kyrkan har en historisk och nutida koppling med stadsmissionerna, även om autonomi också ska bejakas. På flera håll i landet är samarbetet mycket gott, och Svenska kyrkan har med sina församlingar bidragit till att fler stadsmissioner kunnat bildas. På flera håll ger Svenska kyrkan ekonomiskt stöd till stadsmissionerna. Ibland har Svenska kyrkan bidragit med lokaler. Göteborgs kyrkliga stadsmission bedriver sin verksamhet i S:t Johanneskyrkan. Organisatoriskt manifestas Svenska kyrkans historiskt goda band till stadsmissionerna, till exempel i Skåne stadsmission där Lunds stift och Malmö pastorat tillsätter sex av nio av styrelseplatserna i stiftelsen.

Kunskapen om stadsmissionerna och Svenska kyrkans ovärderliga historiska relation, är något som inte är vida känt. Istället för att uppleva stadsmissionerna som en konkurrent till Svenska kyrkans egen diakonala verksamhet, finns det skäl att känna en tacksamhet, och glädje över, vad stadsmissionerna åstadkommit och fortsätter åstadkomma, och vad i förlängningen Svenska kyrkan bistått och kultiverat.

Mot 2024:7

Med anledning av det år 2026 är 200 år sedan den första stadsmissionen grundades vore det lämpligt att ge kyrkostyrelsen i uppdrag att återkomma med förslag på hur dessa historiska band ska uppmärksammas.

Malmö den 16 juni 2024

Marcus Romedahl (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:8
av Mikael Sandén m.fl.

Offentlig gudstjänst och manifestation till stöd för judarna

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

- arrangera en offentlig gudstjänst till stöd för det judiska folket på kommande kyrkomötets öppnande,
- tillsammans med de judiska församlingarna utreda om man kan arrangera en offentlig manifestation för det judiska folket och Israel.

Motivering

Förföljda kristna och judar tillhör de mest utsatta i historien. Den antisemitiska terrorsekten Hamas attackerade Israel på självaste försoningsdagen Yom Kippur i oktober 2023. Det är därför hög tid att manifesteras för Israel och det judiska folkets rätt till sitt land som de erkänts för internationellt och som dessutom har stöd i Bibeln. Nazisterna försökte utrota judiska folket och nu ser vi hur antisemiter i Hamas försöker göra samma sak igen. Vi behöver en offentlig manifestation arrangerad av Svenska kyrkan där vi visar vårt absoluta stöd.

Detta stöd är lika viktigt som stödet till alla utsatta folkgrupper i världen, men det judiska folket har en särskild plats hos Gud som hans egendomsfolk. De bär nämligen på rötterna till vår kristna tro, den grund som samfundet Svenska kyrkan vilar på. Svenska kyrkan bör därför arrangera en sådan offentlig manifestation på minst en plats, gärna på flera platser runtom i Sverige där så är möjligt, gärna i varje stift.

Genevad den 18 maj 2024

Mikael Sandén (SD)

Jonas Larsson (SD)

Anna-Karin Åström (SD)

Anders Skogberg (SD)

Per Hanö (SD)

Anna Sundberg (SD)

Kyrkomötet
Motion 2024:9
av Ronnie Nilsson m.fl.

Svenska kyrkans beredskapsdag

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att uppmana kontrakten/pastoraten/församlingarna att årligen anordna en informationsdag för allmänheten om hur de arbetar med civil beredskap inom sitt ansvarsområde.

Motivering

Den senaste tiden har den militära hotbilden i omvärlden ökat. Sverige har blivit medlem i det internationella försvarssamarbetet – North Atlantic Treaty Organization (NATO). Det ställer nya krav även på civilsamhällets aktörer.

I regeringens departementsserie Ds 2023:34 Kraftsamling – Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret framgår att ”det säkerhetspolitiska läget är det allvarligaste sedan andra världskrigets slut. Förberedelserna, beredskapen och förmågan inom hela totalförsvaret, både det militära och det civila försvaret, måste öka skyndsamt.”

Därför förordar vi att kyrkostyrelsen uppmanar kontrakten/pastoraten/församlingarna att verkställa en informationsdag en gång om året då möjlighet ges för allmänheten att få information om hur den lokala enheten är förberedd för att hantera en kris.

Lyckeby den 30 juni 2024

Ronnie Nilsson (SD)

Daniel Engström (SD)

Anna Sundberg (SD)

Ulf Wester (SD)

Kyrkomötet
Motion 2024:10
av Ronnie Nilsson m.fl.

Svenska kyrkans samverkansforum

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att arrangera ett digitalt samverkansforum mellan Svenska kyrkan, Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för publikt deltagande, där man diskuterar samverkansformer mellan dessa och kyrkan som aktör i det civila försvaret.

Motivering

Den senaste tiden har den militära hotbilden i omvärlden ökat. Sverige har blivit medlem i det internationella försvarssamarbetet – North Atlantic Treaty Organization (NATO). Det ställer nya krav även på civilsamhällets aktörer.

I regeringens departementsserie Ds. 2023:34 Kraftsamling – Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret framgår att ”det säkerhetspolitiska läget är det allvarligaste sedan andra världskrigets slut. Förberedelserna, beredskapen och förmågan inom hela totalförsvaret, både det militära och det civila försvaret, måste öka skyndsamt.”

I denna fråga blir det viktigt, att fastighetsförvaltningar och skogsförvaltningar se över och forma en lokal kris- och beredskapsplan. Med till exempel på hur de ägda fastigheterna kan användas effektivt vid kris.

Lyckeby den 1 juli 2024

Ronnie Nilsson (SD)

Daniel Engström (SD)

Ulf Wester (SD)

Kyrkomötet
Motion 2024:11
av Jan-Åke Isaksson m.fl.

Ekumenik i det offentliga rummet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att ge akademiker och forskare i Sverige uppdrag att arrangera och leda offentliga möten med samtal om hur ekumeniken har påverkat utvecklingen i kristenheten och i samhället i stort.

Motivering

Flera steg för ekumenik har skett historiskt. Redan år 325 efter Kristus skedde det första konciliet i Nicaea, under kejsare Konstantin, vilket var det första ekumeniska kyrkomötet. Den moderna ekumeniska rörelsen grundades dock som resultat av en världsmissionskonferens som ordnades i Edinburgh 1910. Rörelsen eftersträvade gemenskap och enhet inom kristenheten. Det internationella missionsrådet grundades år 1921 och år 1961 införlivades det med Kyrkornas världsråd (KVR).

Mot bakgrund av den samhällsutveckling som skett under senaste århundradet och det internationella utbyten som skett genom handel, resande och genom interreligiösa dialoger blir det särskilt intressant att beakta hur den kristna rörelsen har påverkats av den ekumeniska utvecklingen.

Ibland har vi tänjt gränserna för vad som kan ingå i vår kristna tro. Ekumenik har sin givna plats, men där blir frågan, kan ekumenik formas på vilket sätt som helst och till vilket pris?

Frågan är också om vi klarar att upprätta enighet mellan de kristna samfundet idag i fråga om bibelsyn, när världens synsätt har kommit att påverka i stor utsträckning och där olika religioner ibland sägs ha samma Gud?

Vi vill därför att det ska hållas fler offentliga ekumeniska möten och att transparen- sen i dessa frågor därmed kan bli större.

Köpingebro den 3 juli 2024

Jan-Åke Isaksson (SD)

Per Hanö (SD)

Birgitta Thörn (SD)

Kyrkomötet
Motion 2024:12
av Ulf Wester m.fl.

Svenska kyrkans ekumeniska relationer

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

1. genomföra en utredning om Svenska kyrkans ekumeniska relationer som publiceras som en offentlig rapport på Svenska kyrkans webbsida,
2. göra ett offentligt uttalande om slutsatserna av utredningen och genomföra ett offentligt seminarium som liveströmmas på internet eller tv med diskussioner om Svenska kyrkans ekumeniska relationer med anledning av utredningen.

Motivering

I ett utdrag från GCF (Global Christian Forum) möte i Accra, Ghana 2024 noterades följande gemensamma budskap:

Interreligiösa frågor är en del av kyrkans ekumeniska uppdrag ”Utifrån kyrkans tro på Gud som skapande, upprättande och livgivande i hela världen, är den vidare ekumeniska kallelsen att verka för kyrkans enhet, mänsklighetens gemenskap och världens helande, samt att söka Guds tilltal i mötet med varje människa oavsett religiös tradition.” Amen

Ställningstagandet av GCF kan vara en värdefull utgångspunkt och det är därför viktigt att belysa huruvida de ekumeniska relationerna i Svenska kyrkan återspeglar det budskap som myntades på GCF. Svenska kyrkan har kontakter och sedan tidigare också haft kontakter med olika samfund. Ibland har man inte offentliggjort utkomsten av dessa kontakter. Dessutom har sekretess tagits över de protokoll och material som kommit i samband med möten. Detta är problematiskt.

Därför behövs en offentlig utredning som lägger fram all information om de kontakter Svenska kyrkan haft med alla typer av ekumeniska relationer. Tidigare rapporter på ämnet kan vara vägledande för att ta fram en ny offentlig utredning. Den utredningen bör specifikt analysera i vilken mån de interreligiösa kontakter som förekommit på något sätt har påverkat och förändrat den kristna rörelsen. Finns det områden inom vilka Svenska kyrkans teologi förändrats på ett sätt som misstämmer med grundtexterna i den heliga skriften? Det är viktigt att ekumeniken inte leder till att vi tappar kursen som kyrka.

Mot 2024:12 Stockholm den 29 juni 2024

Ulf Wester (SD)

Ronnie Nilsson (SD)

Per Hanö (SD)

Anna Sundberg (SD)

Jan-Åke Isaksson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2024:13
av Anders Lundberg m.fl.

Stötande genrebeteckning i Den svenska psalmboken

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att uppmana Verbum inför kommande upplagor av Den svenska psalmboken att ersätta eller stryka "negro spiritual" som genrebestämning.

Motivering

Kyrkan i sig har en offentlig och profetisk dimension i och med kyrkorummets funktion där människor bereds utrymme oaktat "ålder, kön, utbildning, samhällsklass, ras, kast, sexuell läggning och etnicitet" (Kyrkan i det offentliga rummet, 2016).

Som Sofija Lazic Pedersen visar i sin masteruppsats ("Mycket större än vad ord kan rymma", 2024) spelar psalmsjungandet i gudstjänster, vigslar och dop en viktig dimension i och med att det håller ihop inte bara församlingens utan även individers och familjers livslopp och där skapar både progression och sammanhang när psalmer återkommer med regelbundenhet vid centrala tillfällen under året och genom livet.

Tyvärr finns det ett fåtal psalmer som upplevs som stötande, inte på grund av sitt innehåll utan på grund av hur de presenteras i psalmboken. Psalm 75 och psalm 331 genrebestäms i 1986 års psalmbok som "negro spiritual" vilket återspeglar ett förlegat språkbruk. Den upplevs som direkt utpekande och nedsättande av den afrosvenska gemenskapen.

Svenska kyrkans psalmbok kan inte tillåtas innehålla rester av en tankevärld eller ett språkbruk som indelar människor efter hudfärg eller raskategorier – detta är att direkt gå emot idén om kyrkan som ett rum för rättvisa och befrielse. Psalmboken var länge den mest spridda boken i Sverige; när vi nu enligt konfirmandriktlinjerna ger alla konfirmander en psalmbok så blir den åter en bok som finns i många hushåll.

Med tanke på hur graverande skrivningen är så kan vi inte invänta en ny psalmbok.

Psalmboken är en SOU och ägs inte av Svenska kyrkan vilket gör att vi inte själva har rätt att ändra i den. Men vi har möjligheten att uppmana förlaget Verbum att inför kommande upplagor antingen ersätta "negro spiritual" med en lämpligare beteckning, eller så helt enkelt stryka genrebestämningen.

Malmö den 7 juli 2024

Anders Lundberg (ViSK)

Vicktoria Bagi (ViSK)

Linda Sjöo (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:14
av Jonas Noréus

Förtydligt missionsbegrepp

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att initiera ett arbete som definierar ett utvidgat missionsbegrepp, med syfte att ge kyrkans mission ökad synlighet i det offentliga rummet.

Motivering

Att bedriva mission ingår i Svenska kyrkans grundläggande uppgift. För att vara en missionerande kyrka behöver vi vara synliga i det offentliga rummet. På ett sätt är då allt vad kyrkan ”gör” och ”är” samtidigt mission. Samtidigt blir en sådan definition lätt trubbig och intetsägande. Mission ska ju även vara en egen aspekt i den grundläggande uppgiftens fyra hörnstenar (gudstjänst, undervisning, diakoni och mission). Missionsbegreppet behöver därför vässas för att förtydliga och konkretisera vad vi lägger i begreppet mission; vi behöver ett vidgat missionsbegrepp. Ett vidgat missionsbegrepp skall även befria kyrkan från begränsande tankefigurer om vad mission är.

Mission ska vara en integrerad del av kyrkans synlighet i det offentliga rummet.

Varberg den 8 juli 2024

Jonas Noréus (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:15
av Peter Laufer m.fl.

Kyrkliga sommar- och julavslutningar för elever

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att, via stiftet och kontrakten, uppmuntra till kyrkliga sommar- och julavslutningar i kyrkan för elever i Sverige.

Motivering

Skolan har sitt ursprung i kyrkan och tidigare var det därför norm att skolavslutningen firades i kyrkan. Förr fanns en så kallad ecklesiastikminister som var minister för både skolfrågor och kyrkofrågor vilket också vittnar om det historiska sambandet mellan kyrkan och skolan. Detta har dock förändrats där elever idag går miste om sitt skolhistoriska arv. Svenska kyrkan kan därför erbjuda ett alternativ för alla elever i form av skolavslutning i kyrkan och det ska självklart vara frivilligt för elever och föräldrar att delta i dessa kyrkliga skolavslutningar.

Ingen ska behöva delta mot sin vilja, men en bred inbjudan ska gå ut.

Här skapas en möjlighet till gemenskap för alla elever under fridfulla former.

Därför vill vi föreslå att kyrkan fattar ett inriktningsbeslut för samfundet att ge i uppdrag till stiftet och i sin tur alla kontrakten i uppdrag att se till att lämpliga kyrkor i hela landet kan användas för ändamålet, där elever och föräldrar bjuds in till ett gemensamt större firande vid exempelvis sommar- och juluppehåll.

Varje kontrakt får frihet att själv bedöma hur det kan utformas utifrån de lokala förutsättningarna.

Torshälla den 9 juli 2024

Peter Laufer (SD)

Anna-Karin Åström (SD)

Gary Aelius (SD)

Jan-Åke Isaksson (SD)

Daniel Engström (SD)

Kyrkomötet
Motion 2024:16
av Peter Laufer m.fl.

Insamlingsgala för att rädda det kyrkliga kulturarvet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att arrangera en gala som video-streamas på internet eller i TV i syfte att samla in pengar till att underhålla och restaurera kyrkobyggnader.

Motivering

Sverige är ett välfärdssamhälle med hög materiell standard. Samtidigt som vi kanske har en av världens högsta materiella standard på bostäder och byggnader över lag så finns det brister i det materiella kyrkliga kulturarvet.

Staten borde ta ett betydligt större ansvar för det kyrkliga fastighetsbeståndet, men det sker inte. Den kyrkoantikvariska ersättningen i statens budget ligger kvar på nivån 460 mkr per år och har gjort det sedan 2009. Detta trots ökade priser och en hög inflation med fortsatt stora underhållsbehov.

Hade uppräkningen i stället fortsatt att genomföras varje år, vilket skedde åren innan 2009 hade anslaget uppgått till någonstans 750 mkr till 1 miljard beroende på ambitionsnivån.

Detta är en anslagshöjning som uteblivit i 15 års tid.

Som bekant behöver fastigheter underhållas över tid för att inte förfalla. Därför föreslår vi att arrangera en gala för att samla in medel för att rädda det kyrkliga kulturarvet.

Torshälla den 9 juli 2024

Peter Laufer (SD)

Robert Fredriksson (SD)

Fredrik Ottesen (SD)

Daniel Engström (SD)

Anders Skogberg (SD)

Kyrkomötet
Motion 2024:17
av Linda Sjöo och Ann-Charlotte Miller

Polyamori, asexualitet och hbtqi-begreppet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uttala att Svenska kyrkan ställer sig bakom hela paraplybegreppet hbtqi, inklusive polyamori och asexualitet,
2. uppdra åt kyrkostyrelsen att teologiskt bearbeta alla delar i hbtqi-begreppet.

Motivering

Att vara polyamorös innebär att ha förmågan att känna romantisk kärlek till mer än en person åt gången. Att leva som polyamorös är att ha flera samtyckta romantiska relationer samtidigt, med trohet mot de avtal man ingått med varje relation. Detta inte att förväxlas med månggifte.

Asexualitet är att inte känna sig attraherad av andra, att inte känna sexlust eller inte känna sig intresserad av att ha sex.

Båda dessa sexualiteter ryms i hbtqi-begreppet.¹

Svenska kyrkan står för en inkluderande människosyn där man får komma och vara den man är oavsett sexualitet. Detta manifesterar Svenska kyrkan genom att på många sätt ställa sig bakom, stötta och engagera sig i hbtqi-rörelsen. Ofta deltar Svenska kyrkan i Prideparader och tar tydlig ställning för människovärdet. Detta arbete ska vi vara stolta över. Det är fantastiskt viktigt för människor att bli sedda och bekräftade av kyrkan. Kyrkomötet har tidigare beslutat att alla arbetsplatser inom Svenska kyrkan ska sträva efter att utbildas i hbtqi-frågor. Sedan några år tillbaka erbjuds samtliga församlingar att genomgå processmodellen Regnbågsnyckeln för att bättre kunna bemöta kyrkobesökare, församlingsbor och medlemmar som är hbtqi-personer.

Det finns ingen tydlig statistik på hur många i Sverige som identifierar sig som poly eller lever i flersamma relationer, men enligt en amerikansk forskningsartikel från 2016 handlar det om fler än 1 av 5 amerikaner som levit i en etisk icke-monogam relation.²

Bristen på statistik gäller även asexualitet, men enligt 20 år gammal forskning är ca 1 procent av befolkningen asexuell.³

¹ Hbtqi, ett paraplybegrepp för homosexuella, bisexuella, transpersoner, personer med queera uttryck och identiteter och intersexpersoner.

² <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/0092623X.2016.1178675>

³ <https://www.ottar.se/den-asexuella-r-relsen-v-xer/>

Svenska kyrkans evangelisk-lutherska teologi bygger på en bibelsyn, gudssyn och människosyn som leder oss att se varje enskild människa ansvarig för sina egna livsbeslut, ”att Gud har utrustat människan med förmågor och givit henne ansvaret att fatta beslut om sitt liv” som det står i biskopsbrevet ”Livets början och livets slut” från 2024.⁴

Svenska kyrkan tar tydlig ställning för hbtqi som begrepp. Trots det upplevs ändå inte alltid Svenska kyrkans hållning som solklar gentemot de som lever utanför den monogama normen, varken för folk inom eller utanför Svenska kyrkan.

Vi har präster som är osäkra på om man kan viga par som är polyamorösa, biskopar som inte är klara över om man får leva polyamoröst om man är präst och domkapitel som problematiserar att välkomna folk till kyrkan om man har flera relationer.

Detta riskerar att påverka vår trovärdighet och handlar om diakonal hållning och pastoral omsorg.

Ett uttalande från kyrkomötet om polyamori och asexualitet ger en tydlighet i att Svenska kyrkan ställer sig bakom hela hbtqi-paraplyet.

Likaså gäller alla delar i hbtqi-begreppet. Svenska kyrkan tar ställning för begreppet i sin helhet men om man bryter ner det i de olika begrepp som ingår är det inte alltid lika tydligt.

Hbtqi-paraplyet innehåller förutom polyamori och asexualitet flera andra identiteter och sexualiteter. Många har inte blivit teologiskt bearbetade.

En teologisk bearbetning av hela hbtqi-begreppet skulle också bidra till Svenska kyrkans tydlighet.

Malmö den 10 juli 2024

Linda Sjöo (ViSK)

Ann-Charlotte Miller (ViSK)

⁴ https://www.svenskakyrkan.se/filer/1374643/SK23151_Biskopsbrev_livets-borjan-och-livets-slut_tillg.pdf.

Kyrkomötet
Motion 2024:18
av Berth Löndahl m.fl.

En liten bok om Den Stora Boken

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att inför 500-årsjubileet av den första svenska bibelöversättningen utge En liten bok om Den Stora Boken, att utdelas till svenska hushåll.

Motivering

Snart är det 2026. Och för femhundra år sedan 1526 utkom den första samlade svenska översättningen av Nya Testamentet som i huvudsak översattes av Laurentius Andreæ och Olaus Petri. Det finns således anledning att fira, inte bara med sedvanlig ståt och prakt i Uppsala domkyrka utan i varje hus och hem.

NT 1526, Gustav Vasas bibel, kom att med tiden förändra svenska språket och bilda en övergång från fornsvenska till nysvenska. Bibeln på folkspråket är bara ett exempel på hur djupt kyrkan och den kristna tron har påverkat svensk, europeisk och västerlandets kultur. Bibeln kom att läsas i vida kretsar och blev en brygga från allmogens analfabetism till att gemene kvinna och man blev läskunniga.

Så låt oss fira. Svenska bibelsällskapet kommer med en ny översättning av Nya testamentet till jubileumsåret 2026, en betydelsefull händelse. Men NT 1526 var av ännu större betydelse. Ingen annan bok har så präglat kyrkan i Sverige, den svenska kulturen och det svenska språket som NT 1526.

De förändringar som NT 1526 kom att medföra i folkdjupet väcker frågan: Hur när vi folkdjupet 2026? En möjlighet skulle kunna vara att ge ut En liten bok om Den Stora boken för att via de lokala församlingarna delas ut till hela svenska folket. En sådan bok om bibeln kan förslagsvis innehålla utdrag ur den nya översättningen, NT 2026. Kanske hela Matteusevangeliet? Något kapitel ur Första Johannesbrevet? Några kärnfulla citat som håller att leva för och dö på? Utdragen skulle kunna kompletteras med några personliga vittnesbörd likt dem som fanns i Befrielsen – Stora boken om kristen tro (1993) och med god, inbjudande och frimodig teologisk reflektion.

1993 utkom inte bara Stora boken om kristen tro utan också Lilla boken om kristen tro, en bok till minne av Uppsala möte 1593, då markerande kyrkan i Sverige som en luthersk kyrka. Med En liten bok om Den stora Boken kan det ekumeniska perspektivet i stället vara tydligt.

Lilla boken om kristen tro delades 1993 ut till de flesta hemmen i Sverige. Det var medarbetare och gudstjänstfirare som stod i dörrarna till hem efter hem och överlämnade boken – ett tecken till församlingsborna som då också fick ett ansikte på någon

Mot 2024:18

som var medvetet kristen. Kanhända finns det i dag en längtan efter det autentiska? En bok, ett ansikte och en hand som räcker boken till en medmänniska?

Det finns en hunger efter en kyrka som talar om det som ingen annan talar om – om Gud, om nåd, mening, ansvar, skuld och försoning, om Guds okuvliga kärlek bevisad i Guds Son Jesus Kristus. Därför är En liten bok om Den stora Boken viktig. Vi lever i en orolig tid. Låt oss tala ge hopp och tro genom En Liten bok om Den Stora boken som räcks från hand till hand, från människa till människa. Som ett tecken och en påminnelse: Här börjar glädjebudet om Jesus Kristus, Guds son (Mark. 1:1).

Malmö den 10 juli 2024

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Elisabeth Sandlund (FK)

Kyrkomötet
Motion 2024:19
av Berth Löndahl m.fl.

Kyrkan i det offentliga rummet – uttalandets första punkt

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att den första punkten i kyrkostyrelsens förslag till uttalande i den tematiska skrivelsen ska lyda:

Svenska kyrkans engagemang i det offentliga rummet utgör en väsentlig del av kyrkans sändning till världen (mission) för skapelsens helande. Hennes närvaro i det offentliga rummet syftar främst till att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.

Motivering

Kyrkostyrelsens förslag till kyrkomötesbeslut i skrivelsen om Kyrkan i det offentliga rummet (KsSkr 2024:6) är i huvudsak bra och har aktualitet i dagens situation. Dock ger den i de sex punkter som föreslås som uttalande en helt inomvärldslig syn på kyrkans uppdrag. Kyrkoordningen är här tydligare om Svenska kyrkans uppdrag – ett uppdrag som självklart även måste få genomslag i hennes närvaro i ”det offentliga rummet”.

I första avdelningens inledning i kyrkoordningen heter det: ”Kyrkans centrum och livskälla är Jesus Kristus och evangeliet om honom. Evangeliet leder människan till gemenskap med Gud, som är hennes ursprung och mål.” Och i inledningen till andra avdelningen står det: ”Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas.”

I de sex punkter till förslag till uttalande från kyrkomötet nämns ingenting av detta yttersta syfte med att vara kyrka och församling i det offentliga rummet. Visserligen nämns det på andra håll i skrivelsen men rimligen bör det finnas med i själva uttalandet. Kyrkans uppdrag i det offentliga rummet kan inte vara annat än syftet med församlingens grundläggande uppgift – ”att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro ...”.

Jag menar därför att uttalandet måste vara tydligare vad gäller den första punkten som ligger till grund för övriga fem och föreslår därför följande lydelse:

Svenska kyrkans engagemang i det offentliga rummet utgör en väsentlig del av kyrkans sändning till världen (mission) för skapelsens helande. Hennes närvaro i det offentliga rummet syftar främst till ”att människor

Mot 2024:19

ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas”.

Malmö den 10 juli 2024

Berth Löndahl (FK)

Leif Nordlander (FK)

Håkan Sunnliden (FK)

Elisabet Sandlund (FK)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2024:20
av Berth Löndahl och Elisabeth Sandlund

Jämnare könsfördelning i kyrkans profilutbildningar

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att utforma en framtida strategi för att uppnå jämnare könsfördelning i kyrkans profilutbildningar.

Motivering

Av bilaga 8 i kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2024:5, Jämställdheten i Svenska kyrkan, framgår att andelen kvinnor och män i kyrkans profilutbildningar är sådan att 84 procent utgörs av kvinnor och 16 procent av män. Fördelningen mellan könen är givetvis djupt otillfredsställande, varför det är av yttersta vikt att ta fram en strategi för att andelen män ska öka.

Även om jag inte reserverade mig mot skrivelsen så har jag visat på att skrivelsens formulering är alltför återhållsam om de gångna årens utveckling och den otillfredsställande fördelningen av examinerade på profilutbildningarna. Skrivelsen konstaterar att

kvinnor dominerar inom samtliga kyrkliga utbildningar. Om vi jämför perioden 2020–2023 med perioden 2016–2019 så är både det totala antalet och könsfördelningen relativt oförändrad bland utexaminerade diakoner och församlingspedagoger. Vad gäller kyrkomusiker och präster ser vi dock att antalet utexaminerade har ökat i båda grupperna och att män har stått för den största ökningen. I samtliga grupper utexaminerade är andelen kvinnor fortsatt hög. Det är viktigt att ytterligare arbeta vidare med denna fråga i rekryteringsarbetet. (s. 22)

Vidare heter det att

vad gäller de kyrkliga utbildningarna ser kyrkostyrelsen positivt på att antalet utexaminerade har ökat. Könsfördelningen bland de utexaminerade, främst inom grupperna präster och kyrkomusiker, har jämnats ut marginellt sedan föregående jämställdhetsskrivelse togs fram. Det är viktigt att fortsätta arbeta för ökad jämställdhet i rekrytering och kompetensförsörjning. (s. 22)

Dessa formuleringar är minst sagt ett understatement i inför det faktum att av 46 utexaminerade diakoner 2023 var 4 män (8,7 procent), av 48 församlingspedagoger var 6 män (12,5 procent), av 7 kyrkomusiker var 2 män (28,6 procent, och av 60 präster var 14 män (23,3 procent). Av totalt 161 examinerade var 26 män – 16,1 procent!

Mot 2024:20

Oavsett de återhållsamma formuleringarna i skrivelsen så är det ett oroväckande och uppseendeväckande problem att färre än en av sex var en man – och att alltså fler än fem av sex var kvinnor. Det finns anledning att misstänka att om fördelningen skulle vara den motsatta så hade problemet uppmärksammats betydligt mer. Utan att ha aktuella siffror jämförbara med andra högskoleutbildningar är det inte ett orimligt antagande att de kyrkliga profikutbildningarna tillhör dem som har minst andel män.

Inför framtida rekrytering till de kyrkliga profikutbildningarna är det därför av största vikt att finna en strategi för en mer jämlik fördelning mellan könen. Och detta är angeläget inte bara för utbildningarnas och de examinerades skull utan för hela Svenska kyrkans gudstjänst- och församlingsliv.

Malmö den 10 juli 2024

Berth Löndahl (FK)

Elisabeth Sandlund (FK)

Kyrkomötet
Motion 2024:21
av Britt Björneke m.fl.

Alternativa behandlingsformer på kriminalvårdsanstalter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att föra en dialog med regeringen och kriminalvården om att ge Svenska kyrkan tillsammans med andra religiösa samfund möjlighet att på kriminalvårdsanstalter driva alternativa behandlingsformer.

Motivering

Till följd av att den grova brottsligheten under senare år ökat och straffsatserna höjts har antalet intagna på kriminalvårdsanstalterna ökat betydligt. Dubbelbeläggningen medför säkerhetsproblem och det finns små möjligheter för de intagna att få hjälp med att starta en förändringsprocess. Risken är stor att fängelsestraffet endast blir en förvaring och att de intagna återfaller i brott när de friges.

Visserligen erbjuds andlig vård på anstalterna under Sveriges kristna råds ledning. Det rör sig då mestadels om personliga samtal och gudstjänster, som i och för sig kan bli början på en avgörande förändring för individen (Martin Holmgren, generaldirektör Kriminalvården). Mellan åren 2001 och 2018 fanns möjligheter för långtidsdömda att delta i klosterverksamheten på KVA Kumla på långretreater. Det fanns även ett kloster på anstalten i Skänninge där intagna vistades mot slutet av sin anstaltstid. Båda verksamheterna upphörde på grund av platsbrist. Den utvärdering som gjordes på uppdrag av Kriminalvården av klosterverksamheten visade att verksamheten varit mycket positiv och att det fanns en stor besvikelse både bland intagna och anställda över att den upphörde. Häktesprästen Olle Jonasson har föreslagit att SKR skulle kunna inbjudas att ta ansvar för klosterverksamheten (Se DN Debatt 240612) som ett första steg i att civilsamhället erbjuds driva fängelser med alternativa behandlingsformer.

Forskningen visar att en stor del av fängelsedömda återfallit i brott när de frigetts. Många av de intagna har inte förmågan att själva komma ur de nedbrytande sammanhang de levt i. De behöver hjälp att återskapa ett liv genom förlåtelse, försoning och gottgörelse. Svenska kyrkan kan här spela en betydelsefull och avgörande roll i de intagnas rehabilitering genom att tillsammans med andra religiösa samfund ta ett ansvar för alternativa behandlingsformer på våra kriminalvårdsanstalter. Det ligger väl i linje med vad som skrivs om Svenska kyrkans roll i kyrkostyrelsens skrivelse – Kyrkan i det offentliga rummet. Därför bör kyrkomötet ge kyrkostyrelsen i uppdrag att ta initiativ till dialog med berörda instanser och erbjuda ett samarbete.

Mot 2024:21 Huddinge den 10 juli 2024

Britt Björneke (ViSK)

Anders Lundberg (ViSK)

Ann-Charlotte Miller (ViSK)

Monica Johansson (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:22
av Britt Björneke m.fl.

Kyrkans engagemang i avhopperverksamheten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

1. utvärdera de lokala insatser som görs i församlingarna i avhopperverksamheten från kriminella nätverk,
2. anta en nationell strategi för Svenska kyrkans deltagande i avhopperverksamhet från kriminella nätverk.

Motivering

Vi har vid två tidigare kyrkomöten väckt motioner om att Svenska kyrkan dels ska anta en nationell strategi för deltagande i avhopperverksamhet från kriminella miljöer och i försoningsarbetet, dels utreda vilken roll Svenska kyrkan kan och bör ha i fråga om gäng och exit-processer (motion 2022:41 och 2023:7). Motionerna har avslagits på den grunden att mycket görs och att Svenska kyrkan finns med i flera samarbeten med tonvikt på förebyggande åtgärder. I samhälls- och kulturutskottets betänkande 2023:7 som låg till grund för kyrkomötets beslut 2023 sägs att även om motionen avslås ska frågan tas upp i tematiskt kyrkomöte 2024. Det är orsaken till att vi på nytt väcker en motion i frågan.

Sedan kyrkomötet behandlat motionerna har tyvärr gängkriminaliteten ytterligare eskalerat. De åtgärder som statsmakterna främst koncentrerat sig på har varit strängare straff och möjligheter att bekämpa brottsligheten genom utökade möjligheter för polisen till hemliga tvångsmedel och visitationer av medborgarna. Tyvärr har detta ännu inte gett resultat och nyrekryteringen till gängen har fortsatt i allt yngre åldrar. Från statsmakternas sida har åtgärder vidtagits för att stärka och utveckla arbetet med stöd till avhoppare. Det är tydligt att det behövs en central ledning i detta arbete och att civilsamhället behöver involveras. Mot bakgrund av detta och då även målen för skjutningarna utvidgats till anhöriga och utan hänsyn till att människor utanför gängen drabbas, menar vi att man även i Svenska kyrkan måste ta ett centralt ansvar för utvecklingen av de lokala insatser som görs i församlingarna i avhopperverksamheten.

Vi är övertygade om att Svenska kyrkans engagemang i avhopperverksamheten kan vara avgörande för att få unga vilsna personer som tillhör de kriminella nätverken att hitta vägar ut ur kriminaliteten. I kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 om det tematiska kyrkomötet 2024 – Kyrkan i det offentliga rummet – sägs att kyrkan kan bli en plats för ömsesidighet, helande, förlåtelse och försoning och solidaritet (s. 19). Detta bör även gälla dem som vill komma ifrån de kriminella gängen. För att engagemanget i avhopperverksamheten ska bli verkningsfullt och kunna bedrivas under säkra former

Mot 2024:22 behövs dock en nationell samordning med utgångspunkt i utvärderingen av de insatser som gjorts i församlingarna.

Huddinge den 10 juli 2024

Britt Björneke (ViSK)

Anders Lundberg (ViSK)

Britt Fält (ViSK)

Ann-Charlotte Miller (ViSK)

Monica Johansson (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:23
av Britt Björneke m.fl.

Kyrkans engagemang i fredsfrågor

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

- upprätta och fördjupa samarbete med Kristna Fredsrörelsen för att öka kunskapen om fred och ickevåld i hela Svenska kyrkans organisation,
- tillse att en rikskollekt tas upp till Kristna Fredsrörelsen,
- inleda ett samarbete med ledande icke vålds- och fredsforskare.

Motivering

Vi lever i tider av krig i vår omvärld, med ett spänt geopolitiskt läge och med höjd beredskap. Därtill lever vi i ett samhälle där krig och våld reproduceras och normaliseras, och där unga människor i allt större utsträckning kallas in att utbildas för väpnad strid. Svenska kyrkan och försvaret stärker samarbetet samtidigt som Sverige inträder i Nato. Vi får höra av politiker och militärer att vi ska vänja oss vid krig och vänja oss av med fred.

Kyrkan har ett ansvar att föra fram det kristna fredsbudskapet. Det är i dagsläget främst genom Act Svenska kyrkan som fredsarbetet praktiseras genom att samverka med lokala krafter för hållbar fred i flera olika konfliktområden.

Vi menar att Svenska kyrkan även i Sverige bör arbeta fredsbevarande och ta tydlig ställning mot militariseringen. Krig ger inte varaktig fred och våld föder ofta våld. Det behövs utbildning om våldets mekanismer och om vilka metoder som kan användas i form av icke-våld för att ”skapa fred med fredliga medel”, inte minst bland ungdomar.

För att förtydliga kyrkans ställningstagande och arbete för fred, menar vi att Svenska kyrkan bör ha ett närmare samarbete med Kristna Fredsrörelsen som bildades 1919. Den drevs av människor med övertygelsen att det är oförenligt med kristen tro att bära vapen och att delta i krig. Ett ökat samarbete med Kristna Fredsrörelsen kan exempelvis handla om att i stift och församlingar öka kunskapen om ickevåldsmetoder, både nationellt och internationellt.

Att bredda och fördjupa fredsarbetet i Svenska kyrkan skulle ge oss möjlighet till fördjupad insikt om en av grunderna i evangeliet, till utökad samverkan med alla de krafter, lokalt, nationellt och internationellt som verkar för icke-våld, nedrustning och fred och med freds- och konfliktforskare världen över.

Stockholm den 17 juli 2024

Britt Björneke (ViSK)

Anne Sörman (ViSK)

Marie Buhr (ViSK)

Monica Johansson (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:24
av Sara Waldenfors och Jesper Eneroth

Brudöverlämning vid vigsel

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att ta fram riktlinjer som främjar jämställdhet vid vigslar och får bort bruket av brudöverlämning vid vigslar i Svenska kyrkans ordning.

Motivering

I kyrkostyrelsens skrivelse 2024:5 Jämställdheten i Svenska kyrkan, står det:

Allt arbete som den nationella nivån bedriver ska ha en sådan inriktning att jämställdheten mellan kvinnor och män främjas.

Kulturella och religiösa normer har historiskt haft och har fortsatt inflytande i frågor som rör jämställdhet, vilket berör många religiösa samfund ... det (gör det) än viktigare för Svenska kyrkan att bedriva ett gediget arbete i frågorna som en del av vårt uppdrag och med grund i vår teologi.

Vi anser att praktiserandet av brudöverlämning inte är förenligt med kyrkostyrelsens skrivelse 2024:5 Jämställdheten i Svenska kyrkan.

I vapenhuset till otaliga kyrkorum sitter den uppe – affischen från Act som uppmanar till att bryta en tradition. Flickan på bilden är till hälften Lucia till hälften barnbrud. Svenska kyrkans internationella arbete verkar för att stärka flickor och kvinnors rätt till att inte giftas bort och rätt till självbestämmande över sina egna liv. Svenska kyrkan har tagit ställning för en äktenskapssyn som välsignar äktenskapets förbund av kärlek, jämlikhet och respekt – oavsett könstillhörighet.

Men det som vi motarbetar i vårt internationella arbete tillåter vi gestaltas liturgiskt i det öppna kyrkorummet. Det senaste decenniet har praktiken med brudöverlämning vid vigsel blivit allt mer förekommande. Oftast är det fadern som leder en kvinna till altaret där hennes blivande man väntar i koret. Svenska kyrkan tar tydligt ställning för kvinnors och flickors rättigheter, men överlåter till den enskilda prästen att ta ställning till att liturgiskt förhålla sig till brudöverlämningens symbolik av kvinnan som omyndig och fadern som garant för hennes oskuld.

En del präster är öppna för att brudparet själva får välja när brudöverlämning är ett önskemål eller när paret har en annan nationell eller kyrklig tradition. När vigselpar insisterar på brudöverlämning vittnar andra präster om obehag inför att, mot sitt samvete, förväntas liturgiskt gestalta ett bortgifte. För brudöverlämning återspeglar

inte vår människosyn. Den gestaltar inte vår äktenskapssyn. Den är inte en del vår svenskkyrkliga tradition.

I liturgin är man som präst vanligtvis buren av gemensamma ställningstaganden och handbokens ordning, men ifråga om brudöverlämning är den präst som inte är positiv till brudöverlämning utlämnad till att lirka, kompromissa och i slutändan göra våld på sin egen övertygelse. Svenska kyrkan riskerar att uppfattas som otydlig. Är vigselgudstjänsten en gudstjänst i kyrkans ordning där liturgin är av faktisk betydelse eller är vigseln en beställd privat angelägenhet? Svenska kyrkan riskerar att uppfattas som orättvis när olika vigselpar antingen nekas eller tillåts genomföra en brudöverlämning i koret, beroende på tjänstgörande prästs inställning.

Frågan kan ses som en privatsak i en föränderlig tid, men vi menar att hur vi gestaltar vigselgudstjänstens liturgi är relevant i fråga om våra teologiska bärande bjälkar av människosyn, äktenskapssyn och Guds bild. Det är inte rimligt att i koret välsigna brudöverlämningens symbolik av bortgifte av kvinnan som en omyndig ägodel. I äktenskapet träder vi in som jämlika älskande – tillsammans går vi i både livet och i altargången.

Hovås den 17 juli 2024

Sara Waldenfors (S)

Jesper Eneroth (S)

Kyrkomötet
Motion 2024:25
av Leif Nordlander m.fl.

Guds mission i det offentliga rummet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

1. avsätta medel för en tjänst i samarbete med Sveriges kristna råd för att under fem år utveckla missionsarbetet i nya sammanhang där vi möts i det offentliga rummet,
2. avsätta erforderliga medel för kostnader för material och studieresor.

Motivering

Detta kyrkomöte har som fokus ”Kyrkan i det offentliga rummet.” Varje församling och varje kristen har ett uppdrag att leva evangeliet mitt i vardagen på sitt arbete, i förskola och skola, på äldreboendet och vårdinrättningar samt i mötet med människor i vår närhet. Där handlar det inte primärt om att ”stå på en sockerlåda och predika” utan genom sitt liv visa på ett kristet förhållningssätt i vardagen, W.W.J.D. What would Jesus do? Varje dag möter vi människor i vardagen som har tappat mål och mening i tillvaron eller är på väg att förlora det. Det kan bero på olika orsaker: sorg, mental ohälsa, förlorat jobb, familjetrassel eller bara helt enkelt man ser inte meningen med livet, vilket är nog så allvarligt. Evangeliet om Jesus Kristus erbjuder ett helt sammanhang där vi får dela gemenskap och tro för att finna mål, och mening.

Vi har flera exempel på material som använts och används i våra församlingar men inget som knyter direkt an till det offentliga rummet. I Church of England finns ”Fresh Expressions of Church” som ett tydligt och målmedvetet arbete. Man inspireras till nya mötesplatser där man får vara ett uttryck för evangeliet i Guds mission i vår närhet. Hur kan vi finna nya verktyg i en ny tid för att på ett personligt och tydligt sätt visa på Jesus Kristus som möjligheten till ett förvandlat liv i Sverige? Vi föreslår att genom Sveriges kristna råd finna vägar och till dem avsätta pengar för att på ekumeniska bas och med olika traditioner representerade utveckla ett program för ”Kyrka i det offentliga rummet – Hur hittar du till en relation med Jesus Kristus?” Svenska kyrkan finansierar en tjänst under fem år för att utveckla detta i samarbete med Sveriges kristna råd. Det bör också avsättas medel för arbetsmaterial och studieresor. Att vara en del av Guds mission är kyrkans kallelse i vår närhet och ute i världen. Utvecklingsarbetet kan ske i samarbete med de teologiska fakulteterna, Svenska kyrkans forskningsavdelning, Evangeliska fosterlandsstiftelsen (EFS) och ske på ekumenisk grund. Det är viktigt att ta del av internationell kunskap på området. Våra systerkyrkor arbetar ofta kreativt och tydligt i mission.

Mot 2024:25 Falköping den 18 juli 2024

Leif Nordlander (FK)

Berth Löndahl (FK)

Håkan Sunnliden (FK)

Elisabeth Sandlund (FK)

Kyrkomötet
Motion 2024:26
av Leif Nordlander m.fl.

Finansiering av kyrknätet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att nationell nivå ska stå för avgiften för kyrknätet under en period av fem år så att församlingar som inte ingår i pastorat och pastorat kan anpassa sina kostnader.

Motivering

I förslaget till de förändrade it-kostnaderna fanns en beräkning att kostnaden skulle ligga mellan 600–1 000 kronor. Det blev sedan 1 000 kronor. Till detta kommer att alla så kallade tunna klienter skall bytas ut till bärbara eller fasta datorer. Bara för några år sedan föreslogs att alla datorer skulle bytas ut mot tunna klienter. Många följde rådet som nu förändras i ett slag. Alla tunna klienter ska bort. Vad kostnaden för detta innebär hos pastorat och församlingar som inte är pastorat har inte utretts grundligt. För ett stort och ekonomiskt starkt pastorat eller stor församling som inte är pastorat kanske kostnaden i beslutet från kyrkostyrelsen kan bäras, men värre är det för de små landsbygdspastoraten som ändå är en majoritet i vår kyrka. Vi har en stor medvetenhet i Svenska kyrkan om fördelarna med it och har också breddat kunskapen under åren. Cyberattacken som drabbade oss i slutet av förra året hade kännbar påverkan ute i landet. Att vi behöver höja säkerheten är otvetydigt, men när det gäller ekonomin kring detta menar jag att kyrkostyrelsen gått för snabbt fram. Idag betalar vi omkring 450 kronor per användare och månad. En höjning av detta med 200 kronor kan anses rimlig men inte en mer än dubbelt så hög kostnad i ett slag. Därför föreslår vi att man delar kostnaden så att mjukvarudelen på 650 kronor får användarna stå för medan nationell nivå får stå för 350 kronor under en period av 5 år som motsvarar kostanden för kyrknätet. Många landsbygdspastorat har deltidsanställda och det bär utredas hur avgiften för mjukvara kan differentieras.

Falköping den 18 juli 2024

Leif Nordlander (FK)

Bengt Kjellgren (BA)

Elisabeth Sandlund (FK)

Bertil Olsson (KR)

Suzanne Fredborg (BA)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2024:27
av Leif Nordlander m.fl.

Återinrätta kyrkobyggnadsbidrag

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

- återinrätta ett kyrkobyggnadsbidrag som pastorat och församlingar som inte ingår i ett pastorat kan söka för att anpassa kyrkobyggnader,
- varje år avsätta 100 miljoner kronor för ändamålet.

Motivering

Idag finns Kyrkoantikvarisk ersättning (KAE) och Kyrkounderhållsbidrag (KUB) att söka för pastorat och församlingar som inte är pastorat vid renoveringar och nödvändiga underhåll i Svenska kyrkans kyrkobyggnader. Regelverket för båda bidragsformerna i KAE och KUB är i stort sett identiska. Det hindrar oss från att på ett lämpligt sätt utveckla våra kyrkobyggnader främst. På många håll har man gamla skolor och prästgårdar som gjorts till församlingshem och antalet sådana är många men inte utnyttjade på ett hållbart sätt. Våra kyrkor har en annan status och är oftast belägna på en kyrkogård varför det finns uppenbara svårigheter att överge dem. Vi kan med relativt enkla medel och med antikvarisk rådgivning på ett pietetsfullt sätt utveckla ett kyrkorum genom att inrätta lokaler under en läktare eller i korsarmar i kyrkan för verksamhet och administration och på så sätt minska antalet byggnader men utnyttja de vi har och som är mest centrala – kyrkorna – på ett modernt och anpassat sätt. I verksamheten blir det dessutom en bonus att man kan ha andakter i kyrkorummet. Kanske kan man på ett enkelt sätt regelbundet ha morgon- och aftonbön samt vardagsmessa när kyrkan ändå är uppvärmd då det finns andra lokaler inom dess väggar. Vi föreslår därför med denna motion att det på nytt inrättas ett kyrkobyggnadsbidrag (KBB) som kan ansökas för omstruktureringar och ombyggnad av kyrkor. Det finns ett antal lyckade exempel runt om i landet, som utvecklades innan regelverket ändrades och det blev KUB. Det har blivit ett uppsving för verksamheten och gudstjänstlivet där gemenskapen kan fortsätta efter gudstjänstens slut i närliggande rum. En lämplig siffra att börja med är kanske att matcha KUB och avsätta 100 miljoner kronor per år för utveckling av kyrkorum genom kyrkobyggnadsbidrag (KBB).

Falköping den 18 juli 2024

Leif Nordlander (FK)

Bengt Kjellgren (BA)

Elisabeth Sandlund (FK)

Bertil Olsson (KR)

Suzanne Fredborg (BA)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2024:28
av Lennart Matikainen

Kyrkan tar ställning mot otryggheten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uttala följande:

1. Svenska kyrkan erkänner den otrygghet och kriminalitet som även experter påtalar som ett pågående inbördeskrig,
2. orsakerna till att klaner och gängkriminella kunnat expandera utan att detta än så länge stoppats beror på en totalt havererad/obefintlig migrationspolitik,
3. Svenska kyrkan står upp för vårt lands rättighet att skydda och försvara vår egen befolkning från det politiker tillåtits förgifta samhället med.

Motivering

Genom åren och speciellt med det som kallades flyktingkris 2015 har ledande politiker öppnat gränser och fört fram budskap om ”inga murar” och ”öppna hjärtan” och därmed tillåtit Sverige ligger i toppen i Europa vad gäller skjutningar, våldtäkter, rån, mord och bedrägerier. Statistik säger allt:

- ◆ Polisen erkänner att det finns ca 62 000 personer knutna till gängkriminalitet.
- ◆ Sverige har länge varit ledande i Norden/Europa vad gäller bombdåd per capita.
- ◆ Sverige har länge legat i topp vad gäller våldtäkter per capita globalt.
- ◆ Sverige har mångdubbelt fler skjutningar som även drabbar oskyldiga, än våra grannländer och EU totalt.
- ◆ Narkotikan som bland andra Morgan Johansson 2002 påstod skulle försvinna, har expanderat där Sverige idag är ett centralt land vad gäller import, export och försäljning.
- ◆ Otal med främst äldre luras på enorma belopp av bedragare, samt utsätts för våld och våldtäkter på äldreboenden.
- ◆ Psykisk ohälsa ligger på höga nivåer på grund av den rädsla som tillåtits växa.

När ska kyrkan se elefanten i vardagsrummet?

All verkan har en orsak. Än så länge har samhället vägrat att erkänna vilka som är överrepresenterade i brotten. Den bortgångne polischefen Mats Löfving satte ord på antal klaner och att deras syfte är att vara kriminella och uppfostra sina barn i kriminalitet. Många svenska unga tvingas in och utnyttjas bland gängen. I svenska fängelser är runt 30 procent utan svenskt medborgarskap, samt en huvuddel bortom dessa första eller andra generationens invandrare. 2021 angav Aftonbladet BRÅ:s undersökning om övertal av invandrarrelaterade utförda brott. Detta var första gången sedan 2005

Mot 2024:28

en sådan undersökning skedde och trenden har inte minskat. Tvärtom. (Brå-rapport om personer med invandrarbakgrund och brott, [aftonbladet.se](https://www.aftonbladet.se))

Svenska kyrkan ska kunna vara en förebild i att tala sanning. ”Sanningen skola göra oss alla fria”, är det nämnt i Bibeln. Att gå före och leva som man lär ut, vore en stor möjlighet för svenska kyrkan när landet befinner sig i kris och krig.

Vi yrkar därför att kyrkan ska uttala sig öppet med krav på trygghet och erkännanden både av orsak och verkan till varför Sverige gått från trygghet till de kriminellas paradiset.

Stockholm den 22 juli 2024

Lennart Matikainen (AfS)

Kyrkomötet
Motion 2024:29
av Lennart Matikainen

Kyrkans hållning till islam

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att i den offentliga debatten ta avstånd från de delar av islam som är inkompatibla med demokrati, jämställdhet och sexuella minoriteters rättigheter.

Motivering

Kunskap är makt och dagens hyllande och naiva inbjudan orsakar oro bland svenskar. Enligt opinion anser 60 procent av svenska folket att islam inte hör hemma i Sverige.

I Almedalen i år stod Ärkebiskopen Martin Modèus och uttalade bland annat: ”Böneuppdrag berikar Sverige”, där han utvecklade att böneutrop har en plats och att det bidrar till rikedom i Sverige.

Att anpassning helt utan kunskap sker, råder det ingen tvekan om. Likt Iran 1979 finns villiga krafter som bjuder in och tror det kan bli en samverkan. Nämn ett land där islam är styrande, där andra trossatser är välkomna.

Det islamska böneutropet ”Adhan” syftar inte enbart till att påminna människor att be, utan dessutom till att proklamera islam över en stad. Det framgår bland annat i *Umdat Al-Akham* som är en av de viktigaste böckerna för islamsk juridik.

Boken nämner att böneutropet kan liknas vid den muslimska flaggan och ska visa att folket i staden är muslimer. Böneutropet inleds med att proklamera ”allaho akbar”, för att hävda att Allah är den störste och att allt och alla, utom Allah i islam, ska böja sig. Detta följs sedan av att det finns ingen Gud utom Allah och Muhammed är hans sändebud. Detta gör att det finns en avgörande skillnad mellan muslimska böneutrop och de kyrkoklockor som är ett uttryck för vårt kulturarv och en tusenårig kristen historia i Sverige.

Naomi Abramowicz sätter ord på detta i GP 2024-07-16: ”Islam utmanar det sekulära Sverige. De flesta muslimska invandrare kommer från länder där samhället anpassas efter religionen, inte religionen efter samhället.” (Islam utmanar det sekulära Sverige, Göteborgs-Posten, gp.se)

Människor anger ofta att de inte upplever att kyrkan längre är till för dem. Röster upplever att evangeliet fallit i skymundan och att kyrkan naivt vänt sig bort från sina egna ”barn” för att mer ägna tid åt andra krafter. Islam har välkomnats med öppna armar, där även kyrkor säljs och formas om till moskéer. Som en påminnelse kan nämnas att Eva Brunne, biskop i Stockholm, har angett i intervju med Sveriges Radio att hon har mer gemensamt med muslimer än ”högerkristna”. De som värnar om

Mot 2024:29

Svenska kyrkan som en samlingsplats för den kristna tron, attackeras ständigt av vilsna röster.

Vi önskar att kyrkan ska förklara hur islam arbetar för jämställdhet och kvinnans frihet. Finns det något intresse för kyrkan att erkänna den farliga frihetskamp kvinnor för i Iran? Finns det inom kyrkan en förståelse hur sexuella minoriteter knappast är inbjudna inom islam? Har kyrkan kunskap om att islam anger klart i Koranen att vi utanför religionen är otrogna och därmed mindre värda?

Kyrkan bör fokusera mer på att stötta kristenheten i mellanöstern än andra religioner i Sverige.

Stockholm den 22 juli 2024

Lennart Matikainen (AfS)

Kyrkomötet
Motion 2024:30
av Sten Janson m.fl.

Intäkter från krematoriernas återvunna metaller

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

1. initiera en kontakt med regering och berört departement, Socialdepartementet, med förslaget att riksdagen ändrar begravningslagen (1990:1144) 5 kap. 6 § så att ersättningen från återvinning av metaller i samband med kremation tillförs huvudmännen för begravningsverksamheten,
2. verka för att en viss del av dessa intäkter destineras till projekt med ändamål att smycka och försköna våra kyrkogårdar som en del av det offentliga rummet, med särskilt syfte att skapa miljöer utifrån ett barnperspektiv och barns existentiella frågor om liv och död.

Motivering

Årets kyrkomöte har som tema Kyrkan i det offentliga rummet. Svenska kyrkan ansvarar för begravningsverksamheten i landet förutom i Stockholms stad och Tranås och våra kyrkogårdar och begravningsplatser är en viktig del av det offentliga rummet. Kyrkogårdarna är öppna för alla, en plats för stillhet inför dem som gått före, en plats där kultur och natur möts. Ceremonier och andakter på våra kyrkogårdar runt Allhelgonahelgen lockar fler besökare än jul- eller påskgudstjänster. Våra kyrkogårdar är också gröna oaser, ofta med genomarbetad trädgårdsarkitektur och ofta utsmyckade med konstverk och byggnader av god arkitektur – platser som skall vara rofyllda och inbjudande både för barn och vuxna. Kyrkogårdarna utgör en grön kil in i det offentliga rummet genom att de, från norr till söder, är tillgängliga för alla. Därför finns behov av utökade insatser på våra kyrkogårdar och begravningsplatser med inriktning att skapa pedagogiska och estetiska miljöer där inte minst barnets perspektiv och frågor kring liv och död står i fokus.

Från 2017 gäller att metaller som finns kvar efter kremation skall tas tillvara och säljas för återbruk. (Se lagtext nedan). De intäkter detta har genererat från 2017 uppgår till ca 600 miljoner, 100 miljoner i snitt per år. Intäkterna efter avräkning för kostnader går enligt gällande lag till Allmänna arvsfonden och förvaltas av Kammarkollegiet som en särskild fond. Utdelning beslutas av Arvsfondsdelegationen. Kammarkollegiet är också ansvarig för hanteringen av begravningsavgiften som alla svenska medborgare erlägger oavsett religion.

Riksrevisionen riktar i en granskningsrapport 5 mars 2024 skarp kritik mot Allmänna arvsfonden och utredaren föreslår ytterst en avveckling av fonden och fram till dess en skärpning av rutiner samt uppföljning av hur bidrag fördelats. (RiR 2024:2

Allmänna arvsfonden – pengar som söker mening). Allmänna arvsfonden har större intäkter än kostnader. Därför skapas redan nu ett överskott. Att låta intäkterna från återvunna metaller tillfalla annan än Allmänna arvsfonden skulle inte äventyra arvsfondens bidragsverksamhet.

Vi motionärer menar mot bakgrund av detta att intäkterna från de metaller som Svenska kyrkans personal, liksom kommunal personal i Stockholm och Tranås, har samlat in efter kremering – ca 100 miljoner per år – skall tillföras begravningsavgiften som en intäkt i resultatbudgeten och inte som idag gå till Allmänna arvsfonden. Vidare skall delar av denna intäkt inriktas mot projekt med syfte att skapa miljöer på våra kyrkogårdar och begravningsplatser där inte minst barns och ungas frågor kring liv och död lyfts fram. Omfattningen av dessa projekt samt form och innehåll får utredas vidare.

(Lagtext SFS 2016:560, begravningslagen 5 kap 6 §:

Sådana delar av stoftet som inte har förbränts vid kremeringen ska tillföras askurnan.

Metall som inte har förbränts vid kremeringen ska skiljas från askan efter stoftet och återvinnas. Utsortering får inte göras efter det att askan tillförts askurnan.

Metallerna ska återvinnas genom att metallerna upparbetas till nya produkter, material eller ämnen som inte ska användas som bränsle eller fyllnadsmaterial.

Innehavaren av krematoriet ska tillföra Allmänna arvsfonden ersättning från återvinningen efter att innehavarens kostnader för återvinningen dragits av. Om kostnaderna för återvinningen överstiger intäkterna, ska huvudmannen för begravningsverksamheten stå för den kostnaden. Detta utgör en kostnad för begravningsverksamheten.)

Göteborg den 23 juli 2024

Sten Janson (POSK)

Tomas Rosenlundh (ÖKA)

Boel Johansson (POSK)

Barbro Wiskari (POSK)

Marie Wojidkow (POSK)

Bengt Kjellgren (BA)

Karin Janfalk (ÖKA)

Birgitta Axelsson Edström (ÖKA)

Elisabeth Lanner (ÖKA)

Helena Inghammar (ÖKA)

Anders Brunnstedt (POSK)

Manilla Nordanstig (POSK)

Gunilla Gjöthlén (ÖKA)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Lars Jakobsson (POSK)

Knapp Anna Eriksson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:31
av Carin Åblad Lundström

Digital säkerhetsutbildning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att låta producera en digital säkerhetsutbildning för alla anställda, förtroendevalda och volontärer i Svenska kyrkan.

Motivering

Säkerheten i offentliga miljöer, dit kyrkor och församlingar räknas, behöver stärkas mot bakgrunden av att det pågår krig i Sveriges närhet samt mot bakgrund av att hot från extremister och terrorister ökar. Våldshandlingar, som till exempel terrorism, innebär stora konsekvenser för dem som drabbas.

Sedan 2015 är det vanligare med attentat riktade mot offentliga miljöer, med varierad dödlighet som konsekvens. Ur brottslingarnas perspektiv kan mål som har högt symboliskt värde ge stor massmedial uppmärksamhet. De vapen som används kan vara alltifrån sprängladdningar, skjutvapen och hugg- och stickvapen till CBRN, drönare, anlagda bränder samt fordon som användas som vapen. De så kallade ”enkla målen”, de offentliga miljöerna, är lätta att nå, de är ofta utan offentligt skydd, de bedriver öppna verksamheter och är tillgängliga för allmänheten att besöka.

Verksamheter i offentliga miljöer som Svenska kyrkan bedriver är dock svåra att skydda utan att hamna i interna såväl som externa målkonflikter med viktiga samhällsvärden.

Attentatpersonernas val av mål är dock kopplat till i vilken grad de kalkylerar att attentat och våldshandlingar kan lyckas och därför är det av vikt att Svenska kyrkan minskar chansen för att attentat och våldshandlingar ”lyckas”.

Svenska kyrkan bör därför tillsammans med till exempel MSB utforma en digital utbildning som vänder sig till och rustar alla anställda, förtroendevalda, volontärer och andra aktörer som tjänstgör i Svenska kyrkans lokaler och platser. Utbildningen skall vara obligatorisk. (Jämför utbildning för brand och hjärt- och lungräddning.) Utbildningen skall både beakta hur säkerheten kan stärkas i Svenska kyrkan och lyfta fram de målkonflikter som kan finnas mellan skydd och öppenhet.

Syftet med utbildningen är att alla som finns i våra verksamheter både skall vara säkra och få känna sig säkra och även under svåra och våldsutsatta situationer kunna bidra med omsorgsfullt bemötande.

Uppsala den 23 juli 2024

Carin Åblad Lundström (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2024:32
av Anders Lundberg m.fl.

Riktlinjer för församlingsdiakoni

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att ta fram riktlinjer för Svenska kyrkans diakonala arbete.

Motivering

Kyrkomötet biföll 2021 motionen 2021:21 Diakonins kunskap av Anna-Karin Hammar och Elisabeth Rydström. Kyrkokansliet fick i uppdrag att utreda hur Svenska kyrkan mer systematiskt kan ta vara på det diakonala arbetets kunskap om samhällssituation, kristen teologi och diakonala arbetsmetoder. Arbetet har så långt resulterat i tre delrapporter om diakonal kunskap (del 1), om kunskapsinhämtning och spridning (del 2) samt om systemfelsrapportering (del 3). Kyrkostyrelsens skrivelse 2024:3 uppger att det parallellt med rapporterna pågår ett arbete med att ta fram en extern webbportal för spridning av kunskap inom diakonin. Den 24–25 september 2024 arrangeras vidare en nationell konferens i Uppsala med direkt koppling till motionen: ”Diakonins kunskap – konferens för dig som vill ta diakoni till nästa nivå.” Beredningen av motion 2021:21 slutrapporteras till kyrkomötet 2025.

De nämnda delrapporterna är tydliga med att diakonin står inför stora utmaningar. En utmaning rör den nationella samordningen av diakonala metoder och berör direkt frågor om kvalitet och professionalitet – det är uppenbart att en låg samordning hämmar både kvaliteten och professionaliteten i den diakonala praktiken. Detta problem adresserar kyrkokansliet i och med den föreslagna webbportalen.

Vad som däremot inte nämns i kyrkostyrelsens skrivelse 2024:3 men som påtalas av delrapport ett och två, är behovet av en nationell strategi för diakonin. Lena Sjöberg betonar i delrapport 1 att det saknas nationella styrdokument för diakoni och att det saknas vägledning från kyrkan i viktiga samhällsfrågor:

Det lokala och kontextuella betonas i biskopsbrev, men det behövs också teologiskt och etiskt väl underbyggda, nationella styrdokument som ger riktning samt övergripande gemensamma mål för det diakonala arbetet.
(sid. 59)

Elisabeth Christiansson Drake och Stig Linde (delrapport 2) betonar likaså i sin problembeskrivning att det saknas gemensamma, nationella riktlinjer för diakonin. Uppgiften att utöva diakoni fastslås visserligen i kyrkoordningen, men gemensamma riktlinjer saknas:

Regelverk och handböcker inom Svenska kyrkan gäller framför allt gudstjänst, kyrkliga handlingar och administration, inte det diakonala uppdraget. Detta ger stor flexibilitet men också uppenbara svagheter. Kompetens och kapacitet är mycket varierande. (sid. 14)

Budskapet i de två nämnda delrapporterna är angeläget. För att diakonin ska klara av att möta behoven i samtiden, och göra så med hög kvalitet och professionalitet, är det nödvändigt att Svenska kyrkan nationellt tydligt signalerar vad diakonin ska vara och vad den ska utföra. Inte minst är detta viktigt i de fall församlingsdiakonin utförs i samverkan med det offentliga i form av ett idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Tydliga riktlinjer skulle ge diakoner, präster och förtroendevalda det stöd de behöver för att lyfta diakonin till nästa nivå.

Malmö den 23 juli 2024

Anders Lundberg (ViSK)

Amanda Carlshamre (POSK)

Marie Rydén Davoust (POSK)

Elisabeth Rydström (C)

Lisa Gerenmark (ÖKA)

Kyrkomötet
Motion 2024:33
av Anders Roos m.fl.

Ändringar i kyrkoordningen, utlandskyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

- ändra ikraftträdandedatum till den 1 januari 2026 på de förslag till kyrkoordningsändringar som rör utlandskyrkan och som föreslås i kyrkostyrelsens skrivelse 2024:4 Ändringar i kyrkoordningen,
- uppdra till kyrkostyrelsen att fram till ikraftträdandedatum, i samråd med Visby stift och berörda församlingar, genomföra en förankring och implementering av de föreslagna förändringarna,
- uppdra till kyrkostyrelsen att ställa ekonomiska och personella resurser till utlandsförsamlingarnas förfogande så att övergången till ny organisation blir så smidig som möjligt.

Motivering

Utlandskyrkan står, med de föreslagna förändringarna, inför en omvälvande förändring. Förslaget till ändringar i kyrkoordningen har varit föremål för remissbehandling. Ett flertal remissinstanser har varit starkt kritiska till delar av förslaget, däribland främst Visby stift och flera utlandsförsamlingar. Någon större hänsyn till detta har inte tagits i kyrkostyrelsens slutgiltiga förslag. I stället säger kyrkostyrelsen att mycket inte kommer att vara klart vid datum för ikraftträdande och att arbetet med implementeringen kommer att fortsätta. Detta är en otillfredsställande ordning och skapar förvirring inte minst i utlandsförsamlingarna.

Det hittillsvarande förankringsarbetet har inte varit till fyllest utan har i många fall lämnat utlandsförsamlingarna i villrådighet om vilka ordningar som ska gälla. Vilket stöd får man från kyrkokansliet? Hur relaterar man till respektive lands lagstiftning? Kan man ta hjälp av lokala jurister? Vem står för de kostnader som uppstår? Vilka villkor gäller för anställning och de anställda? Hur sker främjande och tillsyn i framtiden? Etcetera.

I samtal med representanter för utlandsförsamlingarna har en förvirrad bild framkommit och olika besked om datum har förekommit. Någon uttryckte att "det jäser av otillfredsställelse i församlingarna".

När man genomför en så pass stor förändring som det nu handlar om gäller det att alla berörda delar i Svenska kyrkan är samspelade, klara besked ges och att alla verkar för sakens bästa så att alla kan säga att "så vill vi ha det och så ska vi arbeta". Det handlar om en gemensam framtid i hela Svenska kyrkan. Just nu är det mesta oklart.

Mot 2024:33

Detta kan påverka såväl stödet till utlandsförsamlingarna, engagemanget för utlandskyrkan, det ideella arbetet som rekrytering till tjänster i framtiden. Dessutom kan förtroendet för kyrkokansli, utlandskyrkan och kyrkostyrelse påverkas negativt

Svenska kyrkan har inte råd med fler förtroendekriser. Det som görs måste vara väl förankrat och göras till något gemensamt.

Upplands Väsby m.fl. orter den 24 juli 2024

Anders Roos (POSK)

Anette Nordgren (-)

Manilla Nordanstig (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:34
av Torbjörn Aronson och Karl-Gunnar Svensson

Förnyad religionsdialog i syfte att motverka antisemitism

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att ta initiativ till en förnyad religionsdialog i Sverige mellan judar och muslimer med anledning av den ökade antisemitismen i samhället.

Motivering

Svenska kyrkan har i ett par decennier på ett särskilt sätt bearbetat relationen kristen tro – judendomen. Ett resultat var dokumentet "Guds vägar", senast uppdaterat 2023 med inledning av ärkebiskop Martin Modéus. Modéus understryker det faktum att kyrkan är sprungen ur judendomen. Denna relation handlar om att vi delar en gemensam historia, men den handlar också om nutid. Det innebär ett ansvarstagande med kontinuerligt arbete på flera plan. Svenska kyrkan har dessutom en ambition att verka fredsbyggande i frågor som rör interreligiös dialog och är bland annat engagerad i den globala organisationen Religions for Peace och i Sveriges interreligiösa råd (SIR). Ambitionen att verka fredsbyggande är också tydligt uttryckt i kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 Kyrkan i det offentliga rummet (sid. 16–17, 19–20) och i Lutherska Världsförbundets studiedokument Kyrkan i det offentliga rummet (andra utgåvan, 2024, sid. 33). Med denna bakgrund är det Svenska kyrkans ansvar att agera mot den våg av antisemitism vi sett i vårt land 2023–2024 i spåren av Hamas attack på Israel den 7 oktober 2023 och Israels svar på denna. Antalet antisemitiska hatbrott ökade i Sverige med 500 procent mellan 7 oktober och 31 december 2023 i jämförelse med året innan enligt Brå. (<https://bra.se/om-bra/nytt-fran-bra/arkiv/press/2024-05-02-kraftig-okning-av-antalet-anmalda-antisemitiska-hatbrott-hosten-2023.html>)

Svenska kyrkans roll i den svenska offentligheten är viktig och i den nuvarande situationen är det hög tid att stå upp för judarnas rätt till liv, tro och närvaro i Sverige. Det kan bland annat ske genom att använda den omfattande erfarenhet och kontaktnät som Svenska kyrkan har i fråga om interreligiös dialog och interreligiösa relationer med både judar och muslimer och ta initiativ till en förnyelse av dialogen med syfte att motverka antisemitiska hatbrott mot den judiska minoriteten i Sverige.

Bunkeflostrand den 25 juli 2024

Torbjörn Aronson (KR)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2024:35
av Jonas Noréus

Vart tar männen vägen?

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

- lyfta problemet med att allt lägre andel män tar del av Svenska kyrkans verksamheter,
- lyfta problemet med att allt lägre andel män söker sig till kyrkans profilyrken.

Motivering

Svenska kyrkan är en öppen folkkyrka och det är självklart att alla åldrar och kön ska känna sig delaktiga. En tydlig trend är att allt lägre andel män är delaktiga i kyrkans värld, både som anställda och församlingsmedlemmar. Detta märks i såväl anställningar till kyrkans profiltjänster som i verksamhet, där körsång och ungdomsverksamhet kan vara två exempel i den senare kategorin.

I kyrkostyrelsens skrivelse 2024:5 om jämställdheten i Svenska kyrkan åskådliggörs delar av den trend som beskrivs ovan. Den har under en längre tid varit allmänt uppfattad men nu blir den allt tydligare. I skrivelsens statistikunderlag märks det tydligt att könsfördelningen inte är jämställd utan har kraftig slagsida åt kvinnorepresentation. Detta gäller särskilt tjänster inom kyrkans profilyrken och inom förtroendemannaskrådet, främst på lokal nivå. Allra tydligast syns det senare i redovisningen av församlingsrådets sammansättning; ju närmare förtroendevalda finns i församlingsverksamheten, desto mindre jämställt. Jämställdheten i den ideella församlingsverksamheten är däremot inte redovisad kvantitativt/statistiskt, utan mer kvalitativt sammanfattad i skrivelsen.

För att uppnå jämställd kyrka behövs ett strategiskt arbete. Central nivå behöver stötta stifts- och församlingsnivåerna med riktlinjer som utgår från nuläget och har målbilden att Svenska kyrkan ska bli jämställd i både tjänst och ideell verksamhet. Särskilt fokus behöver då finnas på det underskott av pojkar och män som finns i kyrkans olika sammanhang. Grunden för ett sådant strategiskt arbete är också att man erkänner att nuläget i detta avseende är ett problem och adresseras som ett sådant.

Varberg den 25 juli 2024

Jonas Noréus (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:36
av Marcus Romedahl

Kvinnors underrepresentation bland högre organisttjänster

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

1. utreda varför kvinnor är så kraftigt underrepresenterade bland domkyrkoorganisttjänster och andra högre organisttjänster i Svenska kyrkan,
2. återkomma till kyrkomötet med förslag på hur man ska komma till bukt med denna snedfördelning.

Motivering

Idag är 975 kvinnor och 610 män heltidsanställda i Svenska kyrkan med kyrkomusikaliska uppgifter enligt Svenska kyrkans arbetsgivarorganisations statistik, återgiven i kyrkostyrelsens skrivelse 2024:5 Jämställdheten i Svenska kyrkan. När det gäller organisttjänster, som särskiljer sig från kantorer och övriga musiker, är könsfördelningen i princip helt jämn. De högsta organisttjänsterna i Svenska kyrkan är i regel i någon av stiftens katedraler, de så kallade domkyrkoorganisterna. Förmodligen är ungefär lika många män som kvinnor behöriga att söka en tjänst som domkyrkoorganist, ändå är det skrämmande få kvinnor som tillsatts på denna post.

Sofia Östling med flera från Sveriges kvinnliga organister uppmärksammade Kyrkans tidnings läsare på att enbart fem kvinnliga domkyrkoorganister tillsatts sedan Elfrida Andrée krossade glastaket som första kvinnliga domkyrkoorganist i Göteborgs stift 1867. Detta kan kontrasteras med att ungefär 80 män bland domkyrkoorganisttjänster tillsatts sedan denna tid. ("Man kan lätt förledas att tro att det råder jämställdhet", KT, 25/4 2024).

Det är helt enkelt helt orimligt. Och det går att konstatera att det inte alls råder jämlikhet. Enligt Kulturrådets rapport från 2019 så bevistas 64 procent av deltagartillfällena i musikskolorna av flickor, medan 36 procent av pojkar. Markant fler kvinnliga kyrkomusiker än manliga dito har också examinerats från pastoralteologisk utbildning från Svenska kyrkans utbildningsinstitut under de senaste åren. Mycket tyder på att kvinnor ägnar sig åt musikalisk förkovran i högre utsträckning än vad män gör, så det är omöjligt att begripa varför enbart två av 13 av domkyrkoorganisterna i landets stiftskatedraler besätts av kvinnor.

Att det bara har blivit fem kvinnliga domkyrkoorganister på 157 år en stor skillnad jämfört med biskopsämbetet, där det blivit 13 kvinnliga biskopar sedan Christina Odenberg i Lunds stift krossade det första glastaket 1997. Alltså 27 år.

Mot 2024:36

I kyrkostyrelsens skrivelse Jämställdheten i Svenska kyrkan är överblicken ytterst begränsad när det gäller just kyrkomusiker, så det finns ett stort behov av kunskapsöversikt. Det behöver tas reda på varför kvinnor varit så kroniskt underrepresenterade bland domkyrkoorganistjänster och andra högre musikaliska befattningar. Vad beror det på? Och hur kan vi komma till bukt med denna snedfördelning? Kyrkostyrelsen bör även komma med förslag på konkreta åtgärder hur denna ojämlikhet kan åtgärdas.

Malmö den 26 juli 2024

Marcus Romedahl (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:37
av Jesper Eneroth och Cecilia Clausen

Valsedlar vid kyrkliga val

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningens 38 kap. 32 och 33 §§.

Motivering

Vid kyrkomötet 2023 fattades beslut om att uppdra till kyrkostyrelsen att inför kyrkovalet 2025 genomföra en samlad distribution av alla via kyrkostyrelsen tryckta valsedlar direkt från tryckeriet till respektive valnämnd, utifrån en motion.

Beslutet hade inte föregåtts av någon utredning och vid organisationsutskottets beredning av motionen föreslogs kyrkomötet att avslå motionen, inte minst mot bakgrund av att det parallellt pågår processer som skulle kunna innebära att valsedlarna ges en helt annan utformning och att det endast kommer att finnas en valsedel per val där samtliga nomineringsgrupper finns med.

Nu har det skett en snabbutredning på kyrkokansliet som landar i de föreslagna ändringarna av kyrkoordningen som återfinns i kyrkostyrelsens skrivelse 2024:4 Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt tre.

Hantering av denna fråga är ytterst olycklig. Den snabba hanteringen har inneburit att tillämpning av beslut har behövt påbörjas redan innan beslutet är fattat. Det innebär också en stor osäkerhet eftersom kyrkomötets beslut kommer att fattas mindre än 12 månader innan kyrkovalets genomförande. Beslutet kommer också efter att valnämnder, kyrkoråd och stiftsstyrelser har berett förslag till budget för 2025 för beslut i respektive fullmäktige i november 2024. Normalt brukar justeringar av bestämmelser gällande kyrkovalet beslutas om senast andra året i mandatperioden för att undvika denna typ av situation.

Vi menar, att förutom den snabba hanteringen och det faktum att beslutet kommer mycket sent, har beslutet inneburit att det skett en väsentlig förändring av principerna för kyrkovalets genomförande då ansvaret för deltagande i kyrkovalet nu i mycket stor omfattning flyttas från nomineringsgrupperna till den kyrkliga organisationen inte minst till valnämnder i församlingar och pastorat. I den snabbutredning som skett av kyrkokansliet har det inte närmare utretts om vilka konsekvenser denna överflyttning av ansvar innebär för respektive valnämnd i församlingar och pastorat såväl som de lokalt anställda medarbetarna som kommer att behöva utföra nya arbetsuppgifter och ta ett nytt ansvar och eventuellt också kommer att ställa andra krav om bemanning och närvaro under sommaren 2025.

Det nya ansvaret för distributionen av de valsedlar som beställs av kyrkostyrelsen kommer enligt utredningen att leda till dyrare valsedlar, ett försök att minska denna kostnad för församlingar och pastorat återfinns i förslag till begränsningar av antalet valsedlar som nomineringsgrupperna kan få bidrag för. Kyrkostyrelsen fastställer kostnaden för valsedlarna och de betalas sedan av församlingar och pastorat samt i viss mån av stiftet. Att utan en gedigen utredning, och kännedom om förändringen i god tid, vältra över kostnader på församlingarna och pastoraten är enligt vår mening mycket olyckligt. Vilka kostnader som kommer att uppstå för den nya hanteringen av valsedlarna i respektive valnämnd i församlingar och pastorat är inte utrett och innebär en okänd konsekvens av det beslut som fattats.

Vi menar att en sådan omfattande förändring som detta förslag innebär behöver föregås av en mer omfattande utredning och konsekvensanalys. Vi menar också att eftersom det parallellt pågår ett arbete som kan innebära ett nytt valsystem med gemensamma valsedlar för alla nomineringsgrupper så finns det en risk att denna förändring endast kommer att tillämpas vid ETT kyrkoval för att redan vid valet 2029 ha ersatts av ett annat system.

Kungälv den 26 juli 2024

Jesper Eneroth (S)

Cecilia Clausen (S)

Kyrkomötet
Motion 2024:38
av Tomas Jansson och Knapp Anna Eriksson

Ingen procentspärr vid kyrkomötesvalen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att inte anta de föreslagna ändringarna i kyrkoordningens 38 kap. 17, 72, och 73 §§, så som föreslagits i kyrkostyrelsens skrivelse 2024:4, det första avsnittet.

Motivering

Procentspärrar i val är vanligt förekommande i parlamentsval. Syftet är att skapa förutsättningar för stabila regeringar. En regering är tillsatt av en majoritet av parlamentet. Den representerar således inte alla partier utan bara de som ingår i majoritetsunderlaget. Övriga partier utgör opposition. Om det i parlamentet skulle finnas flera partier med endast få mandat, och något eller flera av dessa ingår i ett regeringsunderlag, finns alltid möjligheten att ett sådant parti utnyttjar sin vågmästarroll. Man övergår till oppositionen och faller regeringen för att få gehör för någon hjärtefråga. Enstaka parlamentsledamöter kan få orimligt stort inflytande. Risken skulle vara överhängande för ett instabilt styre av landet. Regeringar skulle komma och gå flera gånger under en mandatperiod. En procentspärr motverkar detta.

Den kyrkliga situationen är annorlunda. Kyrkostyrelsen är inte majoritetstillsatt. I kyrkostyrelsen finns alla nomineringsgrupper representerade som har tillräckligt stort underlag i kyrkomötet. Det finns ingen opposition som skulle kunna utgöra en alternativ kyrkostyrelse. Därför är hela motivationsgrunden för en procentspärr i kyrkomötesvalen icke existerande. Det finns ingen hotande instabilitet i styrandet av kyrkan.

En procentspärr skulle däremot skapa demokratiproblem. Vissa nomineringsgrupper skulle trots väljarstöd spärras från representation i kyrkomötet. De väljare som lagt sin röst på en sådan grupp skulle därmed ha kastat bort sin röst. Denna nackdel finns givetvis även vid parlamentsvalen. Men där vägs den upp av den större fördelen med stabila regeringar. I den kyrkliga demokratin finns inte denna fördel. Procentspärren blir bara ett demokratiskt underskott. Nuvarande valsystem har som målsättning att mandatfördelningen i kyrkomötet blir så rättvist som möjligt ska återspegla valresultatet. Förekomsten av utjämningsmandat syftar till att säkerställa detta. Det finns all anledning att värna detta demokratiideal.

Det har argumenterats att en fördel med en procentspärr är att den möjliggör att alla grupper av egen kraft kan bli representerade i utskotten. Men detta har hittills inte varit något stort problem. Större grupper har varit motiverade att samarbeta med mindre grupper i valteknisk samverkan, för att säkra fler utskottsmandat. På så sätt

Mot 2024:38

brukar mindre grupper erhålla ersättningsplatser i utskotten. Att alla grupper inte finns företrädda i alla utskott är ett litet problem i jämförelse med det allvarliga demokratiska underskott som införandet av en procentspärr skulle medföra.

Det finns också anledning att reflektera över nivån på en procentspärr i de kyrkliga valen. Ju högre siffra på spärren desto värre blir det demokratiska underskottet. Allt fler väljare får sina röster bortsorterade. Därtill skulle mångfalden i kyrkomötet också minska. Vissa av kyrkans medlemsgrupper får inte möjligheten att göra sina röster hörda. En spärr på tre procent är således värre än en spärr på två procent. Det kan åskådliggöras genom resultatet i det senaste kyrkomötesvalet. En treprocentspärr skulle utestänga fyra nomineringsgrupper och två skulle ha varit farligt nära ett utestängande. En tvåprocentspärr däremot skulle utestänga bara tre grupper, med ytterligare en grupp farligt nära utestängandet. Om en procentspärr införs är således tvåprocentspärren att föredra framför kyrkostyrelsens förslag på en treprocentspärr.

Rättvik den 26 juli 2024

Tomas Jansson (POSK)

Knapp Anna Eriksson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:39
av Olov Lindquist och Margaretha Herthelius

Höj den kyrkoantikvariska ersättningen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta upp frågan med regeringen om en höjning och en indexering av den kyrkoantikvariska ersättningen.

Motivering

Den kyrkoantikvariska ersättningen har inte höjts sedan 2009.

Kyrkobyggnader är en stark del av det offentliga rummet. Att inte ersättningarna har höjts innebär stora svårigheter för många församlingar att klara av förvaltning och underhåll av sina kyrkor. I en del församlingar måste dessutom kyrkor hållas stängda.

Staten och riksdagen har ett stort ansvar för Sveriges kulturhistoria. De allra flesta medborgare i Sverige värnar om våra kyrkliga byggnader, även de som inte har en kristen tro. Det är därför stor synd och skam att inte den kyrkoantikvariska ersättningen har höjts sedan 2009. Vi anser därför att detta bör påtalas för riksdagen och att i samband med de samtalen även föra fram frågan om en indexering av ersättningen.

Stockholm den 26 juli 2024

Olov Lindquist (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Kyrkomötet

Motion 2024:40

av Irene Oskarsson och Karl-Gunnar Svensson

Utökat stöd till EFS

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att under 2025 utöka stödet till EFS med 3 miljoner kr.

Motivering

Riksdagen fattade 18 juni 2024 beslut om Statens stöd till trossamfund och civilsamhället – enhetliga och rättssäkra villkor Prop. 2023/24:119.

Genom denna nya lag, som träder i kraft 1 januari 2025, får inte EFS längre del av ett statligt stöd eftersom det då endast kommer att ges till trossamfund utanför Svenska kyrkan. Svenska kyrkans stöd från staten regleras genom annan lagstiftning. EFS är en missionsrörelse inom Svenska kyrkan och vill så vara vilket innebär att stödet från staten på 3–4 mkr försvinner. Det är därför upp till Svenska kyrkan att själv reglera de inomkyrkliga föreningar som finns inom Svenska kyrkan. Det gäller främst ekonomiskt stöd. Det innebär att Svenska kyrkan behöver ta över den ekonomiska förlust som EFS gör genom den nya lagen om Stöd till trossamfund och civilsamhället – enhetliga och rättssäkra villkor. EFS har en stor verksamhet i Sverige och alltid inom Svenska kyrkans ramar. De präster som utbildas på Johannelunds teologiska högskola för tjänst i EFS prästvigs av Svenska kyrkans biskopar och kan efter vissa betingelser också kunna söka tjänst i Svenska kyrkans församlingar utan någon ny prästvigning, de räknas redan som präster inom Svenska kyrkan. Det är därför tydligt att EFS är en inomkyrklig del av Svenska kyrkan även om EFS har egen ekonomi liksom församlingar i Svenska kyrkan har egen ekonomi.

Svenska kyrkan ger redan ett årligt bidrag till EFS som 2023 uppgick till 1 746 tkr. Det bidraget vill vi ska fortsätta, men behöver öka med anledning av den ekonomiska förlusten av stöd från staten genom att i samma omfattning ge EFS ekonomiskt stöd. Det handlar alltså om en ökning av stödet med 3 mkr.

Hultrum den 26 juli 2024

Irene Oskarsson (KR)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Kyrkomötet
Motion 2024:41
av Boel Johansson m.fl.

Kyrkan i det offentliga rummet – uttalandets andra punkt

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att den andra punkten i kyrkostyrelsens förslag till uttalande i den tematiska skrivelsen ska lyda:

Svenska kyrkan har ett ansvar att verka för ett öppet, inkluderande och rättvist offentligt rum för alla och bidra till det demokratiska samhällets upprätthållande och utveckling. Vi vänder oss därför mot den hätska ton som förekommer i det offentliga rummet med bl.a. hot, hat och förlöjligande av meningsmotståndare och av människor med muslimsk eller judisk tro/kultur.

Motivering

I Lutherska världsförbundets dokument Kyrkan i det offentliga rummet och i bakgrundsmaterialet för årets tematiska kyrkomöte poängteras att det offentliga rummet, inklusive media och sociala media, ska vara en öppen plats för alla. Det offentliga rummet ska vara tryggt för var och en, oavsett till exempel kön, religion och hudfärg. Båda dokumenten beskriver också hur hotfulla sätt att kommunicera och medvetna försök att manipulera och förgifta det offentliga samtalet nu ökar. Detta undergräver tryggheten i det offentliga rummet och på sikt tilltron till det demokratiska samhället.

Denna polarisering karakteriserar i allt högre grad också tonen i Sverige. Den som deltar i det offentliga samtalet i vårt land får ofta räkna med att bli utsatt för förlöjligande, hot, trakasserier och hat, inte minst på sociala medier. Den FN-rapport om religions- och övertygelsefrihet som nämns i bakgrundsmaterialet poängterar att ”politiska krafter polariserar och utnyttjar frågor om religions- och övertygelsefrihet”. Sverige uppmanas i rapporten att ”konfrontera diskriminerande anti-migrant och rasistisk retorik i politik och media då denna skapar rädsla och utanförskap och begränsar deltagande i det offentliga rummet”. (sid. 6)

Svenska kyrkan har en viktig plats i det offentliga rummet. En majoritet av svenskarna har förtroende för Svenska kyrkan och anser att kyrkan bör identifiera och påtala problem, i synnerhet utifrån utsatta människors perspektiv. Låt oss därför ta till oss uppmaningen från FN-rapporten och vara tydliga och konkreta, när det gäller att hävda alla människors rätt till trygg tillgång till utrymme i det offentliga rummet.

Bland de grupper av människor som idag får utstå hot, hat och trakasserier i vårt land är muslimer och judar. Vi har nog alla sett och hört hur alla muslimer kan beskrivas som islamister och kvinnoförtryckare liksom att alla judar kan utmålas som

sionister och understödjare av mördandet av barn i Gaza. Relevant kritik mot några generaliseras osakligt och tas som skäl till att håna, hota, hata och demonisera alla.

Den tid är sedan länge förbi då Svenska kyrkan kunde styra människors beteenden. Däremot kan vi genom att hänvisa till kristen människosyn och etik uppmärksamma de som vill lyssna, på vad kristen tro kan bidra med i en alltmer polariserad tid. Möjligheten att så gott vi förstår och förmår välja mellan gott och ont är en princip i både kristen etik och i ett demokratiskt samhälle: Den som hävdar att grundlagens yttrandefrihet ger rätt att kränka andra kan välja att avstå från detta. Den gyllene regeln, som finns i något varierande form i de flesta religioner, kan vara en möjlig kompass.

Som kristna tror vi att alla människor är skapade av Gud och har lika värde. Vi har ett uppdrag att värna hela skapelsen, därmed även människor med annan tro och kultur. Jesus visade genom sina handlingar, att han inte avvisade människor av annan tro, utan ville samtala respektfullt också med dem. Han ville umgås med människor som fördömdes av andra, ibland på goda grunder. Som kristna idag har vi därför en uppgift att värna människovärdet för varje människa – också i det offentliga rummet.

Som kristna är vi också medvetna om, att vi alla ibland missar målet för hur vi vill och hur vi vet att vi borde leva. Vi är sannerligen inte vaccinerade mot att bära oss illa åt mot meningsmotståndare eller grupper med annan religion eller kultur. Vi är dock medvetna om att detta gör något skadligt med oss – på individ-, grupp- och samhällsnivå. Det gäller både den som utsätts och den som utsätter andra. Som kristna vet vi, att det finns befrielse genom den starka motkraft till djup rädsla, som ofta är grunden för hat, hot och förlöjligande av andra.

Med hänvisning till ovanstående bör kyrkomötet besluta att punkt 2 av de sex punkterna i förslaget till uttalande konkretiseras enligt följande:

2. Svenska kyrkan har ett ansvar att verka för ett öppet, inkluderande och rättvist offentligt rum för alla och bidra till det demokratiska samhällets upprätthållande och utveckling. Vi vänder oss därför mot den hätska ton med bland annat hot, hat och förlöjligande av meningsmotståndare och av människor med muslimsk eller judisk tro/kultur som förekommer i det offentliga rummet.

Gävle och Kristinehamn den 27 juli 2024

Boel Johansson (POSK)

Stig Axelsson (POSK)

Lena Arman (POSK)

Sten Janson (POSK)

Knapp Anna Eriksson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:42
av Stefan Alström

Rikskollekt till Tro och Ljus

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att tillse att en årlig rikskollekt tillfaller Tro och Ljus.

Motivering

I kyrkostyrelsens skrivelse om verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2025–2027 uttrycks det bland annat att Svenska kyrkan har lång tradition att samverka med andra kyrkor i världen. Svenska kyrkan vill också bidra till den ekumeniska rörelsen och den världsvida kyrkan.

Det finns idag alltmer en efterfrågan på Svenska kyrkan att i det offentliga rummet vara garant för människosynens lika värde och att bry sig om sin nästa samt att utmana orättvisor och ge stöd till människor i nöd här hemma och globalt. Detta är ju en del av Svenska kyrkans hela väsen och Jesu budskap.

Kyrkostyrelsen menar också att samverkan blir alltmer angeläget för att dela på och ta till vara de resurser som finns. Svenska kyrkan vill också samverka med olika trossamfund, ekumeniska organisationer och andra samverkanspartners i frågor som tro, religionsfrihet, mänskliga rättigheter och jämställdhet bland annat. Det handlar om att ge stöd till de människor som lever i utsatthet oavsett om det gäller ekonomiskt, socialt eller fysiskt.

Under rubriken Existentiell hälsa tar kyrkostyrelsen upp att

Mening, sammanhang och gemenskap kan ha avgörande betydelse för vårt välbefinnande, framtidshopp och för vår existentiella hälsa. Att bli sedd av andra människor, få tala om det som finns under ytan och att få hjälp att be till Gud kan vara avgörande i en människas liv.

Tro och Ljus är en kristen, ekumenisk, internationell rörelse för människor med funktionsnedsättning samt deras familjer och vänner. Tro och Ljus är en del av Faith and Light, som finns över hela världen, och består av cirka 1 500 grupper i över 86 länder. Faith and Light har funnits i över 50 år. Huvudkontoret finns i Paris. I Sverige finns sex grupper: i Göteborg, Stockholm, Uppsala, Floby, Lund och Lingham.

Tro och Ljus-rörelsen bygger på gemenskap och trygghet. Den visar på Guds närvaro i vår tid och att Jesus finns mitt ibland oss. Visionen för de svenska grupperna enligt stadgarna är att grupperna ska vara en plats där människor känner sig hemma, att de har en uppgift och är accepterade. Grupperna ska också ge glädje och hopp i svåra situationer.

Mot 2024:42

Tro och Ljus är en ideell rörelse. Det finns bara en anställd på huvudkontoret i Paris, övriga jobbar ideellt. Hela verksamheten bygger alltså på bidrag.

Tro och Ljus har stor betydelse för människor med funktionsnedsättning och deras familjer och vänner.

Linköping den 27 juli 2024

Stefan Alström (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:43
av Olov Lindquist och Margaretha Herthelius

Finansiera Ung resurs

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att även i fortsättningen finansiera praktikanter via Ung resurs.

Motivering

Kyrkomötet har uppdragit till kyrkostyrelsen att se till att det årligen garanteras ett fortsatt ekonomiskt stöd till Ung resurs i dess nuvarande form och att utreda förutsättningarna för att knyta Ung resurs till den nationella nivån med fortsatt regional placering. Trots detta beslut av kyrkomötet har kyrkostyrelsen inte följt detta, utan föreslår tvärtom att den nationella nivån ska avskaffa sitt bidrag till Ung resurs.

Praktikåret Ung resurs är en möjlighet för unga vuxna mellan 18 och 25 år över hela Sverige att göra en insats för medmänniskor inom Svenska kyrkan och dela en församlings tro och liv. Som praktikant i Ung resurs får man ta del av en församlings verksamhet samt upptäcka mer om kristen tro. Praktiken är en heltidssysselsättning, 40 timmar per vecka och kan ske över hela Sverige.

Den innebär också en möjlighet för församlingarna att få en praktikant. En ung person med nya idéer bidrar allt som oftast med nya perspektiv och berikar församlingsarbetet. Under praktikåret blir man praktikant i en församling. Tanken är inte att man ska ersätta ordinarie personal och praktikperioden pågår under ett läsår.

Eftersom det mesta tyder på att det inom en mycket snar framtid kommer bli brist på samtliga så kallade profilyrken inom Svenska kyrkan, är Ung resurs mycket bra för unga vuxna att utforska eller upptäcka sin kallelse till tjänst. Därför är det också viktigt att Svenska kyrkan på nationell nivå fortsätter att finansiera detta.

En av grundtankarna med Ung resurs är att alla, oavsett stiftstillhörighet, ska kunna söka sig till olika platser i landet. Därför måste detta projekt även i fortsättningen vara en fråga för Svenska kyrkan på nationell nivå att finansiera. Vi ser därför med oro på att beslut är på väg att fattas där den nationella nivån undandrar sig detta ansvar. Vi anser därför att Ung resurs även i fortsättningen ska finansieras centralt.

Stockholm den 27 juli 2024

Olov Lindquist (FiSK)

Margaretha Herthelius (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:44
av Johan Linnman och Peter Weiderud

Franciskusjubileum 2026

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

- uppmärksamma Franciskusjubileet 2026 och sprida information om Franciskanernas betydelse i det offentliga rummet under medeltiden,
- uppmuntra till lokala firanden av den heliga Franciskus samt att samordna spridning av information om de firanden av jubileet som kan komma att ske lokalt på många olika håll i Sverige, så att samordningsvinster kan ske,
- med inspiration av den heliga Franciskus av Assisi låta jubileumsåret 2026 lyfta fram hur Franciskus liv kan inspirera kyrkan och enskilda kristna i vår tid, inte minst genom att våga ta plats i det offentliga rummet,
- i Franciskus anda ta djupa ekumeniska steg 2026, så att vi tydligt visar att fred och samförstånd är vägen framåt i mötet med människor i andra samfund och religioner,
- verka för att jubileumsåret 2026 blir en fördjupning av kyrkans miljöengagemang.

Motivering

När Franciskanerna kom till Sverige och Norden på 1200- och 1300-talen sökte de sig till städer och handelsplatser. De ville medvetet vara "kyrka i det offentliga rummet". De bidrog aktivt till samhället där de bodde genom att sprida nya kunskaper och förkunna fred och evangelium. Fred och allt gott (Pax et Bonum) var deras hälsningsfras.

I vår tid är S:t Franciskus åter aktuell på många sätt. Hans ideal om fred, enkelhet, god relation till djur och natur, bön och lovsång och hans dialog med muslimer under brinnande korståg, är alla frågor som diskuteras i det offentliga rummet även idag.

Genom att uppmärksamma att det gått 800 år sedan detta betydelsefulla helgon dog har kyrkan ett fint bidrag att komma med i de offentliga samtalen där vi deltar.

På många platser finns det historiska lämningar och spår efter franciskansk närvaro. Ett jubileum 2026 är en fin möjlighet för dessa platser att återupptäcka och fördjupa sina historiska och kristna rötter. Så sker i vår hemförsamling i Arboga, som under medeltiden rymde ett franciskanskt kloster, vilket fortfarande präglar både stadens identitet och församlingens roll i dess offentliga rum.

Den franciskanska närvaron är en levande och verksam rörelse också i vår tid. Ett firande av den heliga Franciskus bör givetvis ske ekumeniskt och i nära relation till de franciskaner som lever i Sverige idag, inklusive 3e ordern. Det blir också en möjlighet att stärka banden med den internationella ekumeniska rörelsen där franciskaner genom åren spelat en viktig roll både inomkyrkligt och genom religionsdialog.

Arboga den 28 juli 2024

Johan Linnman (POSK)

Peter Weiderud (S)

Kyrkomötet
Motion 2024:45
av Axel W Karlsson

Inga spärrar i kyrkovalet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att kyrkovalet ska genomföras utan procentspärr och utan några bestämmelser som innebär att endast den nomineringsgrupp som har fått ett fast mandat i någon av valkretsarna till kyrkomötet kan få ta del av utjämningsmandaten.

Motivering

Ända sedan det första kyrkovalet med nuvarande regelverk, direktval till kyrkomötet, ägde rum för över 20 år sedan, har valsystemet varit fullt ut proportionerligt genom att det inte har funnits någon procentspärr. Denna ordning har säkerställt maximal demokrati i kyrkovalet. Det har varit en styrka för valets legitimitet, då det inneburit att kyrkomötets sammansättning fullt ut reflekterat medlemmarnas vilja.

Efter kyrkovalet 2021 kom frågan om en spärr upp på bordet. Anledningen, som alla känner till, är att över 11 000 medlemmar i Svenska kyrkan röstade in Alternativ för Sverige i kyrkomötet där vi nu har tre mandat.

Efter valet valde Socialdemokraternas gruppledare Jesper Eneroth att lägga en motion om att en spärr ska införas och att den ska träda i kraft redan före nästa kyrkovalet 2025. Motionen skrevs även under av gruppledarna för Borgerligt alternativ (BA), Vänstern i Svenska kyrkan (ViSK), Centerpartiet, Öppen kyrka (ÖKA) och Partipolitiskt obundna i Svenska kyrkan (POSK).

Gemensamt för dessa sex, är att de alla är förhållandevis stora nomineringsgrupper som inte skulle beröras av en spärr utan tvärtom gynnas av den genom att de skulle få dela på ännu fler mandat. Följande sju nomineringsgrupper skrev inte under motionen: Fria liberaler i Svenska kyrkan (FiSK), Frimodig kyrka (FK), Himmel och Jord (HoJ), Kristdemokrater i Svenska kyrkan (Kr), Miljöpartister i Svenska kyrkan De Gröna (MPSKDG), Alternativ för Sverige (AfS) och Sverigedemokraterna (SD).

Samtliga dessa nomineringsgrupper, med undantag för Sverigedemokraterna, skulle förlora sina mandat, eller löpa stor risk att göra det, med en spärr.

Det är värt att komma ihåg att det var en minoritet av de invalda nomineringsgrupperna som stödde motionen. Då dessa förfogar över väldigt många mandat röstades den ändå igenom med siffrorna 145–95.

I själva motionen nämns naturligtvis inte Alternativ för Sverige, men att det handlar om att stänga ute oss torde vara uppenbart för alla. Annars hade de grupper som nu motionerade om att införa en spärr, och som röstade igenom det, valt att göra det under något av alla de kyrkomöten som ägt rum sedan 2001. Ytterligare bevis på att spärren endast tas fram för att stoppa Alternativ för Sverige från att bli omvalda, ges av Jesper

Eneroth själv i ett uttalande till Aktuellt i Politiken ("Så stort är hotet från den brunblå högern" 2021-09-07) inför kyrkovalet 2021.

Men det är inte Sverigedemokraterna Jesper Eneroth målar ut som det stora hotet.

Nej, det är Alternativ för Sverige som vi ser försöker skapa sig en plattform för att nå ut med sin politik och eftersom det inte finns en fyraprocent-spärr som i riksdagsval så tror jag egentligen inte människor förstår hur oroad de borde vara för att de här krafterna ska få makt.

Jesper Eneroth varnar för att det är tydligt att AfS vill göra samma resa som Sverigedemokraterna som kom in i kyrkomötet vid valet 2001 och fick en nationell plattform som sedermera banade väg till en plats i riksdagen.

I motionen som sedan röstades igenom 2022 har Socialdemokraterna och de andra nomineringsgrupperna utelämnat sitt verkliga motiv till att införa en spärr (att stoppa Alternativ för Sverige), och lyfter i stället fram utskottsarbetet. Man oroar sig för att kyrkomötet har "ett par grupper med endast en dryg procent av rösterna" och att dessa därför har "otillräckligt antal mandat för att ta plats i utskotten". Därför vill man införa en spärr för att "säkerställa att kyrkomötet representeras av grupper som av egen kraft ges förutsättningar att fullgöra kyrkomötesuppdraget och delta i utskottsarbetet".

Att detta är ett svepskäl är mycket enkelt att förstå när man läser promemorian (Införande av procentspärr samt ändrad fördelning av utjämningsmandat) av rättsavdelningen på kyrkokansliet.

Där framgår tydligt att nuvarande kyrkomöte har valt att diskriminera och motarbeta Alternativ för Sverige. I promemorian framgår att mycket små nomineringsgrupper, genom samverkan med de stora grupperna, ges utskottsplatser. Till exempel sitter kyrkomötets minsta nomineringsgrupp Himmel och Jord i ett utskott, men inte Alternativ för Sverige som har tre gånger så många mandat.

En "valteknisk samverkan" möjliggör för även mindre nomineringsgrupper att få utskottsplatser. En grupp måste således inte ha 16 egna mandat för att ha en möjlighet att påverka fördelningen av utskottsplatserna. Vid det senaste kyrkovalet 2021 fanns alla grupper utom Alternativ för Sverige representerade i utskotten. (sid. 14)

Promemorian från kyrkokansliet visar att en spärr på 3 procent inte garanterar att alla invalda nomineringsgrupper får tillräckligt med mandat för att ta plats i alla utskott. I själva verket borde spärren vara ännu högre, 4 procent, om man med säkerhet vill uppnå detta.

I kyrkokansliets promemoria framgår att ett stort antal kyrkomedlemmar blir orepresenterade med en spärr. Med andra ord: deras röster räknas inte när mandaten ska tillsättas. Den 3 procentspärr som nu föreslås införas, skulle, om den hade varit i kraft i förra kyrkovalet, ha lett till att hela 57 915 väljare (6,55 procent) blivit orepresenterade.

Vi återkommer till det vi anförde i inledningen av motionen: demokratin i Svenska kyrkan. Här vill vi återigen citera promemorian, som väl sammanfattar riskerna med att införa en spärr så hög som tre procent. Till exempel varnar man för ökad medlemsflykt.

Att varje väljares röst är lika viktig och lika mycket värd är en grundbult i en demokrati liksom i en demokratisk organisation som Svenska kyrkan. Om alltför många väljare efter ett val blir orepresenterade riskerar detta att påverka inte bara den enskilde väljaren utan systemet som sådant. För att upprätthålla förtroendet för de demokratiska strukturerna

och för valsyste­met som så­dant är det viktigt att så många väljare som möjligt går och röstar.

De flesta som väljer att gå till valurnorna när det är kyrk­o­val gör detta i syfte att kunna påverka kyrkans styrning och verksamhet på olika sätt. (...) Konsekvenserna av vad en stor andel orepresenterade väljare kan leda till bör kanske inte överdrivas, men heller inte underskattas, särskilt inte när demokratiska strukturer över lag utmanas i vårt samhälle i stort. Det finns en risk för att väljare som blir orepresenterade väljer att inte rösta nästa gång det är val på grund av att vederbörande känner att rösten inte leder till något. Det kan inte heller uteslutas att väljare som inte känner att de finner hemvist hos någon av de nomineringsgrupper som finns företräd­da i kyrkomötet väljer att lämna kyrkan. Som framgår av exemplet ovan gör det stor skillnad sett till antalet orepresenterade väljare om man väljer en procentspärr på tre eller två procent, vilket talar för att den lägre av spärrarna bör införas. (sid. 38)

Promemorian ifrågasätter att det skulle vara en sådan nackdel för kyrkomötets funktion om det även i fortsättningen finns ett antal mindre grupper invalda, som inte kan bemanna alla utskott.

Även om det vore optimalt att samtliga nomineringsgrupper finns företräd­da i alla utskott finns det inga konkreta och/eller mätbara omständ­ligheter som tyder på att kyrkomötet inte kunnat fullgöra sitt uppdrag på ett godtagbart sätt även om så inte varit fallet. Tvärtemot kan i stället framhållas att många av de mindre nomineringsgrupperna tar plats i såväl det förberedande arbetet med att skriva motioner som att tala i plenum. (sid. 37)

Det är således tydligt att kyrkostyrelsen gått emot kyrkokansliets huvudalternativ (Alternativ 1, en spärr på 2 procent). Trots de tunga argument som kyrkokansliet anfört för att inte ha någon spärr överhuvudtaget, och i andra hand för att ha en spärr på 2 procent, har kyrkostyrelsen föreslagit en spärr på 3 procent. En så hög spärr kommer otvivelaktigt att föra med sig fler nackdelar än fördelar.

Ytterst handlar vårt motstånd mot 3-procentsspärren om att försvara Svenska kyrkans identitet och uppdrag som en öppen folkkyrka.

Göteborg den 29 juli 2024

Axel W Karlsson (AfS)

Kyrkomötet
Motion 2024:46
av Sven Milltoft m.fl.

Kulturutredning

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning som inventerar, analyserar och drar slutsatser av Svenska kyrkans roll och betydelse som kulturaktör och kulturarrangör i det offentliga rummet, utifrån kyrkans egna och unika bidrag till kulturlivet. Utredningen ska vidare ge förslag på en kulturteologi och åtgärder för att trygga och säkerställa framtida resursbehov och kompetensförsörjning.

Motivering

Årets tematiska kyrkomöte har temat Kyrkan i det offentliga rummet. I kyrkostyrelsens skrivelse rörande det tematiska kyrkomötet riktas fokus mot förutsättningar, skäl och former för kyrkans samhällsengagemang. Vid genomläsning av skrivelsen kan konstateras att den omvärldsbeskrivning och det teologiska resonemang som presenteras har en tydlig tyngdpunkt på frågor som rör kyrkans samhällsengagemang visavi rättvisa och inkludering.

Förvisso är dessa perspektiv viktiga och samtidigt är de inte sällan bakgrund för och bidragande orsak till det som i skrivelsen beskrivs som det immateriella kulturarvet (konst, musik, riter m.m.). Det immateriella kulturarvet har inte minst en stor betydelse för den fortgående reflektionen kring rättvisa och inkludering, då den basala och underliggande frågan ytterst handlar om vad en människa är, hennes relation till Gud och medmänniskan och till hela skapelsen. Detta är frågor som i det immateriella och levande kulturarvet ständigt och förutsättningslöst aktualiseras, undersöks och gestaltas.

I skrivelsen framställs förutsättningarna och bakgrunden till kyrkans egna bidrag till kulturen i det offentliga rummet som självklara och givna. Detta reflekterar inte verklighetens situation. Svenska kyrkans roll som kulturbärare och kulturaktör i det offentliga rummet måste både benämnas, värnas och kultiveras, eftersom den är av stor betydelse både för kyrkans självförståelse, förståelsen av vad det offentliga rummet överhuvudtaget är och vilka samhällsutmaningar som föreligger.

Skrivelsen sammanfattar detta perspektiv med endast följande rader:

Det öppna rum som kulturella uttryck skapar är betydelsefullt och Svenska kyrkan är en av landets största kulturarrangörer, inte bara av musik- och körevenemang utan också av möten om litteratur, film och konst. Att ta del av kultur och att själv skapa kultur är på det viset också en fråga om demokrati.

Understundom heter det att Sverige genom sin historia blivit mer av ett utbildningsland än en bildningsnation. När man tar del av kyrkostyrelsens skrivelse om Svenska kyrkan i det offentliga rummet blir man dessvärre böjd att inskräpa att detta konstaterande även tycks bära syn för sägen vad gäller Svenska kyrkan. Beskrivningen ovan fokuserar på kyrkan som ett rum som alla har rätt till men bortser i många avseenden från förutsättningarna för ett kulturellt innehåll kopplade till rättigheterna och rummet, vilket innebär att rättvise- och inkluderingsperspektivet i praktiken försvagas.

Det materiella och inte minst det immateriella kulturarvet i Svenska kyrkan har alltför länge bara tagits för givet, dess teologiska betydelse ofta negligerats och dess bidrag till det offentliga rummet inte rönt erkännande i paritet med dess teologiska och samhällliga betydelse. För det första är kyrkan inte bara arrangör av kulturella evenemang, låt vara rikstäckande. För det andra är majoriteten av de kulturhändelser som sker i kyrkans regi av en art och inriktning som annars inte alls skulle ha ägt rum i det offentliga rummet. För det tredje står kyrkans kulturyttringar oftast i nära samspel med dess centrala verksamhet – i bibel, trosfrågor, gudstjänstliv, arkitektur, språk och musik, som genom folkkyrkans öppenhet manifesterar sig just i det offentliga rummet.

Därför behövs en kulturutredning skyndsamt tillsättas som kan identifiera, stimulera och teologiskt definiera kyrkans kulturella betydelse i det offentliga rummet så att förutsättningar, kompetensförsörjning och uthållighet garanteras för framtiden.

Stockholm den 29 juli 2024

Sven Milltoft (BA)

Mattias Lundberg (POSK)

Olle Reichenberg (BA)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Irene Oskarsson (KR)

Nina Wahlin (C)

Anne Sörman (ViSK)

Åsa Öckerman (MPSK)

Mikael Mogren, biskop

Åsa Nyström, biskop

Roger Olsson (S)

Kyrkomötet
Motion 2024:47
av Cecilia Gyllenberg Bergfasth m.fl.

Möta människor i behov av arbete

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att initiera och skapa former för ett rikstäckande nätverk med andra viktiga civilsamhällesaktörer i syfte att bryta social isolering och stötta människor att komma i arbete.

Motivering

Som kyrka i det offentliga rummet kan vi bli bättre på att stödja människor som behöver hitta vägar till ett arbete. Att få hjälp att hitta ett arbete, att få bidra till samhället, att kunna försörja sin familj och kunna känna stolthet är något som arbetslösa uttrycker när de vänder sig till sin församling för stöd.

Flera av våra medarbetare har gått utbildning i metoden Mary, för att kunna vara handledare till människor som arbetstränar. Kunskap om att komma i arbete och att guida människor finns redan i vår organisation. Som kyrka skulle vi kunna vara mycket bättre på att ta emot människor som behöver arbetsträning, språkträning eller på annat sätt få nycklarna att bli en del av samhällets arbetsgemenskap. Vi skulle kunna ta emot praktikanter för språkträning och arbetsträning i större utsträckning än idag, men bara om vi använder styrkan i att vi är många som arbetar tillsammans. Det vi behöver göra är att bygga förutsättningar för en projektorganisation och att skapa bättre samverkan inom Svenska kyrkan och med andra organisationer som också möter människor i behov av arbete.

Behoven ökar i takt med allt fler destabiliserande händelser i världen. Som det ser ut nu, med skenande priser och allt fler som blir arbetslösa, är det få kommuner som maktar med att hantera alla som söker arbete och försörjning. Där kan Svenska kyrkan vara en viktig del i samhällsarbetet, men det kräver att Svenska kyrkan är en stabil partner oavsett vilken ort någon bor på. För att även de mindre församlingarna ska ha möjlighet att vara stabila samarbetspartners behöver det finnas en central projektorganisation där alla församlingar kan finna styrka i samarbeten inom den egna organisationen och med upparbetade samarbetspartners i andra organisationer.

Vi har tidigare hittat samarbeten när behoven varit stora. Exempelvis är MR-fonden en stiftelse som bildades 1991 av Amnesty, Diakonia, Rädde barnen, Svenska Röda korset och Svenska kyrkan. Visionen var och är fortsatt en fredlig värld där mänskliga rättigheter och allas lika värde respekteras och efterlevs. Stiftelsen försöker uppnå detta genom utbildning, internationellt samarbete, påverkan och granskningsarbete.

Mot 2024:47

Genom att fokusera på att förstå målgruppens behov på djupet är det möjligt att skapa en sömlös hantering för den som söker hjälp, men då är vi många som behöver hjälpas åt och bidra med det vi är bra på. Vi kan inte alltid lösa de stora problemen, men vi kan arbeta där vi står.

Linköping den 29 juli 2024

Cecilia Gyllenberg Bergfasth (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Henrik Blind (MPSK)

Agneta Granström (MPSK)

Lena Östholm Munkberg (MPSK)

Åsa Öckerman (MPSK)

Terence Hongslo (MPSK)

Aina Nordqvist (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:48
av Cecilia Gyllenberg Bergfasth m.fl.

Prata skogs- och jordbruk med allmänheten

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att samla in och presentera för allmänheten hur Svenska kyrkan sköter skog och mark (prästlönetillgångarna).

Motivering

Många organisationer är upprörda över hur Svenska kyrkan sköter sin skog och det med rätta. Främst för att vi är dåliga på att kommunicera hur vi tänker kring skogs- och jordbruk.

Vi som sitter i egendomsutskott och nämnder vet att det görs mycket för att skydda skog, bedriva ett naturnära skogsbruk och för att återställa våtmarker.

Vi vet att vindkraft planeras på mark med låga naturvärden och att solceller kan samexistera med betande djur.

Vi vet att många strävar efter att ha arrendatorer som odlar ekologiskt, som inte vill bidra till övergödning av sjöar och vattendrag.

Däremot klarar vi inte av att sammanställa och presentera vårt goda arbete på ett sätt som allmänheten kan ta del av. Om vi berättar vad vi gör kan debatten förflyttas till att handla om vad som görs i stället för den ensidiga bilden att Svenska kyrkan är dålig på skogs- och jordbruk.

Varje år samlas det in information om prästlönetillgångarna, men det är information som inte kommuniceras vidare. Om fokus ändras till att den informationen ska bli publik har vi en god förutsättning att bli en viktig aktör som visar att det går att bedriva skogsbruk och jordbruk med hänsyn till skapelsen. Genom att presentera hur mycket mark vi skyddar, hur stora arealer våtmark vi restaurerar, hur mycket skogsnära jordbruk vi bedriver och hur vi på andra sätt värnar om skog och mark kan vi skapa förståelse för vad vi bidrar med.

Det finns naturligtvis förbättringspotential, men just nu tror de flesta att Svenska kyrkan bedriver ett aggressivt skogsbruk som inte tar hänsyn till skapelsen och det är dags att ändra den bilden och visa vad vi faktiskt gör och varför vi gjort de val vi gjort.

Det är dags att vara en kyrka i samhället. Genom att visa vårt arbete kan vi även få fler att känna en stolthet över Svenska kyrkan.

Mot 2024:48 Linköping den 29 juli 2024

Cecilia Gyllenberg Bergfasth (MPSK)

Lena Östholm Munkberg (MPSK)

Åsa Öckerman (MPSK)

Agneta Granström (MPSK)

Aina Nordqvist (MPSK)

Henrik Blind (MPSK)

Terence Hongslo (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:49
av Marcus Romedahl

Sänk församlingsavgiften

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda ändringar i kyrkoordningen om att sänka församlingarnas avgift för gemensam verksamhet från 7 öre till 6 öre från och med den 1 januari 2026,
2. medge en nettoplaneringsram för 2026 på 1 109 miljoner kronor,
3. medge en nettoplaneringsram för 2027 på 1 069 miljoner kronor.

Motivering

I Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2025–2027 föreslår kyrkostyrelsen 2025 en ökning av nettokostnadsramen för 227 miljoner mer än vad kyrkomötet satte som ram för det året i november 2023. Nettokostnadsplaneringsramen 2026 är 144 miljoner kronor högre än tidigare beslut.

Kyrkostyrelsen har i sin skrivelse medgett en stor kostnadsökning vad beträffar gemensamma funktioner, där ökade kostnader för ekonomiservice (med 50 miljoner), it-infrastruktur (35 miljoner) och löneservice (10 miljoner) meddelas. Upphandling och senare drift av it-system har som de flesta känner till kantats av problem och störningar. Ekonomiservice, som i kyrkostyrelsens tappning ser ut att bli personalintensivt, dyrt och forcerat i sin uppstartsfas. Detta trots en aningen ljummen efterfrågan på denna funktion ute bland församlingarna. I stället för att lära sig av sina misstag återupprepas samma misstag som gjorts tidigare. Det finns en oro bland många att ekonomiservice, i likhet med it-systemet, så småningom kommer tvingas på församlingarna för att rädda kyrkostyrelsens ansikte.

I kyrkoordningen 44 kap. 3 § står angivet att församlingarna betalar en avgift för gemensam verksamhet som uppgår till 7 öre per 100 kronor av avgiftsunderlaget, den så kallade sjuöringen. Svenska kyrkan på nationell nivå fick 2023 in 1 008 miljoner kronor på denna avgift. Denna sjuöring bör sänkas till sex öre för att understödja församlingarnas ansträngda ekonomi.

Redan nu går många församlingar på knäna. Nästa år står församlingarna inför ökade utgifter. Debiteringen av gemensamma funktioner för it blir då tvingande vilket kommer leda till att priset per datoranvändare kommer tredubblas. Församlingarna blir också tvungna att göra nya investeringar för att leva upp till nationell nivåns nya rekommendationer, där tunna klienter skyndsamt skall ersättas med bärbara datorer.

Det är en svår sits församlingarna ställs inför och flera församlingar kommer vara tvungna att höja kyrkoavgiften. Varje gång kyrkoavgiften höjs är det smärtsamt och

Mot 2024:49

det kan leda till nya medlemstapp. Effekten kan bli desto värre på grund av att inkomstskatterna under de senaste åren kraftigt ökat i flera regioner och kommuner, i ett land där skatterna redan är alltför höga. För att mildra effekterna för församlingarna och undvika medlemstapp måste kostnaderna för församlingarna minska, och då är det ett bra sätt att minska avgiften från nationell nivå. Här är förslaget en sänkning av debiteringen från sju öre till sex öre. För att en sådan sänkning skall vara ekonomiskt hållbar och ansvarsfull sker förändringen först 2026. Nettoplaneringsramarna för 2026 och 2027 bör av konsekvens minska med 153 miljoner, då det motsvarar ungefärliga effekten för varje öre av gemensamma avgiften (känslighetsanalys, finansiering, tabell 1, i kyrkostyrelsens skrivelse). Utan det av kyrkostyrelsen överskridande av planeringsramarna hade en sänkning med ett öre redan varit fullt finansierad. Dock skall sägas att även med denna förändring når Svenska kyrkan på nationell nivå nära nog upp till det av kyrkomötet beslutade målkapitalet från 2021 på 10 miljarder justerat för framtida inflation.

Malmö den 29 juli 2024

Marcus Romedahl (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:50
av Johan Linnman m.fl.

Avgifter vid kyrkliga begravningar av icke kyrkotillhöriga

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att ta fram gemensamma riktlinjer för avgifter som får tas ut vid kyrkliga begravningar av icke kyrkotillhöriga. Dessa riktlinjer ska vara förankrade i vår kyrkas teologi och diakonala förhållningssätt samt innebära att kostnaden som dödsboet ska betala till församlingen inte överskrider den clearingavgift som församlingar debiterar varandra vid begravningar av kyrkotillhöriga. Riktlinjerna ska även innebära att det alltid finns möjlighet till en helt kostnadsfri begravningsgudstjänst om det är påkallat av diakonala skäl.

Motivering

Att fira begravningsgudstjänst är en del av kyrkans grundläggande uppdrag. (Gudstjänst, undervisning, diakoni och mission.) Ordningen för begravning står i kyrkohandboken och bör alltså betraktas som en självklar del av vår grundläggande uppgift vad gäller gudstjänst, men till detta kan också läggas diakonala perspektiv som att bidra och närvara i en sorgprocess.

Denna motion har sin grund just i kyrkans plats i det offentliga rummet. Det som väldigt många människor förknippar Svenska kyrkan med, är dess roll i sorgbearbetning och krissituationer. Här har kyrkan på många platser ett stort förtroende och samarbetar ofta inom POSOM. Inte sällan efterfrågas präst eller diakon vid dödsfall på skolor och arbetsplatser oavsett vilken eventuell tro som den avlidne hade. Begravningar i våra kyrkor är inte sällan offentliga mötesplatser för att hedra människor som gjort avtryck också i det offentliga rummet. Begravningar i Svenska kyrkans församlingar är för många människor ett tydligt uttryck för vår identitet som folkkyrka. Att en person inte varit medlem i Svenska kyrkan betyder givetvis inte med automatik att den personen tagit avstånd från kristen tro.

När en kyrkotillhörig person begravs täcks alla kostnader av hemförsamlingen och sker begravningen i en annan församling finns en clearingavgift. När personen som begravs inte är kyrkotillhörig finns olika sätt att lösa kostnaderna på. Förutsättningen är givetvis att kyrkoherden i den berörda församlingen har godkänt att personen ska få en kyrklig begravning. Denna kostnad varierar från församling till församling. Avgiften varierar ofta från clearingavgiftens storlek upp till clearingavgiften x 4. När avgiften är högre för icke medlemmar än medlemmar motiveras det ibland av strategiska skäl. Ett argument kan vara att löftet om en kostnadsfri begravning gör att fler vill vara medlemmar, det vill säga att ”medlemskap kan löna sig”. Ett annat argument

kan vara ett rättviseargument: ”Varför ska vi som är medlemmar betala för dem som inte är medlemmar?”

Vi menar att båda dessa argument är ytterst tveksamma ur ett folkkyrkligt teologiskt perspektiv och ur ett diakonalt perspektiv. Om någon ber kyrkan om att få en kyrklig begravning, inte ska vi tjäna pengar på det? Borde vi inte se att det är en del av att vara folkkyrka i det offentliga rummet, att räkna diakoni och Guds välsignelse i sorg och saknad till den som så önskar? Rent strategiskt kan det också missgynna kyrkans medlemsantal om vi uppfattas snåla och giriga i sorgens närhet av anhöriga, släktingar och vänner. Möjligen lämnar flera anhöriga kyrkan som man kan uppfatta som dyr i stället för medmänsklig.

I kyrkoordningen 2000–2012 stod det angående begravningstjänst för icke tillhörig: ”Då får en avgift tas ut.” Denna formulering togs bort av kyrkomötet 2012 utifrån skrivelsen om strukturfrågor, då kyrkostyrelsen menade att det får anses följa av den lokala självstyrelsen att avgifter får tas ut om inget annat är föreskrivet. Beslut om avgifter torde vara ett ärende för kyrkofullmäktige, skriver man.

Detta är ju ett inte helt logiskt resonemang, menar vi. Kan vi nationellt fatta beslut om vad den lokala enheten erhåller för ett dop, en vigsel och en begravning av personer som inte tillhör den lokala församlingen så måste ju Svenska kyrkan nationellt kunna fatta ett enhetligt beslut för vad en begravningstjänst av icke tillhörig får kosta. Varför ska just det beslutas av kyrkofullmäktige i varje pastorat och församling?

Det är också ologiskt att en lokal som församlingen upplåter till ickekyrkliga begravningar och då bekostas av begravningsavgiften vid en kyrklig begravning ska betalas av dödsboet i det fallet då den döde inte tillhörde Svenska kyrkan.

Vi ser två problem med nuvarande ordning. Dels att församlingar gör olika, dels att församlingar kan ta ut en ”straffavgift” för den som inte är medlem i kyrkan. Ett tydligt besked från kyrkostyrelsen kan förhoppningsvis råda bot på båda dessa problem.

Arboga den 30 juli 2024

Johan Linnman (POSK)

Peter Lundborg (POSK)

Stig Axelsson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:51
av Peter Weiderud och Klas Corbelius

Förverkliga religionsfrihet i ett mångreligiöst samhälle

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

- stärka det nationella arbetet för religionsfrihet, bland annat genom folkbildning och opinionsbildning,
- främja framväxten av fler interreligiösa råd, nätverk och mötesplatser.

Motivering

Svenska kyrkan har som Sveriges särklassigt största samfund och aktör i civilsamhället en central roll i att arbeta för att det offentliga rummet ska vara öppet, inkluderande och rättvist för alla, oavsett tro. Svenska kyrkan är en del av den världsvida kyrkan och interreligiös samverkan är en livsnödvändig konsekvens av det.

I Lutherska världsförbundets skrift Kyrkan i det offentliga rummet betonas tydligt behovet av interreligiöst samarbete:

Att sammanföra människor med olika trosuppfattningar för att fördjupa ömsesidig förståelse och gemensamt engagemang i viktiga frågor av gemensamt intresse, är ett starkt offentligt vittnesbörd i en värld som präglas av motsättningar och strider, även bland trossamfund. LVF ser främjandet [av] interreligiös dialog och samverkan som en förpliktelse.

Det svenska religiösa offentliga rummet har på en generation förändrats från ett homogent religiöst samhälle av protestantiska kristna till att idag spegla världen och en rik religiös mångfald. För att denna rikedom ska komma alla till del är det viktigt att majoritetssamhället förstår, uppträder generöst och tolerant mot minoriteter och tar ansvar för att integrationen blir så god som möjligt. Svenska kyrkan behöver ta ett särskilt ansvar för att det arbetet fungerar, såväl nationellt, som regionalt och lokalt.

Det är relativt lätt att vara lutherskt kristen i Sverige, eftersom samhället under flera hundra år formats för att tillmötesgå lutheraners behov. Hela samhället ställer om för att vi ska kunna helga söndagen som vilodag eller fira jul och påsk. För en jude eller muslim är det svårare att få gehör för de viktiga uttryck man behöver för sin religiösa identitet, till exempel möjlighet att vara ledig för gudstjänst på rätt dag eller religiös klädsel. Nationella politiska utspel mot moskéer eller till stöd för koranbränningar har under senare tid kraftigt ökat utsattheten för svenska muslimer. Även synagogor utsätts för vandalism och många judar känner av antisemitismen.

Demokrati och ett samhälle som håller ihop förutsätter lika rättigheter för alla, också i praktiken. Rättighetskränkningar slår hårt mot utsatta minoriteter alldeles

oavsett om de är uttryck för okunskap eller ren rasism. Som det särklassigt största samfundet har Svenska kyrkan ett särskilt ansvar att bidra till förbättrad folkbildning om religions- och övertygelsefrihet, opinionsbilda för allas rättigheter och vara beredd att försvara dessa rättigheter när de hotas. Mycket av detta sker redan idag, men beror främst av enskilda individers engagemang. Svenska kyrkan behöver stärka sitt arbete för religionsfrihet.

Övergången från enhet till mångfald på religionsområdet rymmer både positiv inspiration och spänningar. Polariseringen har ökat under senare år genom de provokationer som följt i spåren av en växande högerpopulism. Bästa sättet att ta vara på möjligheterna och minska riskerna är att skapa dialogforum i form av interreligiösa råd eller nätverk och mötesplatser där utbyte kan ske. Även här har Svenska kyrkan ett särskilt ansvar för att detta skapas och på olika sätt facilitera interreligiösa möten, även i våra egna lokaler. Arbetet sker i församlingar och stift, men behöver främjas av den nationella nivån.

Arboga den 30 juli 2024

Peter Weiderud (S)

Klas Corbelius (S)

Kyrkomötet
Motion 2024:52
av Peter Weiderud och Klas Corbelius

Svenska kyrkans begravningsansvar för religiösa minoriteter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att utveckla metoder till stöd för det mångreligiösa ansvaret i begravningsväsendet, med särskilt fokus på att iordningställa muslimska gravplatser, erbjuda anpassade lokaler för begravningsgudstjänster och utveckla rutiner för att bättre tillmötesgå religiösa önskemål om skyndsamt vid jordfästning.

Motivering

I årets skrivelse om Verksamhet och ekonomi betonas att ”Svenska kyrkan behöver fortsätta verka för social hållbarhet i Sverige och globalt, för saklighet och för tillit mellan människor, institutioner och organisationer.” Det svenska religiösa offentliga rummet speglar idag världen och en rik religiös mångfald. Det påverkar hela Svenska kyrkans arbete och vittnesbörd, inte minst Svenska kyrkans myndighetsansvar för begravningsväsendet.

Den mest påtagliga förändringen under senare årtionden är ökningen av muslimska bekännare vilket medför att flertalet församlingar idag har ett konkret begravningsansvar för muslimer. Många församlingar, framför allt i storstadsregionerna, har kommit långt i arbetet med att iordningställa muslimska begravningsplatser och mångreligiösa gudstjänstplatser för begravningar.

Enligt begravningslagen är alla församlingar skyldiga att erbjuda särskilda begravningsplatser också för dem som tillhör annat trossamfund än kristet i kommunen, men det ges också möjlighet att sluta avtal med en annan församling. I vissa fall kan avtal med en närliggande församling fungera väl. I andra fall blir det en extra komplikation i en för familjen redan utsatt situation att förrätta en jordfästning på en plats man inte har relation till och där kanske inte heller allmänna kommunikationer är särskilt väl utbyggda.

Det är rimligt att Svenska kyrkan på nationell nivå utvecklar metoder till stöd för att Svenska kyrkans myndighetsansvar för begravningsväsendet på detta område fungerar i alla församlingar.

Arboga den 30 juli 2024

Peter Weiderud (S)

Klas Corbelius (S)

Kyrkomötet
Motion 2024:53
av Bertil Olsson och Kerstin Rossipal

Bevara mångfalden även i kyrkomötet

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att kyrkoordningens 38 kap. 73 § ska ha följande lydelse:

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

38 kap.

73 §

Utjämningsmandaten ska fördelas mellan nomineringsgrupperna så att fördelningen av alla mandat i stiftsfullmäktige blir proportionell mot nomineringsgruppernas röstetal i hela stiftet och att fördelningen av alla mandat i kyrkomötet blir proportionell mot nomineringsgruppernas röstetal i hela landet.

Vid fördelningen av utjämningsmandat till kyrkomötet deltar endast de nomineringsgrupper som vid tillämpning av 72 § har fått minst ett fast mandat i någon av valkretsarna.

För att avgöra hur många mandat en nomineringsgrupp ska ha sammanlagt i stiftsfullmäktige för att vara proportionellt representerad i stiftsfullmäktige och sammanlagt i kyrkomötet för att vara proportionellt representerad där ska den jämkade uddatalsmetoden tillämpas på hela stiftet respektive hela landet som en valkrets. Varje nomineringsgrupp ska tilldelas så många utjämningsmandat som behövs för att nomineringsgruppen ska få en representation som svarar mot dess andel av samtliga röster i stiftet respektive landet.

Vid beräkningen ska den jämkade uddatalsmetoden enligt 85 § tillämpas.

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2025.

Motivering

Våra 13 stift har delvis olika andliga traditioner. Om en spärr införs på 3 procent innebär det att det blir i stort sett omöjligt för en grupp som har stark representation i bara ett stift att få sin röst hörd i kyrkomötet. Genom att införa spärr enbart för utjämningsmandaten uppnås ändå effekten av att spridda röster från hela landet inte ger mandat i kyrkomötet. Den som blir vald från sitt stift kan sedan söka samverkan med någon annan nomineringsgrupp för att få insyn i de olika utskottens arbete. Vi har ett antal mandatperioder haft ett mandat från Kyrklig samverkan i Visby stift, som

Mot 2024:53 då valde att samverka med annan nomineringsgrupp. På samma sätt gör de två som väljs särskilt som representanter för Utlandskyrkan.

Lammhult den 17 juli 2024

Bertil Olsson (KR)

Kerstin Rossipal (KR)

Kyrkomötet
Motion 2024:54
av Lena Arman m.fl.

Kyrkan i det offentliga rummet – uttalandets femte punkt

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att den femte punkten i kyrkostyrelsens förslag till uttalande i den tematiska skrivelsen ska lyda:

Svenska kyrkan bidrar till det offentliga rummet genom att sätta fokus på alla människors lika värde och värdighet, rättvisa och delaktighet. Delaktighet förutsätter möjlighet till utbildning och folkbildning. De demokratiska fri- och rättigheterna är centrala utgångspunkter i strävan efter fred och rättvisa.

Motivering

En förutsättning för att varje människa ska kunna delta i och bidra till det demokratiska samhällets upprätthållande och utveckling är att varje individ ska ha möjlighet till utbildning och folkbildning. Dess betydelse för ett öppet, inkluderande samtal i det offentliga rummet kan inte underskattas.

Det finns anledning att medvetandegöra det faktum att den svenska folkbildningen och folkhögskoleutbildningen just nu måste hantera resursneddragning från statens sida. Trots att dessa verksamheter bidrar till att stärka och utveckla demokratin, ger en ökad mångfald av människor möjlighet att påverka sin livssituation och utjämna utbildningsklyftor, minskar statsbidraget.

Vid våra folkhögskolor och inom studieförbunden ges kunskap, möjligheter till berikande samtal och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället. Givetvis bör Svenska kyrkan värna om dessa värden och uttala den stora betydelse som utbildning och folkbildning har. Punkten sex i uttalandet skriver dessutom fram att Svenska kyrkans deltagande i det offentliga rummet ska präglas av mod och klarsynthet, tålamod och uthållighet, samt solidaritet och egenmakt som bör innefatta delaktighetsperspektiv och att förbättra livsvillkor för och tillsammans med människor i utsatthet. Möjligheter till utbildning och folkbildning behöver uttalas.

Linköping den 30 juli 2024

Lena Arman (POSK)

Marie Wojdkow (POSK)

Sten Janson (POSK)

Stig Axelsson (POSK)

Boel Johansson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:55
av Knapp Anna Eriksson m.fl.

Kyrkan i det offentliga rummet – uttalandets fjärde punkt

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att den fjärde punkten i kyrkostyrelsens förslag till uttalande i den tematiska skrivelsen ska lyda:

Svenska kyrkans rum ska präglas av rättvisa, inkludering, möjlighet till upprättelse och öppenhet. Detta innefattar både utrymme för öppna och respektfulla samtal, men också fysiska rum som ger trygghet och skydd.

Motivering

Att den som begått ett brott ska dömas enligt gällande lag är för de allra flesta en självklarhet. Straffets omfattning och längd ska stå i proportion till den kränkning och den skada som åsamkats. När straffet avtjänats skall den dömda återupptas i samhällets gemenskap och brottet anses sonat. I dagens debatt om straff hörs en allt oförsonligare ton. Brottslingen bedöms som en fortsatt fara och skall hållas inlåst allt längre tid för att inte åsamka ytterligare skada. När strafftiden är avtjänad finns möjlighet för vem som helst att i olika register och sajter på internet ta reda på om en person varit dömd. Trots att brottet är sonat följer det med personen i många år efteråt.

I kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 sidan 17 poängteras under rubriken KÄRLEK: Solidaritet och egenmakt, att varje människa som skapad till Guds avbild har ett okränkbart värde.

Nya testamentet speglar denna grundsyn genom Jesus möten med människor. Han upprättar och befriar den som möter honom oavsett bakgrund eller tillhörighet. Den andra människans ansikte utmanar och uppmanar till medmännisklighet oavsett bakgrund och igenkänning.

I skrivelsen står också, på sidan 20 under rubriken Utmana orättvisor:

Kyrkan är kallad att, med mod och klarsynthet, höja sin röst när människors värdighet och mänskliga rättigheter kränks. Evangeliets budskap om upprättelse och befrielse samt korsets kärleksbudskap uppmanar kyrkan att kritisera förtryck och exkludering, var det än uppstår, i kyrkan såväl som i samhället.

I den allmänna gudstjänsten såväl som i den enskilda bikten tillsäger prästen Guds förlåtelse till den som ber och bekänner. Men även i kyrkans förkunnelse och allmänna förhållningssätt i det offentliga rummet bör det vara tydligt att varje människa behöver

Mot 2024:55 bli förlåten och upprättad. Punkt 4 i skrivelsen 2024:6 bör därför också innehålla ord om människans möjlighet till upprättelse.

Härnösand den 30 juli 2024

Knapp Anna Eriksson (POSK)

Johan Linnman (POSK)

Lena Arman (POSK)

Boel Johansson (POSK)

Marie Rydén Davoust (POSK)

Jörgen Åkesson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:56
av Lena Östholm Munkberg m.fl.

Kyrkans samverkan med civilsamhället

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

1. tydliggöra samt intensifiera Svenska kyrkans arbete internt på samtliga nivåer samt externt när det gäller samverkan inom "Överenskommelsen om en stödstruktur för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället på nationell nivå" (NOD),
2. verka för att implementeringen av samverkansstrukturer inom (NOD) ska vara klar inom alla stift och pastorat senast 2027.

Motivering

Den ideella sektorn har en viktig roll i samhället, inte minst när det gäller att möjliggöra människors egen makt att påverka såväl sin vardag som samhället i stort. Den ideella sektorn och dess organisationer återfinns idag inom alla delar av det svenska samhället med en mängd olika uppdrag och verksamheter.

Svenska kyrkan är en betydande aktör inom det sociala området genom sin rikstäckande verksamhet och i det internationella utvecklingsarbetet runt om i världen. Med människovärdet i fokus bidrar vi till att minska utsatthet, skapa social sammanhållning och främja respekten för mänskliga rättigheter.

Svenska kyrkans utgångspunkt är att bekräfta och stärka människors egen förmåga, ansvar och möjligheter. Vi ser varje människa som helig, en rättighetsbärare, och inte ett behövande objekt. Tillsammans med andra tar vi ett delat ansvar för samhällsutvecklingen, utan att ersätta de sociala trygghetssystem som det offentliga ska tillhandahålla.

Svenska kyrkan är genom Forum – Idéburna organisationer med social inriktning en del av "Överenskommelse om en stödstruktur för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället på nationell nivå". Denna stödstruktur stärker det offentliga dialog med det civila samhället och möjliggör initiativ och genomförande av dialog och samråd inom de politikområden som regeringen verkar inom. Överenskommelsen tar sin utgångspunkt i Överenskommelsen mellan regeringen, idéburna organisationer inom det sociala området och Sveriges Kommuner och Landsting (IJ2008/02110/UF). Överenskommelsen ansluter till den vision och de principer som är fastställda av riksdagen i och med beslut om propositionen En politik för det civila samhället (prop. 2009/10:55) och bildar sedan dess grund för en stor del av uppföljningen av den svenska civilsamhällspolitik.

Idag finns denna överenskommelse på nationell nivå, men på regional nivå ser det väldigt olika ut i landet och detsamma gäller även på pastoratsnivå.

Samverkan inom överenskommelsen ger en möjlighet för den svenska kyrkan att nå ut brett till invånare, integrera i samhället och delta i samhällsdialogen på ett naturligt sätt. Flera medborgare väljer idag att inte döpa eller konfirmera sina barn och samverkan, denna överenskommelse ger en möjlighet för den Svenska kyrkan att naturligt delta i offentliga rummet. Överenskommelsen (NOD) präglas av en stark övertygelse om de idéburna organisationernas viktiga roll i samhället – förr, nu och i framtiden.

Arbetet inom Överenskommelsen kring samverkan mellan det offentliga och det idéburna (NOD) styrs av sex principer: självständighet och oberoende, dialog, kvalitet, långsiktighet, öppenhet och insyn samt mångfald. Den uppdaterade nya överenskommelsen sedan 2018 möjliggör samverkan inom fler områden än det sociala området och syftar till att främja dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället på nationell nivå.

Genom den gemensamma folkrörelsen skapas ett samlat synsätt när det gäller såväl relationer till folkrörelser och föreningar av olika slag som villkor och förutsättningar för föreningslivets verksamhet. Ett annat syfte är att synliggöra och lyfta fram den betydelse föreningslivet har i sin demokratistärkande roll.

Helsingborg den 30 juli 2024

Lena Östholm Munkberg (MPSK)

Cecilia Gyllenberg Bergfasth (MPSK)

Aina Nordqvist (MPSK)

Agneta Granström (MPSK)

Åsa Öckerman (MPSK)

Terence Hongslo (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:57
av Lena Östholm Munkberg m.fl.

Fortsätt finansiera Act Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att utöver kostnadsram för 2025 och planeringsramar för 2026 och 2027, till Act Svenska kyrkan årligen avsätta

1. 10 miljoner kronor, för att Act Svenska kyrkan ska kunna fullfölja sina ingångna partnersavtal,
2. 15 miljoner kronor, dels för att kompensera tidigare reducerat stöd, dels för att beakta konsekvenserna av Sidas nya biståndsorganisation.

Motivering

Svenska kyrkan bedriver viktiga humanitära insatser internationellt, en del finansieras via Act Svenska kyrkan och andra via pastorat och församlingar.

Med hjälp av det statliga stödet kan vi civilsamhällesorganisationer genomföra humanitära insatser världen över. Detta gäller Svenska kyrkan men också organisationer som exempelvis Naturskyddsföreningen, Rädda Barnen, Kvinna till Kvinna och flera andra samhällsorganisationer. Genom dessa insatser kan fler jordbrukare lära sig om hållbara och klimatanpassade odlingsmetoder, fler flickor får kunskap om sina rättigheter, fler kvinnor stärks i sin kamp mot könsrelaterat våld och så mycket mer.

Flera av kyrkans verksamheter har idag ingångna avtal med humanitära insatser som betyder mycket för berörda medmänniskor i deras vardag. Kan inte dessa humanitära insatser fortsätta kommer detta att drabba många människor världen över. Här bör den svenska kyrkan träda fram och på ett etiskt sätt fullfölja sina ingångna avtal med sina partnerorganisationer.

Svenska kyrkan gör sådant som biståndsmyndigheten Sida själv inte kan. Tillsammans med våra systerkyrkor stärker vi människors rättigheter i kyrka och samhälle. Svenska miljö-, kvinnorätts- och fackliga organisationer jobbar i sin tur med sådant som de är bäst på.

Trots detta genomför regeringen drastiska ändringar i stödet till svenska organisationer och Sida har som en del av processen sagt upp avtalen med de svenska organisationerna – den del av biståndet som svenska folket har störst förtroende för.

Svenska kyrkan behöver här träda fram som en del i den världsvida kyrkan och ompröva sitt tidigare budgetbeslut om att minska det interna stödet till Act och anpassa detta efter nya förhållanden. På detta sätt visar vi att Svenska kyrkan står för solidaritet och medmänsklighet men även trygghet.

Mot 2024:57 Helsingborg den 30 juli 2024

Lena Östholm Munkberg (MPSK)

Terence Hongsto (MPSK)

Cecilia Gyllenberg Bergfasth (MPSK)

Aina Nordqvist (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Agneta Granström (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:58
av Roger Larsson

Ingen procentspärr, enbart krav på fast mandat

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att från kyrkostyrelsens skrivelse 2024:4 kapitel 1.2 stryka ändringarna av kyrkoordningen kap. 38, 17 § och 72 § (procentspärr).

Motivering

Med det liggande förslaget finns fyra problem:

- ◆ att nya nomineringsgrupper som uppstår inom ett stift blockeras
- ◆ att tre procent inte garanterar placering i samtliga utskott
- ◆ att en nomineringsgrupp når över spärren i riket, men inte får några mandat
- ◆ att en grupp som borde fått fasta mandat i ett eller flera stift inte får några på grund av riksspärren.

Riksspärr blockerar för nya nomineringsgrupper med ännu enbart stiftsförankring

Om någon skulle vilja starta en ny nomineringsgrupp till kyrkomötet i Luleå stift, behöver de med 3 procentspärr ta över 50 procent av alla röster i stiftet för att ens börja räknas. I Visby stift behövs över 400 procent och i Stockholms stift 15 procent.

Är det rimligt att en NY nomineringsgrupp vid sitt första kyrkomötesvalsdeltagande MÅSTE ha förankring i hela landet?

Procentspärren bör ligga på stiftsnivå!

På stiftsnivå har kyrkostyrelsens förslag redan ”en spärr”, då nomineringsgruppen måste ta ett fast mandat – detta motsvarar några procent och/eller många röster. Använd enbart denna!

Garanterar tre procent att nomineringsgruppen får åtta mandat?

För att garanterat få åtta mandat i kyrkomötet behövs mer än tre procent

- ◆ måste först ta minst ett fast mandat
- ◆ rösterna fördelar 249 mandat, två är utlands.

Exempel på hur en grupp över treprocentspärren kan misslyckas nå åtta mandat: A får 18 500, B får 17 000, C får 16 000 och slutligen D får 1 650 (3,01 procent) resulterar i följande mandatfördelning A 87, B 80, C 75 och D 7.

Garanterar åtta mandat placering i samtliga utskott?

Med nuvarande valsysteem till utskotten garanterar ej åtta mandat en placering i samtliga utskott, jfr med motion 2023:093 vilken hade gjort det.

- ◆ En nomineringsgrupp måste ha 16 mandat så att de kan framtvinga proportionell fördelning
- ◆ Det krävs även 16 mandat för att vara garanterad en plats i utskott (15 platser fördelas två gånger, jfr $1/15$ är 6,7 procent motsvarar 16 mandat).

Att motivera tre procent med att det ger åtta mandat för placering i alla utskott håller ej för närmare granskning. En gräns på tre procent kräver, liksom två procent, även välvilja från någon större nomineringsgrupp. Med välvilja kan även en nomineringsgrupp med enbart ett mandat få önskad utskottsplacering.

Ytterligare problem

Exempel på en hur en grupp når över spärren men inte får några fasta mandat: Antag att flera två-mandatsvalkretsar med tre nomineringsgrupper A får 1 001 röster, B får 1 002 röster, C får 1 003 röster.

I alla valkretsar får B och C var sitt mandat medan A blir utan trots närmare 33 procent av rösterna!

Exempel på hur en grupp borde fått fasta mandat men ej når över spärren: Antag att en grupp lyckas samla röster som räcker till ett mandat i en eller flera valkretsar men får få röster i övriga. Den riskerar då att inte nå över riksspärren.

Slutsats

Välj ett sätt att skapa begränsningar, inte två konkurrerande som spärrar av olika anledningar. Att kräva att fast mandat uppnåtts innan utjämningsmandat utdelas är enkelt att kommunicera, ger valet en tydlig stiftskoppling och möjliggör för en ny nomineringsgrupp att satsa i sitt hemstift mot ett tydligt mål.

Skellefteå den 30 juli 2024

Roger Larsson (POSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:59
av Åsa Öckerman m.fl.

Spridning av digitala andakter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att utreda möjligheten att publicera direktlänkar till församlingars digitala andakter på den nationella nivåns webbplats.

Motivering

Särskilt under pandemin skedde en snabb utveckling av Svenska kyrkans och församlingarnas närvaro i sociala medier och på webben. Stora och små gudstjänster, andakter och digitala event av olika slag fick ersätta de fysiska för en tid. Det noterades då att detta uppskattades av många och även i vissa fall nådde kyrkobesöksvana nya grupper.

Många församlingar har fortsatt att publicera digitalt material av hög kvalitet, till exempel morgonandakter. Ofta finns ett varmt personligt tilltal med stor närvaro, nästan ”som på riktigt, öga mot öga”. På pricken just det som kyrkans präster och diakoner är så bra på!

Det briljanta med webben är att den är oberoende av fysisk plats, även delvis av tid. Här ligger en fantastisk möjlighet för en medlem som längtar efter några Guds ord eller andligt stöd att inte nödvändigtvis begränsas av enbart det ens egen församling gör fysiskt och publicerar.

Sociala medier är behändiga att publicera i, men översvämmas alltmer av reklam, och flödet styrs av logaritmer. Allt fler människor beskriver en övermättnad av själva mängden flöde och ibland en upplevelse av att liksom fastna och bara följa flödet i stället för att själv orka och ha kunskap att styra vad man vill läsa/se. Det kan vara som nålen i höstacken att hitta kyrkans digitala guldkorn.

Även de kyrkovana (**kyrkvana?/kå**) medlemmarna har inte alltid ork och möjlighet ta sig till kyrkorna till exempel på grund av ålder, sjukdom, arbetstider, barn, långa resor. Personal på äldreboenden skulle ännu enklare kunna ge ett digitalt komplement till de fysiska andaktsmöjligheterna församlingar kan erbjuda.

Att skapa en enkel samlingsida på Svenska kyrkans webb för digitala guldkorn skulle underlätta människors möjligheter att enkelt och reklamfritt hitta och ta del av kyrkans digitala utbud.

Där skulle ett urval, alternativt länkar från alla församlingar som önskar, kunna finnas. Detta behöver utredas och undersökas, men materialet finns ju redan och förnyas löpande, så kostnaden torde vara minimal.

Mot 2024:59

Farsta den 30 juli 2024

Åsa Öckerman (MPSK)

Cecilia Gyllenberg Bergfasth (MPSK)

Agneta Granström (MPSK)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Aina Nordqvist (MPSK)

Terence Hongsto (MPSK)

Lena Östholm Munkberg (MPSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:60
av Ann-Marie Strömberg m.fl.

Stå upp för att barnkonventionen efterföljs

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att i remisser och i påverkansarbetet alltid lyfta barnperspektivet och medverka till att barnkonventionens intentioner inte stannar vid ord utan verkställs i handling.

Motivering

FN:s konvention om barnets rättigheter, även kallad barnkonventionen, är ett rättsligt bindande dokument som innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn. Barnkonventionen antogs den 20 november 1989 av FN:s generalförsamling.

Sverige ställde sig bakom FN:s barnkonvention 1990. Sedan den 1 januari 2020 är barnkonventionen också svensk lag. Förhoppningen var att detta skulle stärka barnkonventionens ställning.

Några av förhoppningarna:

- ◆ Barnkonventionens innehåll och syn på barn skulle tas på större allvar och få större genomslag, i praktiken på såväl statlig som kommunal nivå
- ◆ Barns rättigheter och ställning skulle stärkas generellt, särskilt inom rättsväsendet
- ◆ Det skulle ställas högre krav på kompetens hos våra beslutsfattare, myndigheter och domstolar om barns behov och rättigheter
- ◆ Barnkonventionen skulle bli direkt tillämpbar i svenska domstolar och vid andra myndigheter, till exempel Migrationsverket, och därmed kunna åberopas oftare
- ◆ Det skulle skapas en nationell praxisutveckling om barnkonventionens innehåll som kommer att göra bestämmelserna om barns rättigheter tydligare
- ◆ Barnkonventionens bestämmelser skulle bli en obligatorisk måttstock när nya lagar arbetas fram
- ◆ Eventuella luckor i lagstiftningen skulle komma att upptäckas och hanteras genom kompletterande lagstiftning.

Visst har det hänt mycket positivt sedan FN:s barnkonvention antogs – en större medvetenhet om att synliggöra barns behov och rättigheter och att barn bättre än tidigare får möjlighet att komma till tals när viktiga beslut som rör dem skall tas.

Men det finns fortfarande brister. Det är bra att barn får komma till tals när det gäller beslut som rör dem – men sedan återstår bedömningen av vad som är ”barnets bästa”. När barnkonventionens intentioner kolliderar med gällande praxis enligt annan lagstiftning, till exempel i migrationsärenden eller beslut inom socialtjänstens ansvarsområde så blir det ofta barnkonventionen som förlorar. Fortfarande är det så

att vuxnas rättigheter, myndigheters regelverk och domstolars praxis kan gå före barns behov och rätt till trygghet och kontinuitet i tillvaron.

Några reflektioner:

- ◆ Är det alltid ”barnets bästa” att ”få anpassa sig till ursprungslandet och återknyta kontakten med släkten där”? Även när barnet har vuxit upp i Sverige (och kanske till och med är fött i Sverige), även om barnet inte förstår språket i ursprungslandet och även om det inte finns någon släkt i ursprungslandet att återknyta kontakten till?
- ◆ Är det ”barnets bästa” att endast vistelsetid med laglig rätt att vistas i Sverige ”räknas” vid bedömningen av barnets anknytning till Sverige och inte den faktiska vistelsetiden och den faktiska anknytningen?
- ◆ Är det alltid ”barnets bästa” att efter en familjehemsplacering återförenas med de biologiska föräldrarna? Även efter en långvarig placering och även om kontakten med de biologiska föräldrarna under placeringstiden varit bristfällig eller obefintlig?

Årets tematiska kyrkomöte har som tema Kyrkan i det offentliga rummet. Kyrkan har ett ansvar att delta i den offentliga debatten, inte minst när det gäller mänskliga rättigheter. Här kommer barnkonventionen och tillämpningen av den väl till pass. Svenska kyrkan har både rättighet, möjlighet och skyldighet att bevaka att barnkonventionen och dess intentioner följs i både ord och handling. Detta gäller både i den egna verksamheten och genom att aktivt delta i den offentliga debatten.

Enligt kyrkoordningen skall barnkonsekvensanalyser göras innan kyrkofullmäktige eller stiftsfullmäktige avgör ett ärende som kräver beredning. Frågan om obligatoriska barnkonsekvensanalyser och utvärdering av vilka effekter som barnkonsekvensanalyserna inneburit behandlades vid kyrkomötet 2022 (se organisationsutskottets betänkande 2022:6. Kyrkomötet beslöt då att avslå dessa motioner.

Det är inte tillräckligt att det görs barnkonsekvensanalyser av beslut som fattas på olika nivåer inom Svenska kyrkan. Som det påpekas i kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6 Kyrkan i det offentliga rummet bedriver Svenska kyrkan ett påverkansarbete och utgår från den utsatta människans perspektiv. Där nämns även att Svenska kyrkans röst ska höras såväl i remisser som i debattartiklar och i dialoger med politiker och beslutsfattare. Tyvärr saknas barnperspektivet i dessa skrivningar. Vi menar att Svenska kyrkan i enlighet med evangeliet har en särskild roll att i dessa sammanhang lyfta barnperspektivet.

Stockholm den 30 juli 2024

Ann-Marie Strömberg (ViSK)

Britt Björneke (ViSK)

Monica Johansson (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:61
av Åsa Rehdell och Marie Buhr

Konventionen om biologisk mångfald

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att tillse att Svenska kyrkan i förvaltningen av prästlönetillgångarna följer FN-konventionen om biologisk mångfald genom att spara 30 procent av sammanhängande och ekologiskt representativa områden på mark som Prästlönetillgångarna förvaltar.

Motivering

I december 2022 hölls FN:s konferens om biologisk mångfald i Montreal där man beslutade om en strategisk plan för att bevara den biologiska mångfalden. FN konstaterar att mångfalden är avgörande för ren luft, jordens matförsörjning, vårt dricksvatten och för att bygga upp ett motstånd mot klimatförändringarnas negativa effekter.

De stift som är certifierade enligt FSC-standarden för skogsbruk i Sverige ska enligt den allra första principen om lagefterlevnad ”följa alla tillämpliga lagar, förordningar och nationellt ratificerade internationella avtal, konventioner och överenskommelser”. Det finns inget som hindrar att stiftet följer konventionen om biologisk mångfald även om stiftet inte är FSC-certifierat.

Att följa FN-konventionen om biologisk mångfald ligger i Svenska kyrkans grunduppdrag om att värna livet. Följs inte konventionen försämras möjligheterna till ett gott och tryggt liv med ren luft och rent vatten och det som konventionen om biologisk mångfald syftar till att säkerställa. Dessutom minskas Svenska kyrkans trovärdighet rörande skapelseansvaret.

I nuläget är de frivilliga avsättningarna cirka tio procent. Svenska kyrkan måste alltså öka andelen avsättningar av produktiv skogsmark för att följa konventionen om biologisk mångfald. Det är viktigt att följa målen om att avsättningarna ska gälla varje naturtyp samt vara sammanhängande. Impediment som man annars inte får bruka, kan därför inte räknas in som skyddad areal, eftersom det är av en annan naturtyp. Avsättningarna kan inte vara små och utspridda, eftersom de då inte har någon ekologisk bärighet. Livsmiljöerna behöver vara tillräckligt stora för att ge möjlighet till spridning, överlevnad och förökning.

Avsättningarna bör göras i första hand där höga naturvärden redan är som störst för att kunna få störst effekt på den biologiska mångfalden. För att följa konventionen om biologisk mångfald är det enklast att spara kontinuitetsskogarna, som inte varit kalavverkade förut. Först i andra hand bör skogar restaureras.

Att följa konventionen om biologisk mångfald ligger i linje med EU:s skogsstrategi. EU har nyligen röstat igenom ett förslag till förordning för restaurering av

natur. Det innebär att 20 procent av landområden där ekologiska system gått förlorade ska restaureras. Att skydda mer skog är betydligt enklare än att bli tvungen att restaurera dem senare. LULUCF-förordningen innebär att kraven på en större kolsänka i markanvändningssektorn har höjts, vilket för Sveriges del innebär att vi behöver skydda mer skog och det långsiktigt. Annars riskeras stora bötesbelopp.

Denna motion lades även till 2023 års kyrkomöte, men röstades inte igenom. Förvaltarekapsutskottet förordade avslag med motiveringen att kyrkostyrelsen har kännedom om internationella konventioner och utövar tillsyn därefter. Men Svenska kyrkans skogsutredning har visat att kyrkostyrelsen inte utövar någon egentlig tillsyn, varför förvaltarekapsutskottets argument från förra året saknar bäring.

Förvaltarekapsutskottet ansåg vidare att beslut om prästlönetillgångarna ska ske i stiftet. I stiftet säger man att det ska ske på kyrkomötet. Det fungerar inte. Livsviktiga beslut måste kunna tas skyndsamt.

Svenska kyrkan bör ligga i framkant i försvaret av den skapelse vi tillsammans med den världsvida kyrkan förvaltar. Att följa konventioner och förordningar antagna av FN och EU är det minsta vi kan göra. Om vi inte beslutar enligt denna motion riskeras rent vatten och ren luft, och vår egen kyrkas möjlighet att verka i den civilisation som vi nu känner den. Låt oss ge våra medlemmar ett reellt hopp om en tryggare framtid!

Tanumshede den 31 juli 2024

Åsa Rehdell (HoJ)

Marie Buhr (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:62
av Leif Nordlander

Svenska kyrkans plats i den världsvida kyrkans offentliga rum

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att avsätta medel för tio stipendier om 100 000 kronor per år för teologistudenter hos våra syskonkyrkor, och att vid tilldelningen eftersträva att lika många kvinnor som män erhåller stipendierna.

Motivering

Svenska kyrkan har historiskt varit en av de främsta parterna till våra systerkyrkor. Deras behov av utbildade teologer/präster är stort. Kyrkan i syd växer så det knakar medan kyrkan i nord går kräftgång. Efter samtal med den evangelisk-lutherska kyrkan i Tanzania är detta ett stort behov. Ett stipendium för fem år kostar cirka 100 000 kronor. Det är en mycket stor kostnad för en kyrka med små ekonomiska resurser. Om våra systerkyrkor ska kunna göra sig gällande i samhället och motsvara församlingarnas behov behövs nya, välutbildade medarbetare. I synnerhet som hyperevangelikala så kallade kyrkor från USA sprider ett framgångs-teologiskt budskap, behöver vi hjälpa våra systerkyrkor med en sund biblisk teologisk utbildning. Vi borde också stötta med medarbetare i linje med sådan utbildning på universitet och college samt bibelskola, men det finns redan i det internationella arbetets uppdrag som jag hoppas på ett tydligt sätt förverkligas.

Falköping den 31 juli 2024

Leif Nordlander (FK)

Kyrkomötet
Motion 2024:63
av Anna Sundberg m.fl.

Svenska kyrkan ska lämna Priderörelsen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att verka för att Svenska kyrkan inte ska delta i Priderörelsen.

Motivering

Det är vida känt att inte alla människor välkomnas och bjuds in till de arrangemang som ordnas av Priderörelsen, detta trots att de säger sig stå upp för alla människors lika värde. "Alla människors lika värde" gäller bara om man inte har fel politisk hemvist. Vi minns alla hur man förlöjligade Sverigedemokraternas partiledare Jimmie Åkesson med att ha en plastelefant på plats då han själv inte bjudits in till partiledardebatten under Stockholm Pride 2018.

Pride är inte alls någon bred samlade folkrörelse för tolerans utan är av stark opinionsbildande karaktär där man förlöjligar och mobbar de som inte tycker som dem.

Genom Svenska kyrkans engagemang i Pride har kyrkan politiserats och legitimerat detta exkluderande beteende. Det är fullt möjligt för Pride att existera utan Svenska kyrkan som plattform.

Svenska kyrkan kan bättre stå upp för alla människors lika värde utan Pride. Det är då kyrkan blir en samlade kraft för hela Sverige, något vårt land behöver mer än någonsin, och som den var ämnad till från början. Därför ser Sverigedemokraterna behovet av en annan väg och som kännetecknas av verklig gemenskap, acceptans och tolerans utan Priderörelsens sexualiserade politiska agenda.

Gävle den 31 juli 2024

Anna Sundberg (SD)

Birgitta Thörn (SD)

Peter Laufer (SD)

Jan-Åke Isaksson (SD)

Petter Nilsson (SD)

Ronnie Nilsson (SD)

Anna-Karin Åström (SD)

Kyrkomötet
Motion 2024:64
av Jonas Noréus

Svenska kyrkan som samlande kraft

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att ta fram riktlinjer för Svenska kyrkan som samlande kraft i vår tid. Dessa riktlinjer ska omfatta Svenska kyrkans offentliga kommunikation samt kyrkans ställningstaganden i den offentliga debatten.

Motivering

Svenska kyrkan är en stor organisation med väldigt många medlemmar. Det finns naturligtvis många olika åsikter bland medlemmarna i alla dagsaktuella frågor som dyker upp i den offentliga samhällsdebatten.

Svenska kyrkan ska i första hand vara en samlande kraft i den offentliga debatten, inte en positionerande, som väljer eller väljer bort perspektiv, eller rentav kan uppfattas som splittrande, polariserande och aktivistisk. Positionering i allehanda frågor kan öka risken att många medlemmar inte känner sig hemma i Svenska kyrkan eller att Svenska kyrkan inte representerar dem.

En kyrka med stark självkänsla står stadigt i övertygelsen att vara en samlande kraft i tider där kriser och oro står högt på agendan. Med utgångspunkt från evangelium visar kyrkan vägen och bygger de broar över tid och rum – med tro, tröst och hopp – som är kyrkans speciella kompetens. Denna utgångspunkt ska stå i fokus när kyrkan syns och uttalar sig. Den behöver inte stå i konflikt med att stå på de svagas sida, som är en prioriterad uppgift för oss som kristna vilket påpekas i kyrkostyrelsens skrivelse 2024:6.

Vi har en tradition som luthersk-evangeliskt samfund att alltid tolka evangeliet i varje tid, och vi ska givetvis kunna fortsätta bygga vår identitet som kyrka på detta. Det blir då viktigt att göra kloka avvägningar så att ställningstaganden inte uppfattas som partipolitiska för att undvika känsla av främlingskap – alienering – hos många medlemmar. Nyckeln till att vara en kyrka som är tryggt inkluderande och som för människor samman, är att undvika ensidigt tyckande i enskilda frågor, som annars riskerar att splittra och leda till exkludering.

I vissa principiella frågor går det inte att som kyrka omfamna olika/motstridiga ståndpunkter som officiell linje, även om enskilda medlemmar alltid har rätt till sin egen åsikt. Där är det självklart att kyrkan har en tydlig linje baserat på vägval. Ämbetsfrågan kan vara ett exempel på en sådan fråga.

I mer dagsaktuella frågor, särskilt om de har hög konkretiseringsgrad, är det däremot större risk att skapa splittring och alienation ifall kyrkans kommunikation och ståndpunkter uppfattas främmande för många medlemmar. Det är inte kyrkans

Mot 2024:64 uppgift att inta rollen som aktivistisk organisation i frågor som bara perifert berör Svenska kyrkans grunduppgift.

För att navigera varsamt i detta fält behövs det riktlinjer.

Varberg den 31 juli 2024

Jonas Noréus (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:65
av Anne Sörman m.fl.

Fördöm Israels ockupation

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uttala följande:

Svenska kyrkan understryker med kraft Internationella Domstolen i Haags fördömmande av Israels ockupation, folkrättsbrott och kränkningar av mänskliga rättigheter.

Motivering

Internationella domstolen med säte i Haag, ICJ, har nyligen slagit fast att Israels ockupation av de palestinska områdena är olaglig och att systematiska människorättskränkningar begås mot palestinier på ockuperade områden. ICJ kräver att Israel drar sig tillbaka från ockuperat område så snart som möjligt. ICJ slår också fast att FN:s säkerhetsråd, generalförsamling och samtliga stater har en skyldighet att beteckna ockupationen som olaglig och att upphöra med stöd och samverkan som gör att ockupationen kan fortgå.

Ockupationen av palestinska områden upprätthålls genom en lång rad av diskriminerande lagar och praxis. Den medför restriktioner, begränsad rörelsefrihet och familjeseparationer, nekad tillgång till naturresurser, vatten och mark med mera.

Svenska kyrkans röst som försvarare av folkrätt och av mänskliga rättigheter har betydelse. Där Guds ande verkar finns kärlek! Vi behöver fortsätta att utgöra en profetisk röst i det offentliga rummet och i världen.

Det pågående kriget i Gaza kommer inte att upphöra om inte ockupationspolitiken upphör.

Vi vill att kyrkomötet 2024 skall göra ett uttalande som med kraft understryker och ställer sig bakom den Internationella domstolens ställningstagande från den 19 juli 2024 om att Israel omedelbart skall upphöra med ockupationen och med de systematiska kränkningarna av palestinier på ockuperat område.

Stockholm den 31 juli 2024

Anne Sörman (ViSK)

Marie Buhr (ViSK)

Britt Björneke (ViSK)

Lars B Andersson (ViSK)

Monica Johansson (ViSK)

Vicktoria Bagi (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:66
av Eva-Maria Munck m.fl.

Främja interreligiöst samarbete och kontakter

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att ta fram ett inspirationsmaterial till församlingar och stift med goda exempel på interreligiöst arbete och religionsdialog.

Motivering

Runt om i Svenska kyrkans församlingar och stift äger religionsdialog och fredskapande interreligiöst arbete rum. Detta är i enlighet med vår kyrkas ordning samt de Globala målen, i synnerhet mål 16 om fredliga och inkluderande samhällen. Inte sällan sker religionsdialogen i etablerade ekumeniska samarbeten.

I inledningen till kyrkoordningen 14 kap. om Svenska kyrkans relationer till andra kyrkor och samfund, talas det om att:

Utifrån kyrkans tro på Gud som skapande, upprättande och livgivande i hela världen, är den vidare ekumeniska kallelsen att verka för kyrkans enhet, mänsklighetens gemenskap och världens helande, samt att söka Guds tilltal i mötet med varje människa oavsett religiös tillhörighet.

Religionsdialogen ser olika ut i olika kontexter, beroende på geografiskt läge i landet, stad eller landsbygd, den svenskkyrkliga församlingens storlek, med mera.

För många medarbetare i Svenska kyrkan är interreligiöst samarbete och kontakter en stor del av församlingsarbetet sedan en längre tid, för många andra är det nytt och kan kanske upplevas som komplicerat och svårt varför ett pedagogiskt material med tips och råd skulle vara efterlängtad och ändamålsenligt.

Några frågor som medarbetare i församlingar kan ställa sig, och som inspirationsmaterialet kunde söka svar på:

- ♦ hur en församling på bästa sätt välkomnar en nyetablerad gemenskap av annan religion
- ♦ hur vi kan skapa strukturerade former av interreligiösa arbete i form av exempelvis råd
- ♦ hur vi agerar vid hot- och hatbrott
- ♦ hur vi kan uppmärksamma en högtid i en annan religions församling på ett intresserat och uppmuntrande sätt
- ♦ hur vi kan samarbeta kring viktiga samhällsfrågor tillsammans med kommun och region.

Goda relationer och etablerade kontakter mellan religiösa aktörer lokalt, regionalt och nationellt är inte enbart ”mjuka frågor” utan även av största vikt i säkerhets- och beredskapsarbete.

I Lutherska världsförbundets dokument *Kyrkan i det offentliga rummet* står följande:

Att sammanföra människor med olika trosuppfattningar för att fördjupa ömsesidig förståelse och gemensamt engagemang i viktiga frågor av gemensamt intresse, är ett starkt offentligt vittnesbörd i en värld som präglas av motsättningar och strider, även bland trossamfund. LVF ser främjandet interreligiös dialog och samverkan som en förpliktelse. (sid. 33)

Formen för inspirationsmaterialet bör ej fastställas av kyrkomötet. Det finns olika möjliga ändamålsenliga former med goda exempel av interreligiöst arbete, såsom exempelvis skriftlig antologi, inspirationskorta filmer eller i poddformat.

Kista den 30 juli 2024

Eva-Maria Munck (POSK)

Anne Olofsson (POSK)

Anette Nordgren (-)

Kyrkomötet
Motion 2024:67
av Vicktoria Bagi m.fl.

Stärk Svenska kyrkans nätnärvaro

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att stärka och bredda Svenska kyrkans nationella närvaro på internet.

Motivering

Svenska kyrkan har en lång tradition av att finnas där människor finns. Genom att vara en närvarande kyrka kan vi idag hjälpa och vägleda personer oavsett var i Sverige man bor och genom våra kyrkor i utlandet. I en tid då större delen av våra kontakter sker på sociala medier och majoriteten av människors kunskapsinhämtning sker på internet är det därför naturligt att även Svenska kyrkan följer med, som ett komplement till den fysiska verksamheten.

I och med pandemin visade många församlingar goda exempel på hur den digitala närvaron kunde fungera. Att ställa om var inte bara nödvändigt för att fortsätta nå dem som på grund av restriktioner inte längre kunde delta i exempelvis gudstjänsten, ofta kunde man även nå dem som av andra anledningar inte tog sig dit. Äldre, personer med funktionsnedsättning och de boende på landsbygden ökade sin digitala kompetens och närvaro och fick därmed bättre tillgång till kyrkans verksamhet och budskap än innan pandemin. Dessa personer behöver fortsatt bli sedda och nådda.

Redan idag sker ett mycket värdefullt arbete på sociala medier, ett arbete som bör utökas och breddas. Svenska kyrkans nationella kanaler är föredömliga när det gäller att nå ut med en såväl professionell som varm tonalitet. Genom närvaron ges utrymme för teologiska diskussioner, det kristna budskapet lyfts och görs därmed mer känt bland allmänheten och organisationens förtroende stärks. Vi når personer som vi annars inte skulle nå. Det är en möjlighet vi behöver använda oss av än mer.

Med hjälp av en stark närvaro på internet kan Svenska kyrkan åstadkomma mer av det goda arbetet som görs redan idag. Genom att stärka arbetet på sociala medier kan Svenska kyrkan nå fler som får möta och upptäcka det kristna budskapet.

Västerås den 31 juli 2024

Vicktoria Bagi (ViSK)

Mats Berglund (ViSK)

Lisa Wallenstein (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:68
av Axel W Karlsson

Svenska kyrkans fredsfrämjande arbete

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppmana kyrkostyrelsen och hela kristenheten att öka ansträngningarna för att främja opinionsbildning och diplomati för en hållbar och rättvis fred,
2. uppdra åt kyrkostyrelsen att verka för att förnya Sveriges tidigare roll som alliansfri fredsfrämjande nation, villig att fungera medlande i konflikter i världen.

Motivering

Att verka för hållbar och rättvis fred är en av kyrkans viktigaste uppgifter vilket bland andra ärkebiskopen framhöll i ett seminarium i Almedalen i år. Syftet med denna motion är att bidra till att finna några svar på frågan hur hållbar och rättvis fred kan uppnås, i väpnade konflikter i allmänhet, och i kriget mellan Ryssland och Ukraina i synnerhet.

För att kunna upptäcka vilka möjligheter som finns, och som kommer att finnas framöver, för en hållbar och rättvis fred, måste vi försöka bilda oss en så korrekt bild som möjligt av hur världen hamnat i det läge där vi är nu.

Det är uppenbart att väst i Ukraina driver ett proxykrig mot Ryska Federationen i förlängningen av västs militära expansion i Östeuropa genom NATO. Ryssland övergav kommunismen, upplöste Warszawapakten och införde en demokratisk författning 1993. (Därmed inte sagt att demokratin i Ryssland är utan problem.) De ryska ledarna talade om ”det gemensamma europeiska huset” och räckte ut handen till samarbete med väst.

Väst utnyttjade situationen till att flytta fram sina militära positioner. Att dra in även Ukraina i NATO, där ca en tredjedel av befolkningen är rysk, blev oacceptabelt för Ryska Federationen. NATO är världens största militära allians, tjugo gånger större än den ryska militären. Den ryska oron över landets försämrade säkerhetsläge ledde till en önskan om diplomatiska förhandlingar som avvisades. Följden blev krig.

Ekonomiskt, humanitärt och militärt stöd till Ukraina villkorades av väst mot att kriget skulle fortsätta och ingen fred ingås, genom order från Storbritanniens premiärminister Boris Johnson under ett besök i Kiev.

Under den tid som förflutit sedan fredsförhandlingarna avbröts våren 2022, har Sveriges regering och riksdag upprepat att stödet till Ukraina ska fortsätta ”så länge som det behövs”. Lejonparten av stödet är militärt, inte humanitärt eller ekonomiskt. Allt fler inser att vägen till fred går genom förhandlingar, till exempel Sveriges f.d.

överbefälhavare Johan Hederstedt tidigare i år: ”Jag ser ingen militär lösning på kriget.” (SvD 3 mars 2024)

Det är dags för Svenska kyrkan att vara en tydlig röst för fred och diplomati. Sverige har en stolt tradition som medlare i konflikter, och var tidigare världsberömt på området för våra insatser. Vi anser att Sverige inte ska överge denna roll för att istället driva på för kapprustning och krig – det är ett misstag av historiska proportioner. Svenska kyrkan har i generationer varit en aktör för diplomati och samtal, en roll som sträcker sig från såväl enskilda människors vardag till världspolitiska händelser som krig och konflikter.

Alternativ för Sverige fördömde Ryska Federationens angreppskrig i ett uttalande samma dag som kriget började. Därutöver har vi anledning att reflektera rationellt kring dess orsaker och har rätt att ställa kritiska frågor. Det torde vara uppenbart att väst bedriver ett proxykrig i Ukraina.

Att göra Sverige till en del av detta proxykrig var ett allvarligt misstag. Sverige blir nu mycket mer utsatt för risker än vi var som neutralt land. Vi menar att svensk kristenhet bör arbeta långsiktigt för att Sverige återgår till sin roll som främjare av fred och försoning mellan världens maktblock. Vi söker kyrkomötets stöd för dessa strävanden.

Förr eller senare kommer det till förhandlingar och Gud give att dessa leder i riktning mot ett vapenstillestånd och en hållbar fred. Låt oss be att det blir så.

Göteborg den 1 augusti 2024

Axel W Karlsson (AfS)

Kyrkomötet
Motion 2024:69
av Anders Skogberg m.fl.

Svenska anställningsvillkor inom utlandskyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att samtliga anställningar i Svenska kyrkans utlandsförsamlingar följer svenska arbetsavtal och arbetsmiljölagar.

Motivering

SKUT hade 2022 33 församlingar utspridda i världen. Kyrkostyrelsen fattade den 10 maj 2023 beslut om SKUT:s framtid. Huvudinriktningen är, notera, att de allra flesta nuvarande församlingar kvarstår som församlingar i Svenska kyrkan. Kyrkostyrelsen överlämnade en skrivelse till kyrkomötet undertecknat den 13 juni 2024 om ändringar i kyrkoordningen m.m., kyrkostyrelsens skrivelse 2024:04.

I denna skrivelse tas ändringar upp i kyrkoordningen såsom kommande ändringar i anställningsvillkor för SKUT:s organisation under 2 kap. Svenska kyrkan i utlandet – ny organisation för en långsiktigt hållbar utlandskyrka. I punkten 2.5.6. behandlas ändringar i anställningsförhållanden, sid. 59. Kyrkostyrelsens förslag: Personal inom Svenska kyrkan i utlandet ska inte längre vara anställd av Svenska kyrkan på den nationella nivån.

Kyrkostyrelsens förslag till anställningsform för SKUT:s anställningar i församlingarna i utlandet skall följa de lokala anställningsformerna och ej längre de svenska anställningsformerna. Detta beslut bär dock på en rad risker. Med förslaget måste varje församling i respektive land lära sig de lokala reglerna som gäller för anställningsavtalen. Det innebär vidare att likformighet inom SKUT inte blir möjlig. Svenska präster med flera är med i ett svenskt fack och det finns inga avtal mellan de svenska fackförbunden och arbetsgivare i utlandet. Anställningsavtalen i de olika länderna skiljer sig ifrån de svenska avtalen och blir svårare att förstå, likaså arbetsmiljöreglerna. Med de nya reglerna blir det svårt för prästerna att förstå konsekvensen av att teckna anställningsavtal. I många länder är förmånerna för kvinnor sämre än för män, i vissa fall obefintlig. Detta kan därför bli ett jämställdhetsproblem. Därmed kommer kvinnliga präster att få svårare att söka arbete som präst i svenska församlingar i utlandet. Risken är överhängande att det kommer bli svårt i många fall att anställa svenska präster och övriga anställningar. Nuvarande SKUT-församlingar skall kvarstå som församlingar inom Svenska kyrkan och då strider de föreslagna förändringar av reglerna mot att uppnå enhetliga regler inom SKUT och Svenska kyrkan.

Mot 2024:69 Mangskog den 1 augusti 2024

Anders Skogberg (SD)

Robert Fredriksson (SD)

Daniel Engström (SD)

Jonas Larsson (SD)

Mikael Sandén (SD)

Ingvar Jonsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2024:70
av Marcus Romedahl

Fler unga i beslutande organ

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen och kyrkomötets presidium att initiera en offentlig diskussion om hur kyrkomötet kan leva upp till tidigare satta mål om större generationsspridning i beslutsfattande organ.

Motivering

Kyrkostyrelsens skrivelse 2024:5 Jämställdheten i Svenska kyrkan är inte upplyftande när det gäller åldersfördelning. Det råder en stor underrepresentation bland unga, och en överrepresentation av äldre. Det finns bara 1 (!) enda ledamot i rikets stiftsstyrelser som är eller är under 30 år, medan det finns 96 stiftsstyrelseledamöter som är över 70 år. I kyrkoråden är det rätt illa, där också. I Lunds stift är 2 procent, eller 28 personer, av kyrkorådsledamöterna 30 år eller yngre, medan 41 procent eller 588 personer är över 70 år. Kyrkomötet kan trösta sig med att det är bättre med att där medelåldern så låg som 57 år, och det finns 10 av 251 ledamöter som är 30 år eller yngre. Enbart 58 personer eller 23 procent är 70 år eller mer. Däremot ser det ej ut så i de kyrkliga organen, som kyrkostyrelse, eller de råd eller utredningar som kyrkostyrelsen tillsätter.

Det är inte fel att årsrika tas till vara, men det är uppenbart att unga är underrepresenterade och kyrkomötet har dessutom satt ett mål. Med anledning av en motion av Eva-Maria Munck i kyrkomötet "Större generationsspridning i beslutsfattande organ" (2014:95) fastslog kyrkomötet ett mål, att göra som Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet att minst 20 procent av de som utses till kyrkostyrelsen och underliggande organ ska vara under 30 år. Kyrkostyrelsen noterar i sin skrivelse Jämställdheten i Svenska kyrkan (2024:5) att detta mål "fortfarande är långt från uppfyllelse".

Varför är det så? Det kan finnas praktiska skäl till att unga har svårt att tacka ja till kyrkliga förtroendeuppdrag, till exempel svårt att få ledighet, eller flyttar, och liknande. Men det kan också handla om attityder. Släpps de unga fram i sina nomineringsgrupper, eller av kyrkan i stort? De unga är kyrkans framtid sägs ofta, men hur ofta är de kyrkans nutid? Att Svenska kyrkans unga har ett forum, och får möjlighet att träffa unga förtroendevalda i samband med kyrkomötet är så klart bra, men att så få unga släpps fram till förtroendeuppdrag är ett monumentalt misslyckande.

Vi bör inte införa tvingande åtgärder som kvotering, eller begränsningar av mandatperioder. (Det kan dock vara värt att fundera på varför vi har så många som suttit i kyrkomötet oavbrutet sedan 1983, och att det är så låg rotation bland så många presidieuppdrag.) Men kyrkomötet måste bli bättre på att leva upp till sitt tidigare

Mot 2024:70

beslut. Det viktiga är att diskussionen förs, och att kyrkomötet påminner om att som skrivelsen påtalar, att vi har beslutat om större generationsspridning och arbetar med att rekrytera fler unga till kyrkliga uppdrag. Kyrkomötet bör vara en förebild för hela Svenska kyrkan, och om vi ska få fler i stiftsstyrelser och kyrkoråd krävs att nationell nivå tar ledartröjan. Hur kan vi annars vara trovärdiga när det gäller frågan om representation?

Det viktigaste som kan ske är att kyrkostyrelsen initierar en diskussion, så att vi åtminstone kan bli bättre på att leva upp till det beslut kyrkomötet fattat. Diskussionen kan föras med stiftsstyrelsens presidier, i Almedalen, eller på debattsidor och liknande! Lyfts frågan så ökar också medvetenheten!

Malmö den 1 augusti 2024

Marcus Romedahl (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:71
av Anders Skogberg m.fl.

Inför ett kulturgravsbidrag

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att införa ett kulturgravsbidrag.

Motivering

När Svenska kyrkan separerades från Sveriges stat 2000 infördes ett kulturhistoriskt stöd (på 460 miljoner kronor) till Svenska kyrkan från staten för bevarande och underhåll av Svenska kyrkans cirka 3 300 kyrkor.

Sveriges kyrkogårdar innehåller oändligt många gravar med olika kvalitet. På många kyrkogårdar finns emellertid ett antal gravar som är definierade som kulturgravar. Dessa gravar anses ha ett större kulturhistoriskt värde och bör historiskt bevaras. Dessa gravstenar är också ett historiskt minne till en gång viktiga personer som ligger begravda där, som riskerar att utan underhåll att falla i glömska.

Kostnaderna för underhåll och bevarande av dessa kulturgravar ligger på församlingarna, vilka många idag har en väldigt tuff ekonomi. Risken är stor att även kulturgravar blir förstörda och faller i glömska.

Då det kulturhistoriska stödet infördes 2000 var det ingen som tog hänsyn till de bevarandevärde gravarna, de så kallade kulturgravarna. Därmed behövs ett införande av ett kulturgravsbidrag till stöttning till Sveriges församlingar för bevarande av dessa gravar.

Mangskog den 1 augusti 2024

Anders Skogberg (SD)

Ingvar Jonsson (SD)

Jonas Larsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2024:72
av Jonas Noréus och Marcus Romedahl

Vapenfri tjänst inom Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att i dialog med regeringen/Försvarsmakten/Plikt- och prövningsverket/beredskapsmyndigheter möjliggöra att vapenfri tjänst ska kunna utföras i Svenska kyrkans organisation.

Motivering

Vapenfri tjänst var fram till den allmänna värnpliktens avskaffande 2009 ett alternativ för den som hade allvarlig personlig övertygelse mot att bruka vapen mot andra. Den var utformad som en grundutbildning inom civilförsvaret och organiserades av Vapenfrinämnden. Placering kunde vara hos olika statliga och kommunala myndigheter där samhällsnyttigt arbete utfördes. De tjänstepliktiga fick en krigsplacering inom civilförsvaret som motsvarade inriktningen på utbildningen.

Från 2010 råder totalförsvarsplikt som innebär att män och kvinnor mellan 16 och 70 kan kallas in för särskilda uppgifter i händelse av höjd beredskap och Sverige gått in i en krigsorganisation. I dagsläget finns ingen utbildning i fredstid för vapenfri tjänst, men det går i dag att ansöka om sådan tjänst hos Plikt- och prövningsverket för framtida placering i händelse av höjd beredskap.

Kyrkoordningen stakar ut Svenska kyrkans kris- och beredskapsansvar i 2 kap. 11 §, 6 kap. 5§, 7 kap. 10 §, 12 kap. 2 §. Svenska kyrkan har under senare år fått en förtydligad roll inom ramen för totalförsvaret som inkluderar den totalförsvarsplikt som automatiskt gäller för anställd personal inom Svenska kyrkan. I den ingår krigsplacering hos arbetsgivaren.

I händelse av krig kommer Svenska kyrkan ha en extra viktig roll i det offentliga rummet. Svenska kyrkan åtnjuter ett stort förtroende i händelse av kris och finns representerad i hela landet. Det finns en mängd tjänster och uppdrag, som behöver ombesörjas i händelse av krig. Med tanke på att Svenska kyrkan också har en god tradition av utbildning kan kyrkans huvudmannaskap för folkhögskolor och utbildningsinstitut vara till hjälp. Uppgifter som kan man komma i fråga för vapenfri tjänst kan vara inom kyrkogårdsförvaltningar, socialt arbete eller rent administrativa uppgifter.

Vad som hittills inte diskuterats är att Svenska kyrkan skulle kunna vara en utförare av tjänster som vapenfria tjänstepliktiga åläggs att utföra inom den civila beredskapen. Det kan då gälla dels i fallet höjd beredskap i krigstid, dels i fallet grundutbildning under fredstid om en sådan återinförs. Angående en framtida organisation innefattande vapenfri tjänst finns i nuläget inga fattade beslut. Men

Mot 2024:72

förhållandena kan snabbt förändras och kyrkomötet bör föregå beslutsfattande med att uttrycka en viljeyttring och påverka beslut i denna riktning. Därför är det angeläget att dialogen med staten om totalförsvaret kompletteras med sonderingar där Svenska kyrkan kan bli en del av en sådan organisation. Med staten avses här främst regeringen, Försvarsmakten, Plikt- och prövningsverket samt de olika beredskapsmyndigheter där Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har en samlande nyckelroll.

Varberg den 1 augusti 2024

Jonas Noréus (FiSK)

Marcus Romedahl (FiSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:73
av Anders Skogberg m.fl.

Debatt om kyrkans skog

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

1. arrangera offentliga samtalsforum om kyrkans skogsinnehav som sänds genom videoströmning på internet eller TV,
2. bjuda in Skogsvårdsstyrelsen, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) m.fl. att delta i forumen för samtal med de synsätt som institutioner, myndigheter och forskningen har på frågan,
3. presentera en offentlig rapport över Stora Ensos arbete i skogsfrågan för allmänheten.

Motivering

Skogen är en av vårt lands främsta naturtillgångar, vilket också är en förnyelsebar resurs. Svenska kyrkan har ett stort skogsinnehav och är en av landets största markägare med cirka 460 000 hektar mark varav cirka 400 000 hektar skogsmark. Skogens avkastning bidrar till förvaltande av vårt kyrkliga kulturarv och spridning av evangeliet i vårt andliga missionsuppdrag, vilket är en viktig del av vår evangelisation. Den skog kyrkan äger är också en skog som utsatts för svåra prövningar. Bland annat har skogsbränder ägt rum och skogen har blivit angripen. Det hade därför varit intressant att öppna för offentlig debatt i viktiga skogsfrågor.

Där finns det många intressanta frågor att belysa, exempelvis:

- ◆ Följer skogsförvaltningen de riktlinjer som står angivna i kyrkoordningen?
- ◆ Har vi en effektiv skogsförvaltning?
- ◆ Bedriver vi ett ekologiskt försvar?

Andra frågor av betydelse är återvätning, blandade trädslag, skogshygien, hyggesfritt skogsbruk.

Viktigt är även hur EU-direktiv, solceller och vindkraft påverkar Svenska kyrkans skogsinnehav.

Skogen är särskilt viktig för Svenska kyrkans ekonomi. Därför blir det centralt att bedöma om avkastningen från skogsinnehavet är optimalt dimensionerad?

Utifrån detta föreslår vi att arrangera videoströmmade offentliga samtalsforum för att debattera dessa frågeställningar om kyrkans skog där inbjudan till samtalsforumen går till akademins och forskningens experter, till exempel Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), tillsammans med myndigheter, exempelvis Skogsvårdsstyrelsen, branschförbund som Skogsindustrierna bjuds in för att delta samtalen. Det kan också vara

Mot 2024:73 värdefullt att bjuda in aktörer från de stora skogsbolagen, exempelvis Stora Enso, Billerud Korsnäs, Södra Skogsägarna, SCA, Holmen, Moelven och Derome. En bred flora av intressenter i skogsfrågorna blir en bra grund för att få ett seriöst och viktigt samtal om kyrkans stora skogstillgångar.

Mangskog den 1 augusti 2024

Anders Skogberg (SD)

Ingvar Jonsson (SD)

Jonas Larsson (SD)

Kyrkomötet
Motion 2024:74
av Jan-Åke Isaksson m.fl.

Fader Vår är inget experiment

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att

- genom sina representanter i Svenska bibelsällskapet verka för att nya översättningar av Herrens bön ska upphöra,
- tillse att Svenska kyrkan återgår till 1917 års översättning av Herrens bön.

Motivering

I alla tider har man gett sig på denna mest centrala bön för kristendomen, som Jesus formulerade i sin bergspredikan och nedskrev i Matteusevangeliet.

Att fortsätta experimentera med det mest centrala i kristendomen, gör att vi urholkar den religion vi lever med.

2026 ska den nya översättningen av det Nya testamentet vara klart, däri experimenterar man än en gång med en ny översättning av Herrens bön. Av detta frågar man sig orsaken till det hela? Men några förståeliga förklaringar finns inte, utan nu handlar det mest om att det ska ”passa in i den nya tid vi befinner oss i”.

När Jesus stod på berget för cirka 2000 år sen och förmedlade sin bergspredikan och våra mest grundläggande levnadsregler, hade han sannolikt inte tänkt att denna bön ständigt skulle förändras.

Att ständigt förändra ett budskap gör att man urholkar det ursprungliga budskapet och det får många med rätta att tvivla på de nya budbärarna.

Vi står inte bakom en urholkning av det ursprungliga och centrala som gäller för oss!

Att ständigt göra dessa förändringar av skrifter och budskap är olyckligt och gör att man kan skapa en annan tro än den som var den ursprungliga.

Att generationer kan samlas och känna igen sig och förmedla samma budskap och bön till kommande generationer är en enorm trygghet, som skapar en känsla av tillhörighet. Det är vår gemensamma uppgift att uppfylla detta. Därför vill vi att alla experimentella översättningar av Herrens bön ska upphöra.

Vi vill nu få ordning på Herrens bön och med respekt återgå till 1917 års översättning, den version som vi alla känt till i generationer och som vi vill fortsätta att föra vidare till kommande generationer.

Nu avslutas motionen med att vi ber:

Mot 2024:74

Fader Vår som är i himmelen.
Helgat varde ditt namn.
Tillkomme ditt rike.
Ske din vilja, såsom i himmelen
så ock på jorden.
Vårt dagliga bröd giv oss idag,
och förlåt oss våra skulder,
såsom ock vi förlåta dem oss skyldiga äro,
och inled oss icke i frestelse
utan fräls oss ifrån ondo.
Ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet.
Amen.

Köpingebro den 3 juli 2024

Jan-Åke Isaksson (SD)

Anna Sundberg (SD)

Ulf Wester (SD)

Birgitta Thörn (SD)

Mikael Sandén (SD)

Daniel Engström (SD)

Ronnie Nilsson (SD)

Anna-Karin Åström (SD)

Ingvar Jonsson (SD)

Per Hanö (SD)

Kyrkomötet
Motion 2024:75
av Åsa Rehdell och Marie Buhr

Transparens i skogsförvaltningen

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra åt kyrkostyrelsen att tillse att de egendomsförvaltningar i stiftet som är certifierade enligt FSC behandlar den lokala församlingen/det lokala pastoratet som en berörd intressent på lika villkor som andra berörda intressenter ska behandlas inom FSC.

Motivering

Lokal församling/pastorat innefattas inte av begreppet intressent i FSC-certifieringen, till skillnad från samebyar, lokala företag, organisationer, närboende och andra. Ett särskilt beslut behöver därför fattas för att förvaltningarna ska behandla den lokala kyrkan som en intressent likvärdig med andra berörda av skogsbruket. Skogsbolag/kyrkans förvaltning ska enligt FSC:s regelverk informera och ha samråd med berörda intressenter inför omfattande skogsskötselåtgärder.

I nuläget har inte församlingar/pastorat kännedom om vilka områden i dess egen församling som förvaltas av den egna kyrkan på stiftsnivå. Än mindre vet den lokala kyrkan vad som planeras för åtgärder på markerna i dess egen närhet. De vet inte om det finns ett reservat på kyrkans mark eller om marken bakom kyrkogården ska kalhuggas.

Kyrkostyrelsen konstaterar i sin skrivelse om det offentliga rummet att transparensen och demokratin försvagas även i Sverige. Som kyrka måste vi verka för öppenhet och dialog mellan olika intressen för att komma till bra resultat för alla inblandade. Vi ska inte bidra till minskad öppenhet gentemot varandra i vårt eget trossamfund, utan i stället vara en förebild för samhället i stort.

Svenska kyrkan ska på alla organisatoriska nivåer tala liktydigt språk och förmedla samma budskap. Skogsbruket ska stödja gudstjänstlivet och öka trovärdigheten för Svenska kyrkan. Fler ska vilja bli medlemmar och känna till vad kyrkan sänder för budskap.

Tanumshede den 31 juli 2024

Åsa Rehdell (HoJ)

Marie Buhr (ViSK)

Kyrkomötet
Motion 2024:76
av Åsa Rehdell och Marie Buhr

Relevanta barnkonsekvensanalyser

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. uppdra åt kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att barnkonsekvensanalyser som görs av stiftet inför beslut rörande prästlönetillgångarna ska följa mallen i denna motion,
2. uppdra åt kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att barnkonsekvensanalyser som görs av stiftet rörande andra beslut än prästlönetillgångarna ska
 - a. redovisa de faktiska konsekvenserna som beslutet får för barn och unga, varje gång i både ett kort och ett långt tidsperspektiv,
 - b. tillse att barn och unga eller representanter för dem i möjligaste mån ska komma till tals själva,
 - c. noggrant analysera och särskilt redovisa konsekvenser för samiska barn och unga.
3. uppdra åt kyrkomötets presidium att återkomma med förslag till ändringar i kyrkomötets arbetsordning som innebär att barnkonsekvensanalyser ska göras inför beslut av förvaltarens utskottet rörande prästlönetillgångarna och att dessa barnkonsekvensanalyser ska följa mallen i denna motion.

Motivering

Barnet har en särställning i den kristna tron, därför är det av yttersta vikt att barnkonsekvensanalyserna är relevanta. En BKA måste handla om barn och vad våra beslut får för effekter på barn och unga. Barnkonsekvensanalyserna ska inte hastas fram utan vara en källa till diskussion och eftertanke. Det ska vara en vägledning för oss beslutsfattare som har ansvaret att följa det som vår kyrka står för.

Samiska barn och ungdomars situation ska särskilt lyftas fram då Svenska kyrkan befinner sig i en försoningsprocess med det samiska folket. Svenska kyrkans ursäkt till samerna måste följas av handling. Konsekvenser som följer av PLT:s markanvändning skall noggrant analyseras ur samiska perspektiv. Forskning rörande psykisk ohälsa bland unga samer och skogsbrukets negativa påverkan på renbeteslandet är exempel på områden som ska beaktas.

Vi befinner oss i en klimatkris och i en tid av massutrotning av arter. Långt värre klimatkatastrofer än idag väntar barn och unga och världen går mot ökade konflikter om naturresurser, som kyrkostyrelsen skriver i skriften om kyrkan i det offentliga rummet.

En relevant barnkonsekvensanalys måste ställas i relation till de kriser mänskligheten och församlingarnas barn och unga står inför. Svenska kyrkan har unika möjligheter att påverka de stora ödesfrågorna när det gäller klimat och biologisk mångfald i hur kyrkan väljer att förvalta skogen. Det handlar alltså inte bara om det fysiska ingreppet i naturen som görs i barnets närhet utan hur trygghet och mänskliga rättigheter påverkas av markanvändning/exploatering. Därför är även långsiktiga konsekvenser och effekter på barn och ungas mentala hälsa av yttersta vikt.

Mall barnkonsekvensanalys:

1. Direkta konsekvenser på kort sikt. Hur många barn och unga berörs av den tänkta aktiviteten/avverkningen/exploateringen? På vilka sätt berörs dessa barn och unga – fysiskt och psykiskt?
2. Direkta konsekvenser på lång sikt. Hur berörs dessa barn och unga – fysiskt och psykiskt?
3. Indirekta konsekvenser på kort sikt. Hur många barn och unga berörs indirekt av den tänkta aktiviteten/skogsbruket/exploateringen/markanvändningen? På vilka sätt berörs dessa barn och unga – fysiskt och psykiskt?
4. Indirekta konsekvenser på kort sikt. Hur påverkar beslutet barnens och de ungas mentala hälsa för dem som inte berörs direkt av beslutet? Hur påverkar beslutet barn och unga på andra platser i världen? Hur stor blir mängden koldioxid som försvinner till atmosfären i alla led i produktionen/verksamheten?
5. Indirekta konsekvenser på lång sikt. Leder verksamheten till ett tryggt liv för barn och unga när de växer upp? Hur påverkar markanvändningen barnens mänskliga rättigheter? Hur påverkar aktiviteten nu barnens hälsa fysiskt och psykiskt senare i livet?
6. Urfolket samerna. När samer berörs av den tänkta aktiviteten – har dialog hållits med samebyarnas unga och andra samiska representanter för barn och unga och vilken respons erhöles?

Tanumshede den 31 juli 2024

Åsa Rehdell (HoJ)

Marie Buhr (ViSK)